

BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR
ZALAEGERSZEG

Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány
számviteli sajátosságai a mikrohitelzés
elszámolásának tükrében

Belső konzulens: Lambertné Katona Mónika

Külső konzulens: Horváthné Nátrán Zita

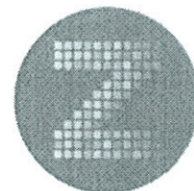
Tóth Georgina

Nappali tagozat

Pénzügy, számvitel szak

Számvitel szakirány

2015.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: **Tóth Georgina**

Szak/szakirány: **pénzügy számvitel/ számvitel**

Neptun kód: **MG42BL** A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): **2015.**

A szakdolgozat pontos címe:

Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány számviteli sajátosságai a mikrohitelzés elszámolásának tükrében

Belső konzulens neve: **Lambertné Katona Mónika**

Külső konzulens neve: **Horváthné Nátrán Zita**

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

mikrohitel, alapítvány, támogatás, 651/2014 EK rendelet, operatív program, gazdaságfejlesztési operatív program

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni: a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett – egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: Zalaegerszeg, 2015.01.06.

Tóth Georgina
.....
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2015 JAN 06.
.....
könyvtári munkatárs

Tartalomjegyzék

ZALA MEGYEI VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ALAPÍTVÁNY SZÁMVITELI SAJÁTÓSSÁGAI A MIKROHITELEZÉS ELSZÁMOLÁSÁNAK TÜKRÉBEN	1
1. BEVEZETŐ.....	4
2. KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁS ÉS A NONPROFIT SZEKTOR KAPCSOLATA.....	5
2.1. VÁLLALKOZÁSINDÍTÁS INDIKÁTORAI	7
2.1.1. Állam általi szabályozási keret és a piaci környezet.....	8
2.1.2. A pénzekhez való hozzájutás lehetősége a vállalkozásoknak.....	9
2.1.2.1. Támogatási környezet	10
2.1.2.2. A pénzintézetek szerepe a kisvállalatok növekedésében.....	10
2.1.3. Vállalkozói tudás szerepe a lehetőségeik és kultúrájuk kialakításában.....	11
2.2. KKV BESOROLÁSA	12
2.3. KKV-K TÁMOGATÁSA	14
2.3.1. Regionalizáció meghatározásai.....	15
2.4. TÁMOGATÁSOK JELLEMZŐI AZ EURÓPAI UNIÓBAN	16
2.4.1. Alapok által finanszírozott projekt típusok.....	16
2.4.3. Hátrányok és megoldások.....	19
2.5. PÁLYÁZATOK, TÁMOGATÁSOK MAGYARORSZÁGON	20
2.5.1. Támogatások intézményei Magyarországon.....	20
2.5.2. Operatív programokról	23
2.5.2.1. Gazdasági Operatív Programok az Európai Unióban.....	25
2.5.3. Kockázati tőke magyarországi megjelenése.....	27
3. TÁMOGATÁSOK FELHASZNÁLÁSÁNAK SZABÁLYOZÁSA ÉS SZABÁLYAI.....	28
3.1. TÁMOGATÁSOK SZABÁLYOZÁSI KERETEI	29
3.1.1. Támogatáskiírás tartalma	29
3.1.2. Menteshetőség.....	29
3.1.3. Halmozhatóság, átláthatóság, közzététel.....	31
3.1.4. Támogatási intenzitás és elszámolható költségek.....	34
3.1.4.1. Az elszámolható költségek.....	37
3.1.5. Menteshetőségből való kizáró tényezők, korlátozások	39
3.2. KOCKÁZATFINANSZÍROZÁSI TÁMOGATÁS.....	41
3.2.1. A támogatottak	41
3.2.2. Pénzügyi közvetítők	42
4. A ZALA MEGYEI VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ALAPÍTVÁNY	45
4.1. AZ ALAPÍTVÁNYRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK	45
4.1.1. Alapítói okirat speciális kötelező tartalmi elemei	46

4.1.2. Az alapítvány elszámolásai, mint civil szervezet, egyéb szervezet, és adóalany	46
4.2. ZALA MEGYEI VÁLLALKOZÁSFEJLESZTÉSI ALAPÍTVÁNY TEVÉKENYSÉGEI.....	50
4.2.1. Pályázatok teljesítése	52
4.2.2. Inkubátor házak fenntartási vállalkozási tevékenységként.....	53
4.2.3. Tanácsadás.....	54
4.2.4. Vállalkozók és Munkavállalók Országos Szövetsége - VOSZ.....	55
4.2.5. Mikrohitelzés	55
4.3. MIKROHITEL KÖZREMŰKÖDŐI SZERZŐDÉS TARTALMA.....	55
4.3.1. Pénzügyi konstrukció szerződéseiről való rendelkezések a GOP 4 programon keresztül	56
4.3.2. A pénzügyi közvetítő nyilvántartási és elszámolási kötelezettségei GOP4, Új Széchenyi Mikrohitel, Új Széchenyi Kombinált Mikrohitel esetén.....	58
4.3.3. Az alapítvány MV Zrt. irányába levő kötelezettségei és követelései	60
4.3.3.1. Helyi Mikrohitel Alap elszámolása	62
4.3.3.2. GOP 4 program, Új Széchenyi Mikrohitel, Új Széchenyi Kombinált Mikrohitel elszámolása.....	63
4.3.3.3. Országos Mikrohitellel kapcsolatos elszámolások.....	64
4.3.3.4. A Mikrohitelzés jövedelmezősége	64
4.3.4. Nyilvánosság, arculati követelmények	64
4.3.5. További előírások, feltételek teljesítése.....	65
4.4. A KEDVEZMÉNYEZETTEKKEL FENNTARTOTT KAPCSOLAT.....	66
4.4.1. Hitelminősítés feladatai, szabályai	68
5. ÖSSZEFOGLALÁS	70
6. IRODALOMJEGYZÉK	71
7. ÁBRAJEGYZÉK, TÁBLÁZATJEGYZÉK	73
8. MELLÉKLETEK:	73

1. Bevezető

Napjainkban a gazdaság motorját a kis- és középvállalkozások adják rugalmasságukkal és a potenciállal, amivel megváltoztathatnak gazdasági adottságokat. Ezért is tartom nagyon fontosnak a számukra kialakított segítő jellegű intézkedéseket, melynek motorja egy vállalkozásfejlesztési szervezet. A Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány tevékenysége és célja a kis- és középvállalkozások fejlesztése. Többféle operatív programmal, illetve projektekkel igyekszik széleskörűen támogatni a célcsoportot. Az alapítvány tulajdonképp “Kedvezményes konstrukciók kezelő szervezetei” közt tartható számon. Az Európai Unió adta kereteken keresztül kialakított támogatások adnak keretet a tagállamoknak, akik tovább részletezve alakítják ki a vonatkozó pályázatokat.

Szakdolgozatom gerince azonban GOP pályázatok, illetve ennek kiegészítő elemeinek elszámolásából, kötelező tartalmi elemeiből tevődik össze, ezen kötelezettségek egymásra épülését és háttérmunkáit szeretném kifejteni a különböző jogszabályi és gyakorlati alátámasztással a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (továbbiakban ZMVA) működésén keresztül. A különböző támogatások közül a számvitelhez ezer szállal kötődő regionális beruházáshoz kötődőket választottam. Ehhez szervesen kapcsolódik a hozzájuk kötődő hitelezés, ez esetben a mikrohitelezés. Ezen konstrukcióik logikája, hogy egy fő „szervezet kialakítja a keretfeltételeket, meghirdeti a konstrukciót, melyre pénzügyi közvetítőnek jelentkeznek az egyes finanszírozó intézmények. Egy-egy kedvezményes konstrukció megtalálása általában könnyebb a kezelő szervezet honlapján keresztül, ahol később kideríthető, hogy melyik finanszírozó szervezetnél lehet elérni az adott konstrukciót.”¹

1

Antalóczy Tímea: Üzleti Tanácsok Fejlődő Vállalkozások Részére Start Up Guide 2014. 32.o.

2. Kis- és Középvállalkozás és a nonprofit szektor kapcsolata

A kisvállalkozások az 1970-es olajválságot követő szerepnövekedése következtében nagyobb figyelmet követeltek maguknak a gazdaság működésének elemzésekor a nyugati országokban². Az államok is kiemeltebb figyelemmel kezdték kísérni működésüket, mivel gazdasági szerepük okán demográfiai, szociális hatásokkal is számolni lehetett. A globális folyamatokban való közvetett szerepük miatt pedig kiérdemelték a támogatásukhoz szükséges rendszer kiépülését. A nagyvállalatok méreteikből is fakadó rugalmatlanságát a kis- és középvállalkozások (továbbiakban KKV) nagyban ellensúlyozták, ezzel párhuzamosan sokkal sérülékenyebbek a gazdasági változásokkal, a törvénykezésekkel, a külső adottságokkal szemben. Ennek köszönhetik dinamikusságukat.³ Szerepük a gazdasági növekedés előmozdításában - különösképpen gazdasági lassulás, visszaesés idején jelentős [...] Nagy számuknak köszönhetően a GDP-hez is jelentős mértékben járulnak hozzá, illetve a KKV-k teremtik az új munkahelyek többségét. „Ha csupán az egy, vagy néhány főt foglalkoztató mikrovállalkozások mindegyike egyetlen további munkahelyet teremtene, ezzel a legtöbb országban azonnal megszűnne a munkanélküliség”. Magyarországon a rendszerváltást követő években, az 1988-as Társasági törvény hatálybalépését követően nyolc éven belül érték el mai számukat⁴. Ez magyarázza azt, hogy miért tartják alapvető fontosságúnak új vállalkozások létrejöttének támogatását és a meglévő vállalkozások segítségét mind a nemzetközi szervezetek (pl. OECD, EU szervei), mind a nemzeti kormányzatok (OECD, 2002a).” Ez a támogatásrendszer eredményezte az állami támogatásokat, az Uniós konvergenciaprogram kiépülését, és e kettő „házassága” révén a fejlesztési szervek, közhasznú társaságok létrejöttét. Annál is inkább, mivel OECD elemzések alapján Magyarország gazdasági szektorbeli elosztásban szerint a nagy, multinacionális cégek vannak a kis hazai KKV-k mellett, nincs a kettő közti középréteg.

---

² Tudományos Közlemények Mészáros Tamás A kisvállalkozások és az információtechnológia 2002

³ Csapó Krisztián A kis- és középvállalkozások jellemzői és fejlesztési lehetőségei Magyarországon disszertáció(19.o.) 2009.

⁴ Laky Teréz A kisvállalkozások növekedésének korlátai Szociológiai Szemle, 8. évf., 1. sz., 23-40. o., 1998

Sajnos sokszor a kisvállalkozás-fejlesztésre fordított erőfeszítések ellenére az eredmények gyakran elmaradtak, a támogatás sokszor közel sem a leghatékonyabb módon került felhasználásra.⁵ Mindemellett persze az OECD államaiban a legtöbb vállalat mikrovállalkozás, tehát a cégek 70-95% közötti arányban vannak jelen 10 fő alatti alkalmazottal.⁶

A múlt évtizedben a növekedési lehetőségei Magyarországnak lényegesen beszűkültek. A főbb termelékenységi nem emelkedik, és a beruházás történelmi mélységekre zuhan. Fontos megemlíteni, hogy ennek a magyarázata az üzleti környezetben rejlik, ami adminisztratív terhekben, jogi környezet változékonyságában, akadályokban a KKV-k növekedésében, egyéni vállalkozásokban, behatárolt versenyképességben a nem kereskedelmi szektorban ölt formát. Ilyen körülmények közt sok KKV nehéznek találja, hogy elhagyja a szürkegazdaságot, és növekedni kezdjen. A felgyorsulás a hazai gazdaságban ennek következtében alacsony marad. A tapasztalatok szerint a kisvállalkozások ott fejlődnek a legdinamikusabban, ahol a tranzakciós költségeket sikerül alacsonyan tartani. A kisvállalkozást támogató programok hatékonyságát kell növelni.⁷

Csapó Krisztián disszertációjában az ágazatspecifikus akadályok eltávolítását tanácsolja a versenyből, mint például azokat a korlátokat, melyek a különböző típusú vállalkozások belépését megnehezítik, továbbá elzáró hatások és torzító szabályozott árak a kereskedelemben, professzionális szolgáltatásokban, energiaiparban, vagy telekommunikációban. Ezeket a körülményeket mind orvosolandónak találja maga az Európai Közösség (továbbiakban EK) is, és rendeletekkel igyekszik orvosolni.

Az elmúlt 10 évben az OECD országok közt a vállalkozások korlátai progresszívan csökkentek. Azok az államok, ahol alacsonyak a terhei a kezdő vállalkozásoknak, egyre nagyobb arányban jönnek létre lehetőségéből alakuló vállalkozások, ezek a nagyobb gazdaságú országokban fordul elő. Az adatok azt mutatják, hogy a „szükségvállalkozások” aránya jelentősen vezet a veszélyeztetett gazdaságokban, mint Kína, India, Korea, Észtország, Görögország és Spanyolország. Ezekben az országokban az egyik legnagyobb oka a mikrovállalatok létrejöttének a munkával kapcsolatos

---

5 Kállay László Paradigmaváltás a kisvállalkozásfejlesztésben Közgazdasági Szemle, XLIX. évf., 2002. július–augusztus (557–573. o.) 2002

6 A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet fő ajánlásai a pénzügyi politikához és stabilitáshoz 2014.

7 Kállay László Paradigmaváltás a kisvállalkozásfejlesztésben Közgazdasági Szemle, XLIX. évf., 2002. július–augusztus (557–573. o.) 2002.

elégedetlenség, a munkahelyhiány, tehát a szükség szülte vállalkozás alapítás. Magyarország az adminisztratív terhek ellenére bőven a trendvonal felett van a lehetőségből adódó cégalapításban.

A vállalkozói lét a gazdaságon keresztül teljesebbé válik, rengeteg különböző továbblépési lehetőséggel. Nem minden esetben kapcsolódik az alapítás pénzügyi gazdagsághoz, például megjelenhet növekvő munkaerőpiac esetén is, megjelenő egyenlőtlenségek, vagy környezeti problémák miatt.⁸

A feketegazdaság hatalmas a nem számon tartott gazdasági listák szerint. Az eredmények nagyon különbözőek 2005 és 2009 közt, de a legfőbb esés 2008 és 2009 közt következett be, ekkor 5. helyezést értünk el, Lengyelország, Szlovákia, Mexikó és Olaszország előzött meg minket a kategóriában. Az ehhez szükséges adatokat többek közt az ÁFA-nyilvántartásokból nyerik, lehetséges elkerülésre utaló adatként. Ebből fakadóan megvizsgálva, az ÁFA-hiányok mutatói szerint 2011-ben csupán Szlovákia és Görögország előzött meg minket. Azonban a be nem fizetett forgalmi adó származhat csőd eljárásból, fizetésképtelenségből, statisztikai hibákból is számolódhat, de halasztott fizetésekből és legális elkerülésekből is, ebből is adódik a különböző helyezés a két kategóriában.

2.1. Vállalkozásindítás indikátorai

Az Uniós kedvezményrendszerek alap gondolatait találtam meg az OECD által megfogalmazott felsorolásban melyek a vállalkozásindításhoz szükséges indikátorokat sorolja fel. Támogatásokkal ezeket a mutatókat, feltételeket próbálják könnyíteni a vállalkozások részére:

- 1) Szabályozási Keret
- 2) Piaci Környezet
- 3) Pénzügyhöz való kapcsolódás (nincs nemzetközi adat rá)
- 4) A Tudás megteremtése és terjesztése
- 5) Vállalkozási lehetőségek
- 6) Vállalkozói Kultúra

---

⁸ Enterprises at a glance http://dx.doi.org/10.1787/entrepreneur_aag-2014-en http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/industry-and-services/entrepreneurship-at-a-glance-2014_entrepreneur_aag-2014-en#page1 letöltés dátuma: 2014.11.20.

2.1.1. Állam általi szabályozási keret és a piaci környezet

Az első két meghatározó tényező egyértelműen külsőnek mondható, már csak az Unió szempontjából is. Az állami terhek, a vállalkozáshoz szükséges kezdőtőke, az elindításhoz és eljárásokhoz szükséges idő, ezek és költségei, regisztrációs lehetőségek, eszközök, felkészülés, adatok benyújtása, esetleges büntetések, adók, ezeket **az állam szabályozza**. Ezután a működés és megszüntetés körüli, esetleges járulékos terhekről, mint munkáltató esetén munkavállalókkal kapcsolatos teendők, költségek, stb. Az adminisztratív terheket fokozza az erősödő szabályozási bizonytalanság és instabilitás, ami magas Magyarországon, és, mint bármi más, romlást mutat az elmúlt években. Az adózás is közrejátszik ebben a kérdésben, hiszen a KKV-knak 50%-kal az OECD átlag feletti időt kell tölteni ezeknek a kötelezettségeknek a teljesítésével.⁹ Egy országok közti összehasonlításban, az uralkodó szabályozásokra és az üzleti kilátásokra tekintettel Általános Versenyképességi Elemzés készült a Világgazdasági Fórumon, ahol Magyarország 140. 148 ország közül az észlelt terhek miatt. A „Magary Program” keretében több könnyítés is volt ezzel kapcsolatban, és ez újratervezésre is került 2014-ben. Az adminisztratív terhek között Mexikó, Chile, Lengyelország, Görögország és Törökország előzi meg az „eredményeket”. Magyarországon legnagyobb a feltételrendszer a vállalatot alapításhoz, de KKV alapítási kötelezettségek is túllépi a középmezőnyt.

Az adminisztratív, és működési terhek közé sorolnám a kivetett adók kérdését is. Ezt tanulmányozták a válság utáni időkben a Babes-Bolyai Egyetem magyar szakán is.

Az állam bevezette és növelte a speciális adók számát bizonyos szektorokban. Míg ezek az adók a fiskális harmonizációhoz járulnak hozzá, és segítenek elkerülni a magasabb adóterheket a munkaerőpícon, ezzel egy időben meggátolják az kiszámíthatóságot és az egyszerűséget az adórendszerben.

A vállalatokra vonatkozó adókat tekintve az Európai Unió tagországai közül Olaszországban volt 2011-ben a legmagasabb adószint, közel 70%-os, a legalacsonyabb pedig Luxemburgban, 20%. A vállalatok teljes adókulcsa, tehát az év végi adóalap és a ténylegesen felhasználható jövedelem közti, államnak befizetett összeg átlagos kulcsa az EU-s átlag szerint 44,2%, míg Magyarország esetében 53,3%-os volt. Jelentős

---

⁹ http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-hungary-2014_eco_surveys-hun-2014-en#page59 letöltés dátuma: 2014.11.04.

könnyítést jelent a KATA és KIVA törvény.¹⁰ Ezzel egy időben az átláthatóságot és az egyszerűséget csökkentve. Azonban az EVA alanyoknak nem kedvezett a 2012-es év, hiszen az eva kulcsának 30-ról 37 százalékra emelése azt jelentette, hogy ugyan 7 százalékponttal nő az eva, de az e körben érintett vállalkozások adószintje több mint 23 százalékkal emelkedett.¹¹ Az adóterhek magasak és ez keresleti szinten sem könnyítette meg a kisvállalkozások helyzetét, hiszen így csökkent a fizetőképes kereslet. Magyarországon 2009 és 2012 januárja között kétszer emeltek általános forgalmi adó kulcsot. Az első emelés hatása a kiskereskedelmi szektor 2,3%-os visszaesésével járt, ennek direkt következménye tehát a csökkenő vásárlóerő, mely csökkenti a KKV-k árbevételét, így jövedelmezőségét is. Tehát az áfa kettő százalékpontos növekedése 8 százalékos növekedést jelent, így ez az eva esetében az adószint-emelkedés szempontjából 23,3 százalékot jelent. Ennek ellenére célként tűzték ki a jövedelemadók csökkentését és a fogyasztásra vonatkozó adók növelését.

2.1.2. A pénzekhez való hozzájárulás lehetősége a vállalkozásoknak

Az utóbbi években tovább gyengült a finanszírozási forrásokhoz való hozzájárulás, ez kifejezetten a KKV-k szempontjából, visszavetik a befektetési kedvet és sértik a produktivitást aggregált ipari és céges szinteken¹² Vagy pedig sokszor elérhető megfizethető tőke, de nem érhető el hatékonyan, vagy pedig túl drága, illetve, meghatározott iparágak, régiók számára hozzáférhető csupán.¹³ A pénzügyi intézményekre kivetett adó hozzájárult ahhoz, hogy a hitelelőhelyes csökkenjenek a bankok profitszökkenésével és bizonytalaná válásával egy időben. A hatóságok azt tervezik, hogy felemelik az építőiparba fektetett alapokat ezzel is pénzügyi támogatásokkal segítve a KKV-kat, innovációs és aktív foglalkoztatási politikát elősegítve. Ez a választás utasításként értelmezhető a jelenlegi gazdasági helyzetben, de másik oldalról kihívások elé állítja az alkalmazkodást, ezen folyamatok beépülését a vállalkozások mindennapjaiba.

---

10 <http://www.kkvhaz.hu/cikk/1299-kilatasok-a-kkv-k-szamara> letöltés dátuma: 2014.11.04.

Hogyan hatott az EU országainak adópolitikája a kkv-kra? (Szodorai Melinda, BBTE KGTK)

11 http://hvg.hu/kkv/20111117_vosz_eva_emeles/ letöltés dátuma: 2014.11.30.

12 http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-hungary-2014_eco_surveys-hun-2014-en#page28 letöltés dátuma: 2014.11.20.

13 Gregerman, A. (1998): Entrepreneurial High-Growth Companies. Washington DC: Congressional Research Service, U.S: Library of Congress, July 15, 98-608E

2.1.2.1. Támogatási környezet

Az operatív programok irányításainak tervezett több központúsága azt szolgálja, hogy a minisztériumok együttműködését könnyítse, bár bizonyos minisztériumok még mindig hiányt szenvednek az ehhez szükséges kapacitásban.

A pénzekhez való hozzájutást már befolyásolja az EU a mikrohitelek, és egyéb kedvezményes hitelek nyújtásával. Ehhez állami döntések szintjén is fontosak a kamatlábak, a hitelhez jutás lehetőségének a foka, visszakanyarodva az állami befolyáshoz a jogi környezetben, a KKV hitelek arányán keresztül az üzleti hitelekhez képest. Bár Magyarország már élen jár a hitelkihelyezésekben.

Megállapítható, hogy a Növekedési Alap Program hatása a hitelezésre és a beruházásra növekedés előtt áll. Ezt támasztja alá a refinanszírozás kapcsolatát az intézkedésekkel, vagy az, hogy a mennyiségi és árral kapcsolatos kimutatások elérhetőek a résztvevő bankok számára, akik befolyásolják a kölcsönfolyósításokat a KKV-k részére. Csökkenteni kell a belépéshez szükséges kritériumokat a kiskereskedelmi szektorba azzal, hogy alapvetően növelik a nagyáruházak korlátait.

2.1.2.2. A pénzügyi intézetek szerepe a kisvállalatok növekedésében

Ahogy fentebb kifejtésre került, a hatóságok nagyobb részesedést kívánnak áramoltatni az Uniós alapok támogatásaiból a KKV-knak, beleértve a pénzügyi eszközöket, mint a hitelgarancia tervek, és a Növekedési Terv Alapok. Egy közelmúltbeli tőkeinjekció az együttműködési hitelintézetekbe szintén megnövelte a kölcsönzési kedvét a KKV-knak, bár a szektor hatékony államosítása következtében erősen gyengült az önállósága és a tulajdonjoga az önálló intézeteknek. A felgyorsuló portfóliótisztításon kívül meghatározott alintézmények „örökbe fogadják” a hitelfinanszírozását a KKV-knak annak érdekében, hogy további lépéseket tegyenek az átláthatóság fejlesztésére mind a bank, mind a KKV-k oldalán, és mélyítsék a hiteltájékoztatót. A legutóbbi segítség mind a bankoknak a hitelképesség mérésében, mind az ügyfeleknek ahhoz, hogy könnyebben válasszanak bankot, ahol az átláthatóság hiánya gyakran elbátortalanítja a KKV-kat, hogy hitelért folyamodjanak¹⁴. Az alapításához és növekedéséhez egy innovatív, magas termelékenységű kezdő vállalkozásnak szüksége van külső forrásokra. Az ezekhez való hozzájutás nehézségét

---

14 Brown et al Who Needs Credit and Who Gets Credit in Eastern Europe? Economic Policy Vol 26 No 65 Blackwell Publishing

az Unióban 15%-ra, míg Magyarországon 17%-ra értékelték. Ezek a startupok gyakran nem vehetnek fel kölcsönt a járulékos és nyomon követési adatok hiányában, bár a kockázati befektetések lényegesen megnöttek Magyarországon, a GDP-ből 0,065%-os részesedést szakítva.¹⁵

A 2012-2013-as periódusban a szövetkezeti hitelintézetek együttesen 7%-kal több hitelt nyújtottak a kkv-nak 2012 első háromnegyed évében, mint egy évvel korábban. Továbbá a pályázati forrással támogatott beruházások finanszírozása iránti igény élénkülése is fontos előrelépést jelent a szektorban.¹⁶

A jelenlegi gazdasági környezetben kevés cég hajlandó vállalni a kockázatot és pénzt fektetni a tevékenysége bővítésébe.¹⁷ A hitelintézetek oldaláról a hitelkihelyezés fajlagos költségei is okai annak, hogy a piacon megtalálható legtöbb bank nem preferálja az induló vállalkozásokat, inkább azon cégeknek nyújtanak támaszt, amelyek biztosan fizető, nagy számlaforgalmú, nagy tőkeellátottságú, más szolgáltatásokat is igénybe vevő ügyfelekké válnak és bennük látják a növekedési potenciált. Nem utolsósorban a hitelbírálati költségek nagyobb kihelyezéshez párosulnak esetükben.¹⁸

2.1.3. Vállalkozói tudás szerepe a lehetőségeik és kultúrájuk kialakításában

Innovatív vállalkozásnak hívjuk azt a vállalkozást, amely független szakértő értékelésével alá tudja támasztani, hogy a belátható jövőben új vagy az iparági legmodernebb technikához képest jelentős javulást eredményező, ugyanakkor technológiai vagy ipari sikertelenség kockázatát magában hordozó termék, szolgáltatást vagy folyamatot fejleszt ki, vagy a támogatást megelőző három év legalább egyikében a működési költségek legalább 10%-át kutatás-fejlesztési költségek teszik ki¹⁹

Az alkotás és a tudásbázis terjesztése a tárháza elsősorban az innovációnak, a k+f tevékenységeknek. Ezek viszont költségesek, az állam támogatási hajlandóságától sok függ. Ezen felül fontos még, hogy a nem hétköznapi, nem általános tudás milyen

---

15 http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-hungary-2014_eco_surveys-hun-2014-en#page53 letöltés dátuma: 2014.11.20.

16 <http://www.kkvhaz.hu/cikk/1299-kilatasok-a-kkv-k-szamara> letöltés dátuma: 2014.11.04 (Bordás Eszter, BBTE KGTK)

17 Gyulai László Kis- és Középvállalkozások üzletfinanszírozása 36.o. Saldo, 2011.

18 Gyulai László Kis- és Középvállalkozások üzletfinanszírozása 39.o. Saldo, 2011.

19 651/2014 EK rendelet

gyorsan tud terjedni ebben a közegben. Kiemelkedő szempont a felsőbb oktatásban kialakult helye, megjelenése; a cégek támogatása ennek oktatásában, és hogy mekkora bázisa található egyetemek kezében. Összehasonlítva az OECD tagállamok nagyvállalatait a KKV-kal, nagyon jellemző képet kapunk az innovációjukkal kapcsolatban. Fejlettségi szinthez, GDP-vel szoros arányban van az, hogy mit fejleszt: csak marketinget, vagy magát a termelést, termelési folyamatot. A „fejlődő” országokban a KKV-k jellemzően túlélésre összpontosítanak, a folyamatokat szeretnék minél jobban ellenőrizni, a marketing már luxusnak számít, vagy a vezetők nincsenek is tudatában az ezzel kapcsolatos lehetőségeiknek. Magyarország kockázati tőke befektetései GDP arányosan nem a magasak, sőt, szintén fejlődő országok vannak csak mögötte. Természetesen a kategóriában legmagasabbak közt a fejlettebb országok találhatóak.²⁰

A vállalkozói kultúrában meghatározó a társadalmi elfogadottsága egy vállalkozónak. Az ahhoz való képességek megléte, motivációk. Magyarországon a statisztikák szerint nincs meg a vállalkozói attitűd, a népesség nagy hányada megelégszik az alkalmazotti léttel. Fontos ennek kialakulásában az emberek félelme a bukástól, annak milyen hatásai vannak szociális elhelyezkedésükre. Véleményük arról, hogy mekkora a kockázata, hogy ez bekövetkezik.²¹

2.2. KKV besorolása

A fejlesztéspolitika szempontjából vállalkozásnak minősül minden olyan, önálló piaci kapcsolatokkal rendelkező gazdálkodó szervezet, amely tevékenységét profitorientáltan végzi és jövedelemtermelést folytat.²² A vállalkozások számára kiírt pályázatok túlnyomó többségén kkv-k vehetnek részt, így lényeges az, hogy melyik vállalkozás minősül kkv-nak. Az Unió megfogalmaz bizonyos szabályokat, viszont minden egyes tagállam maga dönti el a cégek besorolására vonatkozó mutatószámokat. Magyarországon a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004.

---

20 http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oced/industry-and-services/entrepreneurship-at-a-glance-2014_entrepreneur_aag-2014-en#page79 letöltés dátuma: 2014.11.20.

21 http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oced/industry-and-services/entrepreneurship-at-a-glance-2014_entrepreneur_aag-2014-en#page79 letöltés dátuma: 2014.11.20.

22 651/2014/EK rendelet 1. melléklet 2. cikk (1)

évi XXXIV. törvény szabályozza e kérdést, mely összhangban áll az Unió által diktált definícióval, a következő táblázatban foglaltam össze ezeket. Sokszor azonban csupán a létszám adatok irányadóak.

1. Táblázat: Mikro- Kis- és középvállalkozások besorolása

	<i>Mikrovállalat</i>	<i>Kisvállalat</i>	<i>Középvállalat</i>
Alkalmazotti létszám (fő)	<10	<50	<250
Mérlegfőösszeg vagy	<2	<10	<43
Árbevétel (millió €)	<2	<10	<50

Forrás: 2003/361/EK rendelet 2. cikk alapján saját készítés

Fontos szempont még a tulajdonosi struktúra is mind az adott vállalkozásban levő részesedések, mind a vállalkozás tulajdonlása szempontjából. Mindemellett főszabály még, hogy az állam vagy az önkormányzat nem lehet társult vállalkozás, azaz olyan vállalkozás, amelyek nem minősülnek kapcsolt vállalkozásnak, és amelyek és amelyek esetén egy fölérendelt vállalkozás egyedül vagy egy vagy több kapcsolt vállalkozással közösen valamely másik alárendelt vállalkozás tőkéjének vagy a szavazati jogának legalább 25 %-ával rendelkezik

Ehhez fontosnak tartom tisztázni a kapcsolt vállalkozás fogalmát is, mely rendelkezik a részvényesek vagy tagok szavazati jogának többségével egy másik vállalkozásban, jogosult kinevezni vagy elmozdítani egy másik vállalkozás igazgatási, irányítási vagy felügyeleti testülete tagjainak többségét. Ehhez hozzátartozik minden olyan vállalkozás, mely az érintett piachoz képest közvetlenül az értékesítési lánc előző vagy következő szintjén helyezkedik el, azaz szomszédos piacnak minősül.

Önálló vállalkozások gazdasági tevékenységet folytató egységnek tekintendő. Ezek közé tartozik minden olyan vállalkozás, amely nem minősül partnervállalkozásnak vagy kapcsolt vállalkozásnak. Egy vállalkozás akkor számít partnervállalkozásokkal rendelkezőnek, ha meghatározott szervezetek meghaladják a vállalkozásban a határértéket. (Egy vállalkozás nem tekinthető kkv-nak, ha társult vállalkozása egy vagy több állami szerv irányítja)

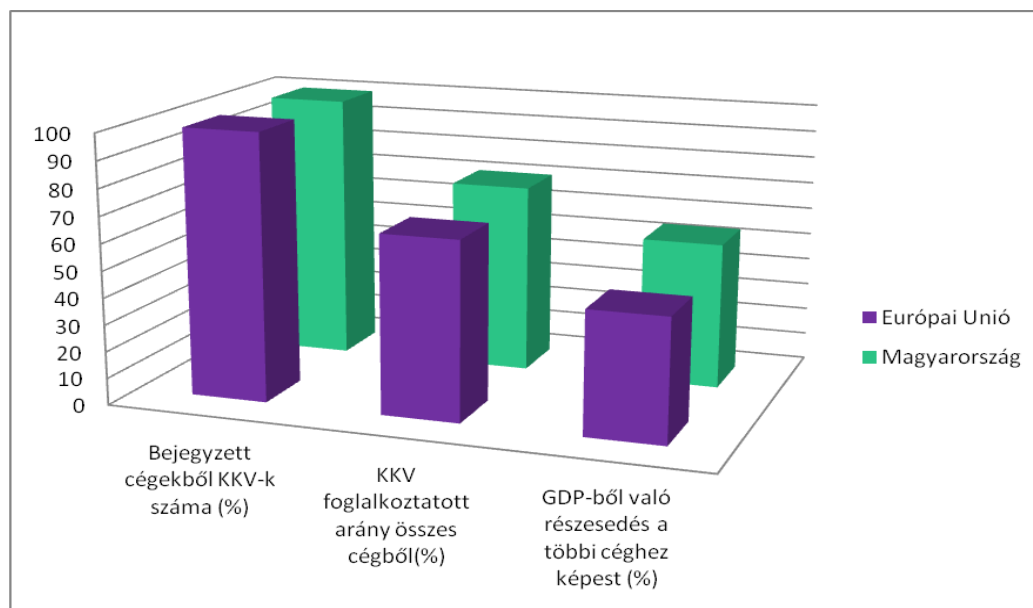
Ezek tükrében itt említeném **független harmadik fél** fogalmát, mely olyan vállalkozás, amely nem minősül egy másik meghatározott vállalkozás vonatkozásában a „Partnervállalkozások”-nak, illetve „Kapcsolt vállalkozások”-nak az EK rendelet szerint.

2.3. KKV-k támogatása

A vállalkozások sikeres működéséhez számos támogatott finanszírozási lehetőséggel is számolhat egy kezdő, kisebb vállalkozás. A hazai KKV-k a gazdasági versenyképesség és a foglalkoztatás szempontjából alapvető fontosságúak, kormányzati szakpolitikák épülnek erre. A több százezer hazai KKV ad munkát a magyar foglalkoztatottak többségének.²³

Támogatásuk létjogosultságát igazolja a pozitív hatásaik mellett, hogy a magyar KKV-k több emberrel kevesebb jövedelmet termelnek. Az EU-ban egy alkalmazottra átlagosan 172 ezer € árbevétel jut, addig itthon kevesebb, mint a fele: 71 ezer €. Már a 2009-es adatokat feldolgozó Gyulai László is kiemelte, hogy a magyar kisvállalkozások átlagos mérete kisebb, tulajdonosi tőkeellátottsága gyengébb, gazdálkodása instabilabb a nyugat-európaiakénál.²⁴

1. ábra: KKV-k helyzete 2013-ban

Európai Bizottság kimutatásai alapján saját készítés²⁵

2009. szeptemberi OECD adatok alapján a KKV-k 96,14%-a mikro, 3% kisvállalkozás, és 0,3% középvállalkozás. A mikrovállalkozások esetében élen járunk foglalkoztatásban 2011-ben az EU27-es átlaghoz képest is 6.-ak vagyunk.²⁶

23 Üzleti Tanácsok Fejlődő Vállalkozások Részére Start Up Guide 2014. 29.o., 63.o.

24 Gyulai László Kis- és Középvállalkozások üzletfinanszírozása Saldo, 2011.

25 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm letöltés dátuma: 2014.12.31.

26 EUROSTAT forrású Structural business statistics – Industry trade and services 2014.

Egyik legfontosabb elve a támogatásoknak, mint beavatkozó eszköznek, hogy hozzájáruljanak a hiányzó, vagy nem kielégítően működő piacok kifejlődéséhez, például tevékenységbővítés, innováció keretében. Céljuk, hogy egységnyi ráfordítással a legnagyobb hatást tudják elérni.

2.3.1. Regionalizáció meghatározásai

A regionalitás szempontjából legfontosabb az EUROSTAT által kidolgozott területi statisztikai egységek nomenklatúrája a NUTS-rendszer 3 hierarchikus területi osztályozási szinttel, adott területek lakosság száma szerint osztályozva.

2. Táblázat: NUTS rendszer osztályozása

Hierarchia szintek	Lakosság (fő)
NUTS 1	3-7 millió
NUTS 2	800 000- 3 millió
NUTS 3	150-800 ezer

Forrás: KSH adatai alapján saját készítés²⁷

NUTS 2 szintű régiók, jogosultak a konvergencia célkitűzés keretében a strukturális alapok támogatásaira. NUTS1 vagy NUTS2 területek regionális versenyképesség és foglalkoztatás célkitűzés keretében, NUTS3 európai területi együttműködés célkitűzés keretében támogathatók. Léteznek még a transznacionális, NUTS 2. térségből nemzeti, regionális intézmények (stratégiai együttműködés Közép-Kelet európai, Dél-Kelet európai térség), illetve az interregionális, melyben részt vesznek az Unió teljes területéről szakmai tapasztalatcsere keretében.

Ezen kívül léteznek még az ennél kisebb, helyi bejegyzett egységek, LAU rövidítéssel, melybe a Statisztikai kistérségek (LAU 1) és Települések (LAU 2) tartozik.²⁸

Agenda 2000-ben korlátozzák a támogatások felső határát: a strukturális alapokból és a Kohéziós Alapból kapott transferek nem haladhatják meg az adott ország GDP-jének 4%-át (valójában az új tagok számára a GDP-jének 1,2% körül alakult)

Hosszú távon a fejlesztéspolitikát minősíti annak fenntarthatósága, idővel csökkenteni kell ugyanis a programok erős donorfüggőségét. A cél az öfenntartó módon működni képes vállalkozások létrejöttének támogatása. De sajnos Kállay

27 http://www.ksh.hu/interaktiv_euterkepek_nuts2 letöltés dátuma: 2014.12.20.

28 http://en.wikipedia.org/wiki/NUTS_of_Hungary letöltés dátuma: 2014.12.31.

vizsgálata szerint az ebben a szervezeti elosztásban levő modelleknek sosem sikerül önfenntartóvá válnia, csak további támogatással lehet őket tovább működtetni. 2001-es elemzések már mutatták egy új megközelítés terjedését, ahol a versenyképesség növelésére helyezik a hangsúlyt, a piac válik végrehajtvá, és a magánszektor is aktívan részt vesz a keresletnek megfelelően kialakított szolgáltatások nyújtójává, így a vállalkozásfejlesztő szervezetek igazi ügyfelévé a kisvállalkozások válnak.

2.4. Támogatások jellemzői az Európai Unióban

A vállalkozások finanszírozását az állam közvetlen programokkal segíti, melyek jellemzői, hogy időről időre KKV-knak is kerül meghirdetésre. A hozzáférés nem automatikus, feltételek teljesülésekor elérhetőek, a vállalkozásoknak kell kezdeményezniük a támogatást.

2.4.1. Alapok által finanszírozott projekttípusok

Különböző projekttípusokat különböztethetünk meg. A nagy projektek 25-50 millió euró feletti, Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), vagy Kohéziós Alap (KA) finanszírozásúak.

Az ERFA 1975-ben jött létre, hátrányos helyzetű régiók támogatását szolgálja. A konvergencia célkitűzések keretében támogatható tevékenységek közé soroljuk a kutatás és fejlesztés (K+F), innovációs és helyi fejlesztési kezdeményezéseket, melyeknek meg kell felelniük az addicionalitás elvének, mely szerint az Európai Unió (EU) támogatások kiegészítő jellegűek, nem nemzeti támogatás helyett nyújtják. Adó és támogatás politika nem sorolható a monetáris szakpolitikák közé²⁹

A KA kevésbé fejlett tagországok képessé tételét szolgálja a gazdasági- és monetáris unióban való részvételhez, 1993-ban hozták létre. A 2007-2013-as célkitűzései a konvergencia, regionális versenyképesség és foglalkoztatás fejlesztése az európai területi együttműködés keretében. Legnagyobb kiadási tétele a Strukturális Alapok voltak. Felhasználására földrajzilag koncentrált helyen kerülhet sor. A partnerség elve alapján **vertikálisan** a programok előkészítésében, döntésben, és megvalósításban az Európai Bizottság, nemzeti kormányok és a helyi szervek együttműködésével kerül sor, **horizontálisan** pedig a gazdasági és társadalmi partnerek

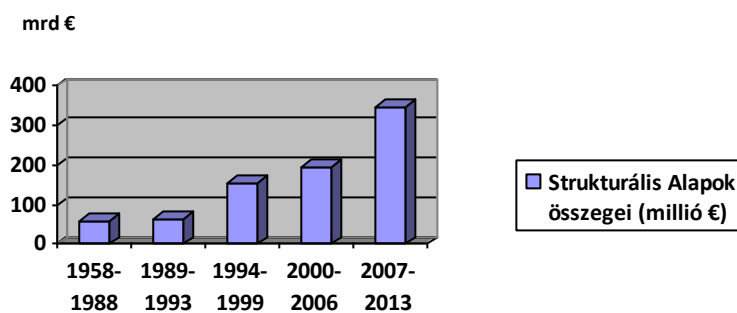
---

29 A kisvállalkozások, a középállalkozások és az Európai Unió Szerkesztette: Zeiler Júlia 84.o Saldo, 2003.

bevonásával a tervbe, kidolgozásban, és megvalósításban. Felhasználása programközpontú megközelítéssel történik, azaz komplex programok létrehozásával egységes szerkezetben meghatározott dokumentumok formájában, egyes projektek támogatási program keretében valósuljon meg.

Az indítás feltételeiről és támogathatóságáról a kormány javaslatára az Európai Bizottság dönt. Az operatív programok (OP) és a két éves akciótervek is nevesítik, nem pályázati formában valósulnak meg, ahogy a kiemelt projektek sem.

2. ábra Strukturális támogatások értékei

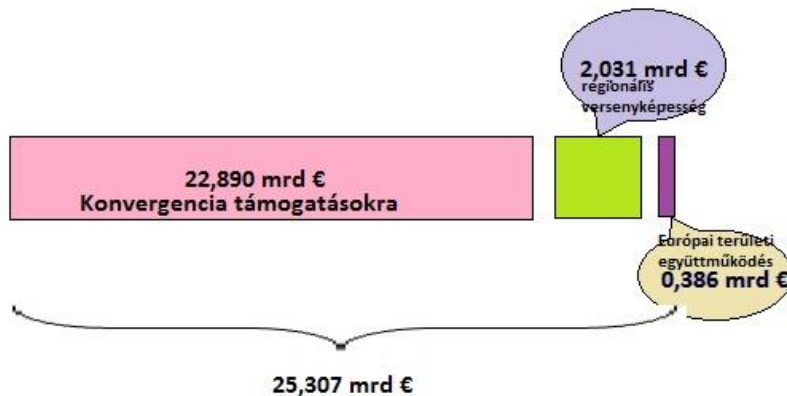

Zeiler Júlia Könyve alapján saját szerkesztés³⁰

2000-2006-os támogatási időszakban a régi 15 tagországokban 213 milliárd eurót fordíthattak támogatásra, ebből: 195 milliárd euró volt a strukturális alapok és 18 milliárd a Kohéziós Alap, az új tagok 21,7 milliárd eurós támogatást kaptak. A következő ábra a célkitűzések megoszlását mutatja be.

³⁰ A kisvállalkozások, a középvállalkozások és az Európai Unió Szerkesztette: Zeiler Júlia 85.o. alapján saját szerkesztés Saldo, 2003.

3. ábra: Célkitűzések támogatásának értékei

Európai Bizottság honlapja alapján saját szerkesztés³¹

2007- 2013 között Magyarország az EU-tól 30,1 md € támogatást kapott, befizetési kötelezettség 6,2 milliárd € . Nettó kedvezményezetti pozíciója tehát 23,9 md € (25 tagországból ez a 2. helyet jelenti)³²

A közös költségvetés funkciói az allokációs, disztribúciós és szabályozó funkció, melyeket a stabilizációs agrár és regionális politika transferei látnak el. Ezeket a funkciókat kiszolgáló intézmények az Irányító Hatóság, Igazoló Hatóság, Ellenőrzési Hatóság, Monitoringbizottságok, Közreműködő Szervezetek. Pénzügyi intézményei pedig az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap. A Közreműködő Szervezetek az európai uniós vissza nem térítendő támogatások közvetítésében résztvevő szervezetek jelentik. Ezek a szervezetek látják el a pályázatok lebonyolításával kapcsolatos összes teendőt: ide kell benyújtani a pályázatokat, ők végzik a döntés előkészítést, a szerződéskötést, a támogatások kifizetését, nyomon követik és ellenőrzik a projektek megvalósulását és lezárását.

A zászlóshajó projektek komplex programokra vonatkoznak, központi koordinációt igényelnek, és több ágazat, társadalmi csoport problémáira adnak választ.

Az egyfordulós pályázatban a jelentkezők nagy száma indokolja a versenyeztetést. A kétfordulósban előzetes projektjavaslatot a részletesen kidolgozott projektjavaslat követi.

Vannak közvetett támogatások is, ezek közül a globális támogatás, melyet az irányító hatósággal kötött támogatási szerződés alapján szakmai közvetítő szervezet

31 http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/country2009/hu_hu.pdf letöltés dátuma: 2014.12.20.

32 Lambertné Katona Mónika Közösségi pénzügyek Regionális politika előadás

látja el. *Pénzügyi támogatási eszköz esetén a projekt kiválasztását, ellenőrzését, a támogatás kifizetését a pénzügyi közvetítők végzik.*

Gazdaságfejlesztéssel az innovatív, tudásalapú gazdaságot, vállalkozások (KKV-k) jövedelemtermelő képességét, üzleti infrastruktúrát és szolgáltatást szándékoznak növekvő tendenciára állítani.

Területi dimenziója az elmaradott térségek, leszakadó régiók, egyetemmel, kutatóintézzettel rendelkező városok, fejlesztési pólusok; regionális klaszterek, Budapest és agglomerációja Magyarországon.

2.4.3. Hátrányok és megoldások

Vannak azonban ezeknek a támogatásoknak nem kívánt hatásai is, mint a versenytorzítás; támogatási verseny kialakulása, ex ante torzító hatások, lobbicsoportok tevékenységei, gyártással és árakkal kapcsolatos döntésekre gyakorolt torzító hatás (a 2014-2020-as támogatásoknál ez utóbbit igyekezte kiszűrni az állam a szigorításokkal, illetve rendeletekkel szabályozza ezt az Unió is.)

Az állami támogatások tehát a kritériumok mellett támogatást nyújtanak az érintett vállalkozás számára, bizonyos vállalatot vagy ágazatot részesítve előnyben, befolyásolva a tagállamok közötti kereskedelmet. Hátrányt jelent még az államtól való függés is. Szakmai körökben ezért is vitatott kérdés ez, hiszen van olyan álláspont, miszerint „a kormányzatoknak inkább passzív szerepet kellene betölteniük, és egy vállalkozásösztönző, versenybarát piaci környezet kialakításában kellene csupán segíteniük”³³. Két elmélet van a helyes támogatási stratégiára. Az egyik szerint a természetes kiválasztódást kell segíteni azáltal, hogy megkönnyítik a vállalkozás indítását, és később derül ki, ki az életképes, magukra hagyva. A másik szerint komoly feltételeket kell szabni az kezdetekkor, hogy minőségbeli elvárásokat támasztva, és így későbbi életszakaszokban segítse a vállalkozásokat.³⁴ (Ilyen rendelkezésnek tekinthető talán a 2006-os és 2014-es kft. tőkeminimum változtatások is) A tőkeinjekció nem tekinthető átlátható támogatásnak, ahogy azt már különböző elemzések során kimutatták káros hatásait, mondja ki a vizsgálatnál összhangban az EK rendelet.

---

33 Levie, J. (1994): Can Governments Nurture Young Growing Firms? Qualitative Evidence from a Three-Nation Study. In: Bygrave, D. et al. (eds.): *Frontiers of Entrepreneurship Research*. Wellesley, MA: Arthur M. Blank Centre for Entrepreneurship, Babson College

34 Hannan, M. T., Freeman, J. H. (1977): The population ecology of organizations. *American Journal of Sociology*, Vol. 82, No. 5, pp. 929-964.

Iparpolitika jellemzője a versenyképesség elősegítése, ennek érdekében a tagállami jogkörnek csak a kereteit adja meg az EU, önálló eszközrendszere sincs, a többi politika eszközeit kell felhasználni a cél érdekében. Eszközrendszere a már meglévő K+F politika, versenypolitika, kereskedelempolitika, regionális politika a Lisszaboni stratégia szerinti, melynek mottója a „nyílt összehangolási rendszer”.

2.5. Pályázatok, támogatások Magyarországon

Az Európai Unió kiemelt belső piaci politikáihoz tartozik az állami támogatások rendszere. Több indok is fellelhető, amiért ez az államnak érdekében áll. Léteznek a nemzeti érdekből nyújtott támogatások, ezek például a honi gyártók helyzetét javítják. Felsorolhatók a szakpolitikai okokból nyújtott támogatások, ezek a **hatékonyság növelése** miatt szükségesek, illetve azok a támogatások, melyek növelik a jólétet, és a piaci kudarcokat korrigálják.

2.5.1. Támogatások intézményei Magyarországon

Tíz társaságot számlálhatunk az állami támogatáselemmel bíró kedvezményes finanszírozási intézmények közt. Ezek közül dolgozatomban szempontjából fontosabb helyen a Magyar Vállalkozásfinanszírozási Zrt. szerepel.

Az **MV Zrt.** rendelet alapján forráskezelő szervezetként a hazai mikro-, kis- és középvállalkozások finanszírozási lehetőségeit bővítő pénzügyi programokat alakít ki és működtet. Az MV Zrt. kezeli a 85%-ban EU által finanszírozott programokat. A kezelt konstrukciók jellegzetessége, hogy a pénzügyi közvetítőkön keresztül hozzáférhető. A közvetítők határozzák meg a kamatot (függően attól, hogy milyen intézetről beszélünk, behatárolt kamatozású hiteleket nyújthat). Kapcsolatban állnak a hitelfelvevővel.

A Társaság refinanszírozott hitelprogramok és kockázati tőkeprogramok végrehajtásával kapcsolatos feladatokat, valamint viszontgarancia-vállalási tevékenységet lát el.

A Társaság megalapítása óta a következő visszatérítendő pénzügyi programok végrehajtásában vett részt:

- Új Széchenyi Hitel Programok (korábban Új Magyarország Mikrohitel Programok és Új Magyarország Kishitel Programok)
- Új Széchenyi Viszontgarancia Programok

- Új Magyarország Kockázati Tőkeprogramok
- Új Széchenyi Kockázati Tőkeprogramok
- Kombinált Mikrohitel (Mikrovállalkozások fejlesztése című pályázati kiírás)
- Új Széchenyi Hitelgarancia Programok (korábban Portfoliógarancia Programok)
- Új Magyarország Forgóeszköz Hitelprogram
- Új Magyarország Kis- és Középvállalkozói Hitel (MFB-vel közös program).³⁵

A JEREMIE Program hazai támogatásközvetítője az MV Zrt. 2011 óta négy hullámban 28 kockázati tőkealap jött létre az országban, amelyek egy részében magán, részben állami források felhasználásával a korai magvető és induló, illetve növekedési szakaszban levő vállalkozások tőkehelyzetét kívánják javítani.

JEREMIE Program az Európai Unió vállalkozásfejlesztési támogatástípusai közt van, teljes kiírásban „Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises”. Ez szabadfordításban Közös Európai Források KKV-k számára. Városi területen megvalósítható fenttartható beruházásokat támogat. Többféle vállalkozásfejlesztési eszközt tartalmaz, közös jellemzőjük, hogy **visszatérítendő pénzforrásokra és visszaforgó pénzalapokra épülnek**. A források felhasználása piaci szereplőkön, pénzügyi közvetítőkön keresztül történik, jelentős kockázat vállalásával. Ezen keresztül a befektető lehetőséget kap, hogy részesedhessen ígéretes vállalkozásokban, és menedzselhesse azokat.³⁶

A vállalkozásfejlesztési támogatásokat évről évre úgy alakítják, hogy átvegyék a helyét az eleinte megjelenő horizontális, önkormányzatok részére juttatott támogatásoknak. Arányaiban az eredeti pólus klaszterek, illetve JEREMIE típusú alapok nem változtak, de a támogatásrendszerben betöltött szerepük alacsonyabb helyre sorolódik, mindezt a klaszterkezdeményezések előtérbe helyezése okozza, a támogatási arányokban pedig uralkodó helyet foglal el. Ezzel is előirányozva a donorfüggőség csökkentését. A JEREMIE alapok befektetési futamideje **2015. december 31-ig** tart. A befektetés formája lehet tőkefinanszírozás, részesedésszerzés, pénzkölcsön. Az MV Zrt. ebből kedvezményes hiteleket nyújtásának kiközvetítésében van jelen, illetve kockázati tőke kiközvetítésben a JEREMIE pályázatban.

A JEREMIE programnak Magyarországon három alprogramja indult:

- mikrohitel program

³⁵ <http://www.mvzrt.hu/tevekenyseg> letöltés dátuma: 2014.12.20.

³⁶ http://www.evca.eu/media/259990/_evca_bro_sp_cee2013.pdf letöltés dátuma: 2014.11.20

- kezességvállalási program
- kockázati tőke program

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó főszabály, hogy operatív programonként egy Közreműködő Szervezet kerül kijelölésre, melyek szakminisztériumi irányítás alá tartoznak. Ennek megfelelően 2014. április 15-vel megszűnt a **MAG Zrt.**, az elmúlt évek vállalkozásfejlesztési pályázatainak közreműködő szervezete, a jövőben ezek a pályázatok a Nemzetgazdasági Minisztérium részeként kialakítandó közreműködő szervezet alá tartoznak melyek a következők között lesznek elosztva.³⁷

- Vissza nem térítendő támogatások EU társfinanszírozásában, projekt teljesülése esetén nem kell visszafizetni semmit
- kedvezményes kamatozású hitelek (MFB, ÚMMP, Eximbank)
- állami kezességvállalás (Garantiqa Hitelgarancia)
- kamattámogatás (Széchenyi Kártya)
- refinanszírozás (Új Magyarország KKV Hitelprogramok, Új Magyarország Forgóeszköz Hitelprogram)
- Állami kock tőke (Új Magyarország Kockázati tőke program)

Jelentős változásokat iktat a kormány a 2014-2020-as pályázati rendszerbe. Jelszó: "jól előkészített, életképes projektek támogatása" Ennek jegyében igyekeznek megszüntetni a kiíráshoz keresett fejlesztési ötletet, az intézkedéseket éves ütemezésben hozzák nyilvánosságra, hogy több idő legyen előkészülni. Igazolni kell azok piaci árak való megfelelését. A pályázatok nyílt felhívással kerülnek meghirdetésre, mely alapján kiválasztásra kerülnek azok a pénzügyi közvetítők, melyek segítségével a program forrásai eljutnak a végső kedvezményezett mikro-, kis- és középvállalatokhoz. A programok alapszerűen működnek, a visszatérített pénzügyi eszközök ismételten felhasználhatók a program futamideje alatt.

Az MV Zrt. által meghirdetett programok igénybevételével kapcsolatban a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség ügyfélszolgálatára foglalkozott.

2.5.2. Operatív programokról

A Közösségi Stratégiai Irányelvek az EU minden tagállamára érvényes közös szabályzatot tartalmazza. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv 7 évre szóló stratégiai

---

³⁷ Antalóczy Tímea és mások Start up Guide Üzleti Tanácsok fejlődő kisvállalkozások részére Pressonline Kft. 2014. 72.o.

fejlesztési dokumentum, melyet a kormány hagy jóvá, ezek szolgálják ki a nagyprojekteket, Brüsszel pedig tudomásul veszi. Az Operatív programok (OP-k) a stratégia végrehajtásának eszközei, melyeket szintén 7 éves keretben határoznak meg, a támogatási célokat tartalmazzák. Az akciótervek két évre szóló pályázati célok és feltételek gyűjtőneve. A pályázatok, projektek az operatív programok megvalósítása.

A horizontális prioritások a fenntarthatóság és kohézió 6 prioritását szolgálja ki a 8 operatív program. Ezek egyik, általam vizsgált ága a Gazdaságfejlesztési Operatív Programok, mely a 2007-2013-as időszakban a gazdaság fejlesztésének, környezeti és energetikai fejlesztés és területfejlesztés prioritásainak kielégítésében játszott szerepet³⁸

Az Operatív programok keretében konkrét, a végrehajtást, azaz a pénzek elköltését érintő célokat és prioritásokat fogalmazznak meg. Fontos eleme a helyzetelemzés és stratégiaalkotás. Kötelező tartalmaként ki kell emelni a célok elérését szolgáló programok kiemelt szándékait, ezek indoklásait. Meg kell határozni az egyes intézkedésekre javasolt pénzügyi keretet, a végrehajtási szabályokat, illetve pénzügyi tervet kell készíteni. Szempont a központi számon kérhetőség ágazati kompetencia esetén, és országosan egységes normák biztosítása, a minisztériumi intézmények fejlesztése az egész ország területét érintő, a helyi adottságoktól kevésbé függő fejlesztések esetén. Regionális kompetenciát képeznek a területileg integrált fejlesztések, ezek jól kiegészítik az országos és ágazati programokat, mint a térségi infrastruktúra, települési környezet, kistérségi közszolgáltatások. Jellemzőek rájuk a helyspecifikus fejlesztések, mint a helyi gazdaságfejlesztés, környezet és tájvédelem.³⁹

A Kormány 255/2014. rendelete a 2014–2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról hatálya a

- a) a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program,
- b) a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program,
- c) a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program,
- d) az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program,
- e) az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program,
- f) a Környezet és Energetikai Hatékonyság Operatív Program,
- g) a Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program

---

38 Lambertné Katona Mónika Közösségi pénzügyek Regionális politika előadás

39 Lambertné Katona Mónika Közösségi pénzügyek Regionális politika előadás

előirányzatából nyújtott állami támogatások felhasználására, kezelésére, működtetésére terjed ki.

A következő, 2014-2020-as időszak tematikus és regionális Operatív Program rövidítései: GINOP, TOP, IKOP, KEHOP, EFOP, KOP, VOP, MAHOP, VEKOP. A forrásfelhasználások forrásainak 60%-a fordítódik gazdaságfejlesztésre. Magyarország és az EU között, a hazai intézményrendszer csak a magyar költségvetés kockázatvállalása mellett írhat ki pályázatokat.

Az operatív program előirányzatából támogatás a Magyarországon székhellyel, vagy az Európai Gazdasági Térség (a továbbiakban: EGT) területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező jogi személy, egyéni vállalkozó és adószámmal rendelkező magánszemély részére nyújtható.⁴⁰ A vállalkozásfejlesztési pályázatoknál a csekély összegű (de minimis), a regionális beruházási támogatás vagy a KKV-k részére tanácsadáshoz nyújtott támogatás kategóriák fordulnak elő, mikrovállalat jogosult rá, mely nettó árbevétele üzleti tervvel alátámasztottan legfeljebb 200 millió forint

A kedvezményezett KKV támogatási szerződést köt a Közreműködő Szervezettel. A támogatott vállalkozások projektje akkor valósult meg, ha a támogatott tevékenység a támogatói okiratban, támogatási szerződésben meghatározottak szerint teljesült és a megvalósítás során keletkezett számlák kiegyenlítése megtörtént. Ez az időpont a projekt megvalósítási ideje alatt felmerült, a kedvezményezett által megfelelően alátámasztott költségek közül a legkésőbbi kifizetés dátuma. Ezek közül saját forrás a kedvezményezett által a projekthez igénybe vett, állami támogatást nem tartalmazó forrás.

A regionális politikák közül az Európai Beruházási Bank (EIB) jelölte ki legfontosabb prioritásként a hitelezést jelölte meg.

Az operatív program előirányzatából működési támogatásnak nem minősülő vissza nem térítendő támogatás, illetve visszatérítendő támogatás nyújtható.

Ha egy kisvállalkozást az eredeti tulajdonos családtagjai vagy korábbi munkavállalók vesznek át, a harmadik féltől való megvásárlására vonatkozó feltételnek nem kell teljesülnie. A részesedésszerzés önmagában nem minősül beruházásnak. Ugyanakkor a megfelelő arányú részesedés megszerzése ellenében történő közvetlen

---

40 255/2014 korm. rend. 3. § (1) szerint

vagy pénzügyi közvetítőn keresztül történő közvetett tőkejuttatás egy vállalkozás számára sajáttőke-befektetésnek minősül.

2.5.2.1. Gazdasági Operatív Programok az Európai Unióban

Gazdaságfejlesztési Operatív Program 4. Prioritás keretében finanszírozott Mikrohitel Programok közvetítésére a 2007-2013-as időszakban a GOP-2007-4.1. az Új Magyarország Fejlesztési Terv visszatérítendő támogatási rendszere, a mikrohitel program 2008-tól.

A gazdaságfejlesztési program prioritásai

- I. Vállalkozások versenyképességének javítása és foglalkoztatásának ösztönzése
- II. Tudásgazdaság fejlesztése
- III. Infokommunikációs fejlesztések
- IV. Természeti és kulturális erőforrások megőrzése, az örökségi helyszínek hasznosításán és az energiahatékonyság növelésén keresztül
- V. Foglalkoztatás ösztönzése és a vállalati alkalmazkodóképesség fejlesztése
- VI. Pénzügyi eszközök és szolgáltatások fejlesztése
- VII. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program előirányzataiból nyújtható állami támogatás jogcímenkénti tevékenységenként és támogatásonként a dolgozatomhoz relevánsabb támogatások bemutatásával a következőkben látható.

4. ábra Prioritások elosztása tevékenységek szerint

Támogatott tevékenység, prioritás	Hálózati és akvokultúra										
	Regionális beruházás	KKV beruh. prg.	KKV tanácsadás	KKV vásárlón való részv.	Kockázatfinanszírozás	Induló vállalk.	K+F projekt	K+F infrastrukt.	Innovációs klaszter	KKV innovációs tám.	Eljárési és szerv. innov.
Versenyképes tudás	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
növekedés és foglalkoztatásbővítés	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
növekedése és piacra jutása	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
K+F és innováció kapcsolata		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
K+F és innovációs aktivitás	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
K+F és innováció stratégia	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
szélessávú hálózatok	x										
infokommunikációs technológia	x	x			x	x			x	x	x
informatizáltság	x		x		x				x	x	x
digitális felzárkózás			x						x		
közvetlen energiaktg	x									x	
álláskereső integrációja									x	x	x
társadalmi célú foglalkoztatottság									x	x	x
Munkanélküliek programja									x	x	x
gyakornoki hely						x					
munkaerőpiaci információszerzés											x
Munkavállalók kompetencianövelése										x	
minőségi képzési intézményrendszer										x	
turisztika, kulturális, természeti örökség											x
külső finanszírozás					x	x	x	x	x	x	x
energetikai korszerűsítés		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Fogl., külső finanszírozás ösztönzés	x				x	x	x	x	x	x	x
oktatás és képzés											x
foglalkoztatás, oktatás garancia					x						x

Forrás: 255/2014 (X.10.) Kormányrendelet 6-7.§ alapján saját szerkesztés

2.5.3. Kockázati tőke magyarországi megjelenése

„Az elmúlt húsz évben Magyarországon is fokozatosan gyarapodik a gyorsan növekvő vállalkozások iránt érdeklődők száma. A rendszerváltás óta meggazdagodott üzletemberek közül egyre többen hajlandóak vagyoniuk egy részét más, reményteljes vállalkozásokba fektetni, és üzleti angyalként tevékenykedni. Az 1990-es évek elején megérkeztek hazánkba a kockázati tőkés is, akik már eddig is számos vállalkozás számára biztosították a növekedéshez szükséges forrásokat. Fokozottan érdeklődnek a gazellák (i.e.: gyorsan növekvő kis- és középvállalkozások) iránt a tanácsadó cégek is, hiszen ezek számukra jövedelmező ügyfeleket jelenthetnek. A kormányzat, a gazdaságpolitika is egyre fontosabb szerepet szán a dinamikus vállalkozásoknak, ennek csírái a nyugati példákhoz hasonlóan kezdenek megjelenni a támogatási rendszer kialakításában is.

„A magyar gazella cégek [...] körében a hagyományos finanszírozási források (bankhitel, pályázatok, alapítók hozzájárulása) dominálnak az angolszász országokra inkább jellemző üzleti angyal és kockázati tőke finanszírozással szemben”⁴¹

A gazellák finanszírozási igényei a korai, magvető fázis elején a közszférától és vállalkozásoktól kapott támogatásokból elégíti ki, később az üzleti angyalok által talál megoldást, és csupán a korai növekedés, illetve terjeszkedés fázisában kap segítséget a kockázati-tőke szervezetektől.⁴²

A magyar és nyugati gyakorlat összehangolását segíti elő a EK 651/2014 rendelet (43) bekezdése, mely szerint a kockázati tőke kínálatának és keresletének nem megfelelő összehangolásából származnak a kockázati-tőke-piaci hiányosságok. Előfordulhat, hogy a vállalkozások annak ellenére nem jutnak forráshoz, hogy értékes üzleti modellel és növekedési kilátásokkal rendelkeznek. Ez indokolhatja az állami beavatkozást, miszerint mentesítik a bejelentési követelmény alól azokat a kockázatfinanszírozási célú intézkedéseket, amelyek kockázatfinanszírozási célból magántőkét vonzanak a finanszírozási hiány által érintett, tőzsdén nem jegyzett KKV-kba, és biztosítják a nyereségorientált befektetési döntéseket.

---

41 Csapó Krisztián A kis- és középvállalkozások jellemzői és fejlesztési lehetőségei Magyarországon disszertáció Budapest, 2009 13.o.

42 Csapó Krisztián A kis- és középvállalkozások jellemzői és fejlesztési lehetőségei Magyarországon disszertáció Budapest, 2009. 64. o.

3. Támogatások felhasználásának szabályozása és szabályai

A támogatások bemutatása után rátérnek a nagyobb fajsúlyú törvények meghatározásaira, és iránymutató célkitűzéseire, ezek érdekében felmerült korlátozásokra.

A Tanács 1083/2006/EK Rendelete szerint a horizontális politika átfogó céljai a foglalkoztatás növelése és a tartós növekedés voltak. A tartós növekedés specifikus céljai közé a gazdaság bázisának növelése, versenyképesség fokozása és az üzleti környezet fokozása tartozik. Ezt a politikai eszközkombinációt az egyes tagállamok sajátosságai szerint kialakítva elsősorban a következő prioritásokon keresztül kell megvalósítani:

- ✓ K+F; innováció és vállalkozói szellem
- ✓ információs társadalom
- ✓ helyi fejlesztési kezdeményezések és szomszédos szolgáltatásokat nyújtó struktúrák támogatása új munkahelyek teremtése érdekében,
- ✓ környezetvédelem, a környezetszennyezés megelőzésére irányuló technológiák átvétele és alkalmazása
- ✓ a kockázatok megelőzése, beleértve a természeti és technológiai kockázatok megelőzésére és kezelésére irányuló tervek kidolgozását és végrehajtását;
- ✓ idegenforgalom, a fenntartható idegenforgalom fejlesztésének lehetőségét; a természeti örökség védelmét;
- ✓ befektetések a kultúra területén; a társadalmi-gazdasági fejlődést, a régiók vonzerejének javítása;
- ✓ közlekedési beruházások,
- ✓ energetikai beruházások, melyek hozzájárulnak a környezetvédelmi szempontok integrálásához, a megújuló energiák fejlesztéséhez;
- ✓ oktatási beruházások, beleértve a szakképzés területét is, amelyek hozzájárulnak a vonzerő fokozásához és az életminőség javításához;
- ✓ beruházások az egészségügyi és szociális infrastruktúra területén, amelyek hozzájárulnak a regionális és helyi fejlődéshez, valamint az életminőség növeléséhez.

A vállalkozások kötelező tartalmi elemként önálló, társult, vagy kapcsolt vállalkozási jogállásukról nyilatkozatot tesznek. Az ilyen nyilatkozatok nem érintik a nemzeti vagy uniós szabályok által előírt ellenőrzéseket és vizsgálatokat.

3.1. Támogatások szabályozási keretei

3.1.1. Támogatáskiírás tartalma

994/98 EK rendelet alapján minden egyes támogatásfajta tekintetében részletezni kell a következőket:

- a támogatás célja;
- a kedvezményezettek köre;
- a küszöbértékek, akár az elszámolható költségek valamely csoportjához viszonyított támogatásintenzitásban, akár a támogatások maximális összegében kifejezve;
- a támogatás halmozását szabályozó feltételek;
- felügyeleti feltételek.

A rendeletek küszöbértékeket, vagy egyéb feltételeket szabhatnak meg az egyedi támogatások nyújtásával kapcsolatban, ennek részletezése a „Támogatási intenzitások” című fejezetben kerülnek részletezésre.

3.1.2. Menteshetőség

Az állami támogatást be kell jelenteni a Bizottság felé. A Bizottság azonban meghatározhat támogatási kategóriákat, melyek mentesülnek a bejelentési kötelezettség alól. A közös piac fejlődésére és működésére való tekintettel bizonyos típusú támogatások versenytorzító hatásúak. Mentességet jelent az államnak bizonyos kötelezettségek alól, ha az adott térség alacsony életszínvonalú, ha a mentesség a Közös Európai érdekeknek megfelel, ha gazdasági ágazatok és területek fejlődésének előmozdítását szolgálja, kultúra és nemzeti örökség megőrzését szolgálja, illetve bármilyen cél amit a Miniszterek Tanácsa jóváhagyott. Ezt a NUTS 2. célkitűzése szabályozza, ERFA, KA, és Európai Szociális Alapból támogatható. Vásárlóerő-paritáson számított egy főre eső GDP tekintetében az Unió átlag 75%-nál alacsonyabb fejlettségi szinten állnak, továbbá átmenetileg azok a régiók, melyek régebben kedvezményezettek voltak, vásárlóerő-paritáson számított egy főre jutó GNI 90%-át el nem érő országok.

Annak megállapításakor, hogy teljesülnek-e a Mellékletben szereplő Bejelentési határértékek és a Mellékletben foglalt támogatási intenzitások, a támogatott tevékenységre, projektre vagy vállalkozásra irányuló állami támogatások teljes összegét kell figyelembe venni.

2015. január 1. előtt nyújtott egyedi támogatás a regionális támogatás kivételével összeegyeztethető a belső piaccal és mentesül a bejelentési kötelezettség alól, ugyanígy a 2014. július 1-je előtt mentesítettek a kkv-k javára biztosított kockázati tőke-támogatási programok a finanszírozási megállapodás megszűnéséig továbbra is mentesülnek és összeegyeztethetők a belső piaccal, feltéve, hogy az ilyen megállapodás alapján a támogatott magántőke-befektetési alapnak nyújtandó állami finanszírozásra vonatkozó kötelezettséget 2015. január 1. előtt vállalták, valamint hogy a mentességre vonatkozó egyéb feltételek teljesülnek.

A közvetlenül vagy közvetetten kockázatfinanszírozási célú befektetést biztosító tőkebefektetés, illetve kvázisajáttőke-befektetés vagy tőkejuttatás címen mentesített kockázatfinanszírozási támogatás mentessége a finanszírozási megállapodásban előirányzott időszak végén jár le, feltéve, hogy az ilyen megállapodás alapján a támogatott magántőke-befektetési alapnak nyújtandó állami finanszírozásra vonatkozó kötelezettséget e rendelet alkalmazási idejének végétől számított hat hónapon belül vállalták, valamint hogy a mentességre vonatkozó egyéb feltételek teljesülnek.

A legkülső régiókban és ritkán lakott területeken biztosított regionális működési támogatási programok mentesíthetőek, ezzel együtt olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás is, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság. Ezek támogathatósága a jóváhagyott regionális támogatási térképek hatályának lejáratakor érvényét veszti. Közös európai érdeket szolgáló projekt megvalósítása, kulturális örökség megőrzését elősegítő támogatás, egyéb, a Tanács a Bizottság javaslata alapján hozott határozata, regionális támogatási térképpel összhangban lévő támogatás, ezek KKV-khoz köthető kezességvállalással összefüggő támogatások, melyek díjszintjeit bizottsági közlemények korlátozzák.

Továbbá megfelel a rendeletben foglalt összes általános és az adott támogatási kategóriára vonatkozó különös feltételnek, mentesíthetőnek tekinthető

- regionális támogatás;

- kkv-knak nyújtott beruházási támogatás, működési támogatás és a kkv-k finanszírozási eszközeihez való hozzáférést elősegítő támogatás;
- környezetvédelmi támogatás;
- kutatás-fejlesztési és innovációs támogatás;
- képzési támogatás;
- hátrányos helyzetű és megváltozott munkaképességű munkavállalók felvételéhez és foglalkoztatásához nyújtott támogatás;
- természeti katasztrófa okozta károk helyreállítására nyújtott támogatás;
- távoli területek lakosainak közlekedésére irányuló szociális támogatás;
- széles sávú infrastruktúrára irányuló támogatás;
- a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás;
- sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatás; valamint
- helyi infrastruktúrára irányuló támogatás.
- vásárokon való részvételhez támogatás
- tanácsadásra nyújtott támogatás
- induló vállalkozásnak nyújtott támogatás
- kutatási infrastruktúra fejlesztése
- innovációs klaszterek
- eljárás szervezésére nyújtott támogatások
- halászat és akvakultúra.

Mindemellett kiterjesztette a csoportmentesség kategóriáját.

A magyar rendelet alapján

- ➔ regionális beruházási támogatás esetén 2020. december 31-ig,
  - ➔ csekély összegű támogatás esetén 2021. június 30-ig,
  - ➔ csekély összegű közszolgáltatási támogatás esetén 2019. június 30-ig
  - ➔ a többi támogatás esetén 2021. június 30-ig,
- lehet támogatási döntést hozni.

3.1.3. Halmozhatóság, átláthatóság, közzététel

Rendeletben szabályozzák a támogatások halmozhatóságát, mint ahogy a bejelentési kötelezettség alól mentesített támogatások átláthatóságát és nyomon

követését is. Az **átláthatóság** érdekében a Bizottság **honlapján** közzé kell tenni az e rendelettel mentesített minden egyes támogatási intézkedés összefoglaló adatait. A támogatási programok egyedi támogatási összegekre vonatkozóan millió Eurós tartományokra bontva teszik közzé a támogatásokat.

Az információkat azon tagállam honlapján kell közzétenni, amelyben az irányító hatóság működik. A résztvevő tagállamok határozhatnak úgy is, hogy mindegyikük a saját területére irányuló támogatási intézkedésekről nyújt információt.

A Bizottság kezdeményezte az állami támogatási szabályok szélesebb körű felülvizsgálatát, és a 2013-as OECD elemzések alapján, mintha Magyarországra szabta volna rendeletét, célkitűzései a fenntartható növekedés megvalósítása, ugyanakkor a közpénzek hatékonyabb felhasználására törekedni. Ellenőrzéskor a belső piacot érintő ügyekre összpontosítson, a szabályok egyszerűsítése és gyorsabb, megalapozottabb döntések meghozatala által, megfelelőbb tájékoztatás mellett. Olyan intézkedéseket kell hozni, ami maga után vonja a nagyobb szabályozási határozottságot, mint például az újabbnál újabb szabályozás visszaszorítása és inkább a minőségének fokozása, nem utolsó sorban az adózásban. Lépéseket kellene tenni mind a teljes gazdaság szintjén és meghatározott ágazatokban, hogy megnöveljék a beruházásokat és visszaállítsák a termelékenység növekedését.

A mentesített támogatások tagállami nyilvántartására szabályok vonatkoznak. A támogatásnak ösztönző hatásúnak kell lennie, nyújtására teljes átláthatóság mellett kell sorra kerülnie, és ne befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétesen, ez bizonyos esetekben akár megkülönböztetésmentes hozzáférést is jelenthet. Ennek értelmében a bruttó támogatási egyenérték kockázatelemzés nélkül előre, pontosan kiszámíthatónak kell lennie.

Ösztönző hatásúnak tekintendők az adókedvezmény formájában megvalósuló intézkedések, ha az intézkedés objektív kritériumoknak megfelelően biztosítja a támogatás igénybevételének **jogát**; valamint az intézkedést azelőtt fogadták el, hogy a támogatott projekttel vagy tevékenységgel kapcsolatos munka megkezdődött volna. Kivéve, ha az adóintézkedés formájában megvalósuló támogatási programokra korábbi támogatási programok vonatkoztak.

A regionális működési támogatás, a kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférést elősegítő támogatás, szabályozása teljesülésekor, ösztönző hatásúak.

Tagállam által nem ellenőrzött Uniós pályázat és állami támogatás együttes igénybevétele esetén csak ez utóbbit kell figyelembe venni a bejelentési határértékek és a támogatási intenzitások alkalmazásakor, feltéve, hogy nem haladja meg az uniós jog alkalmazandó szabályaiban foglalt legkedvezőbb finanszírozási arányt.

Azonban a **mentesített** állami támogatás nem halmozható ugyanazon elszámolható költségekre nyújtott csekély összegű támogatással, a felsorolt támogatások közül anélkül, hogy a megállapított támogatási intenzitás túllépéséhez vezetne. A halmozás a legmagasabb támogatási intenzitásig vagy támogatási összegig engedélyezhető.

A támogatások határértékeinél figyelembe veszik a valószínűsíthető hatásokat, ezek miatt nem osztható fel egy projekt több hasonló célkitűzésű pályázatra.

Az e rendelet finanszírozási eszközök, alternatív kereskedelmi platform, induló vállalkozások rendelkezései értelmében mentesített, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás bármely ilyen költségekkel rendelkező állami támogatással halmozható más csoportmentességi rendeletben vagy határozatban a vonatkozó teljes finanszírozási határértékig.

A támogatás **átláthatósága** olyan támogatást takar a 2014-es magyar rendelet esetén, amelynél előzetesen, kockázatértékelés nélkül kiszámítható a bruttó támogatástartalom.

A magyar Atr. Meghatározza a támogatási kategóriákat, melyek átláthatónak tekinthetők:

- a) vissza nem térítendő támogatás és kamattámogatás formájában nyújtott támogatás;
- b) kölcsön formájában nyújtott támogatás,
- c) kezességvállalás formájában nyújtott támogatás:
- d) adókedvezmény formájában nyújtott támogatás, felső korláttal⁴³

a következőket kategóriák esetén:

- a) regionális városfejlesztési támogatás,
- b) kockázatfinanszírozási célú intézkedések formájában nyújtott támogatás,
- c) induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás,
- d) energiahatékonysági projektekhez nyújtott támogatás,
- e) a piaci áron felüli felár formájában nyújtott támogatás, megújuló energiaforrásból származó villamos energiatermelés támogatásának szabályaival

---

43 37/2011 (III.22) Kormány rendelet 2§ (6) 2

f) visszafizetendő előleg formájában nyújtott támogatás, amennyiben a visszafizetendő előleg teljes névértéke nem haladja meg az alkalmazandó határértéket, illetve a módszertant a Bizottság elfogadta.

A **nagyvállalkozásoknak nyújtott ad hoc támogatás** csak akkor tekinthető **ösztönző hatásúnak**, ha a tagállam meggyőződik, hogy a kedvezményezett által összeállított dokumentáció szerint a támogatás hiányában nem került volna sor a projekt végrehajtására, vagy a projekt nem lett volna kellően nyereséges. Ha a pénzügyi közvetítő olyan befektetéseket valósít meg, amelyek a támogatás elmaradása esetén nem, illetve csak korlátozott vagy eltérő módon valósultak volna meg, mint ahogy végső kedvezményezettek számára is. Minden esetben a támogatás következtében a projekt/ tevékenység kibővült, nőtt a kedvezményezett által a ráfordított teljes összeg, vagy felgyorsult a megvalósítás üteme.

Eljárási és szervezési innováció a nagyvállalkozásoknak szóló támogatása csak akkor egyeztethető össze EU-s irányelvekkel, ha ennek során ténylegesen együttműködik kkv-kkal, és ha az összes elszámolható költség legalább 30 %-át az együttműködő kkv-k viselik.

3.1.4. Támogatási intenzitás és elszámolható költségek

A támogatás arányossága érdekében a maximális támogatási összeget az elszámolható költségekhez viszonyított **támogatási intenzitásban kifejezve** kell meghatározni. Ez a támogatástartalom (állami támogatás számított értéke) és az elszámolható költségek jelenértékének hányadosa, százalékos formában kifejezve az adók és egyéb illetékek levonása előtt. $100\% - \text{támogatásintenzitás} = \text{önrész}$, azaz a projekt értékének állami támogatással csökkentett része. Az önrész azonban állhat az államháztartás más alrendszeréből származó egyéb támogatásból.

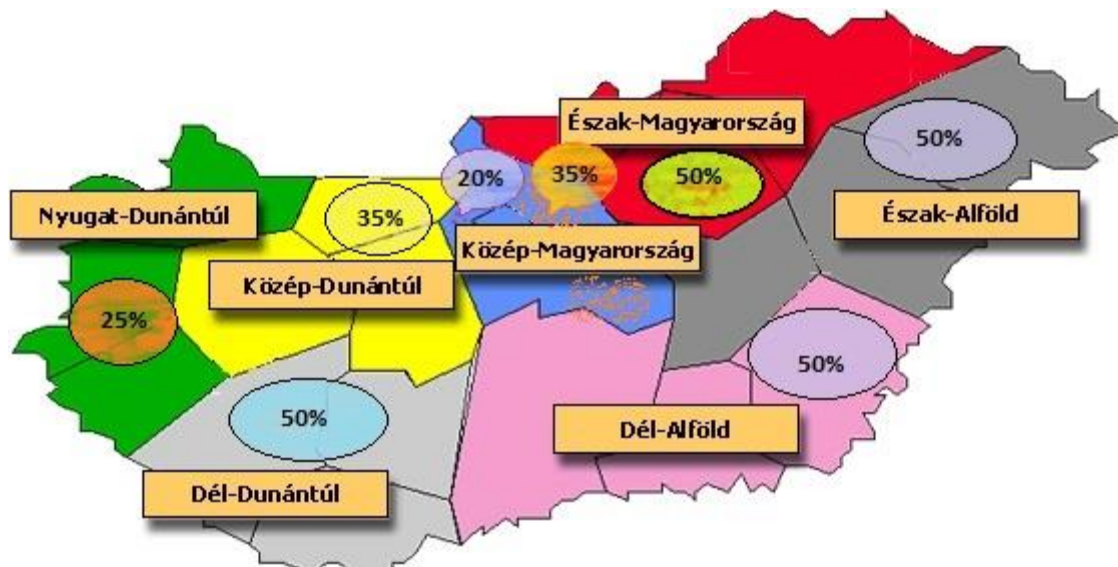
Meghatározott, hogy a saját forrásnak a projekt elszámolható összköltségének mekkora hányadáról kell igazolást benyújtani. Az elszámolható költségeket világos, konkrét és aktuális dokumentumokkal kell alátámasztani. Amennyiben nem lehet, nominális maximális támogatási összegeket kell megadni. **Azon a szinten kell meghatározni, amely a támogatott ágazatban a lehető legkisebbre csökkenti a verseny torzulását, ugyanakkor orvosolja a piaci hiányosságot.** Tisztázásra kerül az európai területi együttműködés projektjeire alkalmazandó regionális támogatási intenzitás, a rendelet részletezése a V. mellékletben található. A kkv-kat sújtó sajátos

hátrányokra és a kkv-k közötti különbségekre való tekintettel eltérő alap támogatási intenzitás és eltérő többlet támogatás határozható meg.

A támogatás **helye szerinti területen** érvényes támogatási intenzitás alkalmazandó regionális beruházás esetén. Amennyiben ez két vagy több területet jelent, azon támogatott terület szerint kell számítani, ahol a legmagasabb összegű elszámolható költségek merültek fel.

A 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó regionális támogatási térképről szóló bizottsági határozattal engedélyezett, az Atr.-ben meghatározott regionális támogatási térkép szerint nagyvállalkozások esetében a következő maximális támogatási intenzitások alkalmazandók, melyet a következő ábra szemléltet:

5. ábra *Támogatási intenzitások régióként*

Forrás: 37/2011(III.22.) kormányrendelet 25.§ alapján saját szerkesztés

Észak- és Dél-Alföldön, Észak- Magyarországon és Dél-Dunántúlon a kisvállalkozások beruházásai esetében 20 százalékponttal, a középvállalkozások beruházásai esetében 10 százalékponttal növelhetők.

Nagyberuházások esetében az alkalmazható maximális támogatási intenzitás ötvenmillió euró elszámolható költségrézig az 50%, az ötven- és százmillió euró közötti elszámolható költségrézre az 25%, mindezek feletti elszámolható költségrézre az 50% harmincnégy százaléka.

Nagyberuházási projektek esetében a támogatási összeg nem haladhatja meg „**kiigazított támogatási összeget**”, azaz a regionális térkép alapján alkalmazandó

maximális támogatási intenzitást, ami összeáll az elszámolható költségek első 50 millió EUR-s részéből, az 50 és 100 millió EUR közé eső rész feléből, illetve az efeletti részt nem lehet figyelembe venni. Mindezek mellett „nagyberuházási projekt” a támogatás nyújtásának napján érvényes árakon és árfolyamokon számítva 50 millió EUR-t meghaladó elszámolható költségű induló beruházás; amelyhez kapcsolódóan az elszámolható költségek összege az összeszámitási szabályt figyelembe véve (ekkor egyetlen beruházásnak kell tekinteni az igénybejelentésben szereplő beruházást és nem független harmadik fél beruházó által 3 éven belül az azonos megyében megkezdett, állami támogatásban részesülő beruházást)

3. Táblázat: Induló vállalkozások bejelentési kötelezettséggel terhelt hitelei

<i>Régió\ támogatás</i>	43.§ Nem piaci kamatozás, max 10 év	44.§ Nem piaci díjjal, kezességvállalással, max 10 év	45.§ Vissza nem térítendő támogatás bruttó támogatási egyenértéke
<i>Főszabály szerint</i>	>1 millió euró	> 1,5 millió euró	>0,4 millió euró
<i>Közép Magyarországi</i>	>1,5 millió euró	> 2,25 millió euró	> 0,6 millió euró
<i>Észak-Magyarország, Észak- és Dél-Alföld és Nyugat-, Közép-, Dél-Dunántúl régiókban</i>	>2 millió euró	> 3 millió euró	> 0,8 millió euró

Forrás: 255/2014 (X.10.) Kormányrendelet alapján saját szerkesztés

A kedvezményezettnek a költségek 25 %-ára hozzájárulást kell biztosítania saját forrásaiból állami támogatástól mentes formában. A legkülső régiókban kkv-eknek 75 %-ot meghaladó maximális támogatási intenzitású támogatásban részesülhet.

Abban az esetben, ha a támogatást **vissza nem térítendő támogatástól** eltérő formában nyújtják, a támogatás összegének a bruttó támogatási egyenértéket kell tekinteni.

A több részletben kifizetett támogatást **nyújtásának** időpontjára számított jelenértékre kell az akkor irányadó kamatlábbal diszkontálni elszámolható költségeivel együtt. Adókedvezmény esetén a támogatás részleteit az adókedvezmények **érvényesítésének** különböző időpontjaiban irányadó leszámítolási kamatlábbal kell diszkontálni. A „diszkont kamatláb”: jelenérték kiszámításához használt kamatláb, amely egyenlő a **referencia alapkamatláb** 100 bázisponttal növelt értékével.

Amennyiben a támogatást **visszafizetendő előleg** formájában nyújtják (amelyet a bruttó támogatási egyenérték módszertan hiánya esetén az elszámolható költségek százalékában fejeznek ki), sikeres befejezése esetén az előleg legalább a támogatás

nyújtásakor irányadó leszámítolási kamatláb szerint számított kamattal megnövelve kerül visszafizetésre, a maximális támogatási intenzitás növelhető.

3.1.4.1. Az elszámolható költségek

Gazdasági fejlesztést preferáló területeken támogatás helye szerinti intenzitás szerint nagyvállalkozásokra csak akkor alkalmazandó, ha az induló beruházás **új gazdasági tevékenységre** vonatkozik, azaz a tárgyi eszközök vagy immateriális javak beszerzésére irányuló beruházás, amely új létesítmény létrehozatalát vagy meglévő új tevékenységgel történő bővítését eredményezi. Nem minősülhet a korábban végzett tevékenységgel hasonló tevékenységnek. Valamint az olyan létesítmény eszközeinek független harmadik fél beruházó általi felvásárlása sem lehetséges, amely létesítmény bezárásra került vagy bezárásra került volna. *Azonban, ha az új vagy a megvásárolt eszközökkel végzett tevékenység nem minősül ilyennek, a támogatás elbírálható.* Az „induló beruházás” fogalma ettől annyiban tér el, hogy a felvásárlás, bezárásra ítélt létesítményre irányul, mely funkcionálisan megbonthatatlan egészet képező termelő vagy szolgáltató egység

Tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló (új) beruházási költségek; ezek által létrehozott munkahelyek két évre számított becsült bérköltsége; vagy ezek közül a legfeljebb a magasabb. Bérköltségekkel kapcsolatban nagyvállalkozás esetén, illetve KKV-k beruházásával kapcsolatos közvetlen bérköltségek esetén előző évhez képest a megpályázott növekedést fenn kell tartani, a vállalt értékeket 3 éven belül teljesíteni kell; valamint 2 év fenntartási idő vonatkozik rá.

Immateriális javak a beruházási költségeknél kizárólag a támogatásban részesülő létesítményben használhatók fel, melynek amortizálhatónak kell lennie. Harmadik felektől, piaci feltételek mellett kell azokat megvásárolni; időbeli felhasználási korlát vonatkozik rá a projekttel kapcsolatban. Nagyvállalkozások esetében szigorúbb költségelszámolás van érvényben.

A termelési folyamat alapvető megváltoztatásához nyújtott támogatás esetében az elszámolható költségeknek meg kell haladniuk meghatározott mértékben az addigi eszköz-, vagy ezekhez kapcsolódó költségek értékeiket

A 255/2014 rendelet szerint a támogatásban elszámolható költség az a beruházás érdekében felmerült tárgyi eszközök és immateriális javak (a vagyoni értékű jogok és a szellemi termékek) költsége bekerülési értéke a számviteli törvény szerint értéket növelő bekerülési érték és ennek érdekében elszámolható költségek; létesítmény

felvásárlása esetén a tárgyi eszközök és a támogatható immateriális javak vételára, az ingatlan, gép, berendezés bérleti díjának a fenntartási időszak végéig elszámolt összege.

44

A tárgyi eszköz bérléséhez kapcsolódó költség elszámolható, ha a földterületre vagy épületre vonatkozó bérleti jogviszony nagyvállalkozás esetén a beruházás üzembe helyezését követő legalább öt évig, kis- és középvállalkozás esetén legalább három évig fennáll, illetve a pénzügyi lízing formájában beszerzett üzemre, gépre, berendezésre vonatkozó szerződés tartalmazza az eszköznek a bérleti időtartam lejáratakor történő megvásárlására vonatkozó kötelezettséget.

Tárgyi eszköz lehet földterület, épület, üzem, gép, berendezés, míg immateriális javak közé a fizikai vagy pénzügyi formában nem megjelenő eszközöket soroljuk, mint például szabadalom, licencia, know-how, vagy egyéb szellemi tulajdon.

A regionális működési támogatási programok a működési támogatásra jogosult területeken készletek kiegészítő szállítási költségeire, objektív számszerűsíthetőség alapján kerülhet sor; szállítási költségeket a legalacsonyabb költséget eredményező mód igénybevételeivel, az áru által az érintett tagállam határain belül megtett út alapján számítják ki. Az ettől eltérő, a legkülső régiókban felmerülő kiegészítő működési költségek elszámolhatók, gazdasági tevékenység helye alapján. Az egy kedvezményezettre összesített működési támogatási program éves összege nem haladja meg az előállított bruttó hozzáadott érték 15 %-át, vagy az éves munkaerőköltségek 25 %-át, vagy elért éves forgalom 10 %-át.

Különböző tevékenységek támogatása esetén a tevékenységre leginkább jellemző költségek, illetve tárgyi eszközök, immateriális javak esetén csak a projekt időtartamának megfelelő értékcsökkenési ráfordítások minősülnek elszámolható költségnek, illetve további általános és egyéb működési költségek, beleértve az anyagok, a fogyóeszközök és hasonló termékek költségeit, amelyek közvetlenül a projekt eredményeként merülnek fel, szigorúan a túlkompensáció elkerülése mellett.

Ezen felül támogatásformától függően információmegosztás elősegítésére, marketingtevékenységre, kapcsolatépítés és nemzetközi együttműködés támogatására szolgáló képzési programok, műhelytalálkozók és konferenciák szervezése, szabadalmak, licenciák

Felkutatási költségekhez nyújtott támogatás keretében elszámolhatók a pénzügyi közvetítők kezelői vagy befektetők által a kockázatfinanszírozási támogatásban részesülő *az induló vállalkozások körének meghatározása érdekében* végzett kezdeti vizsgálat és hivatalos átvilágítás költségei.

Tanácsadás és EK területi együttműködés esetén néhány érintett szolgáltatás nem lehet folyamatos vagy időszakosan visszatérő tevékenység, és **nem kapcsolódhat a vállalkozás szokásos működési költségeihez.**

Nem minősül elszámolható költségnek a szinten tartást szolgáló tárgyi eszköz és immateriális javak költsége, a korábban már használatba vett olyan tárgyi eszköz és támogatható immateriális javak költsége, amelyre a beruházó, más társaság vagy egyéni vállalkozó állami támogatást vett igénybe (EK szerint csak a támogatott rész költségei nem érvényesíthetők ebben). Eszközcsere esetén az újnak azonos funkcióval és legalább azonos kapacitással kell rendelkeznie, a gyártási időpontja pedig nem lehet korábbi, mint a lecserélt tárgyi eszközé. Nagyvállalkozásnál nem új tárgyi eszköz költsége, kivéve létesítmény felvásárlása esetén a beszerzett eszköz vételárát.

Előfordulhat, hogy néhány program célkitűzése és valószínű hatásai nem horizontálisak, hanem ágazatiak lesznek. Ezért **az ágazati programok nem mentesíthetők a bejelentési kötelezettség alól.** Ágazatokra vonatkozóan meghatározott, mire alkalmazható, vagy sem, és hogyan érvényesíthető a bejelentési kötelezettségmentesség.

3.1.5. Mentесíthetőségбől való kizáró tényezők, korlátozások

Olyan állami támogatási intézkedésekre vonatkozik kizárás, amelyek önmagukban vagy a hozzájuk kapcsolódó feltételek, illetve finanszírozási módszerek révén szükségképpen az uniós jog megsértéséhez vezetnek, különösen olyan támogatásra, melynek nyújtása ahhoz a feltételhez kötött, hogy a kedvezményezett székhelye az adott tagállamban legyen, vagy elsődlegesen ott végezze üzleti tevékenységét, belföldön előállított termékeket, illetve belföldi szolgáltatásokat vegyen igénybe. Megengedett azonban az a követelmény, hogy a kedvezményezett a támogatás kifizetésének időpontjában telephellyel vagy fiókteleppel rendelkezzen a támogatást nyújtó tagállamban.

Uniós elvvel ellentétes, ha korlátozzák a kedvezményezettek azon lehetőségét, hogy az esetleges kutatás-fejlesztés és innováció eredményeit más tagállamokban hasznosítsák.

A természeti katasztrófa okozta károk helyreállítására irányuló támogatás sem egyeztethető össze az uniós támogatási elvekkel; illetve ezen vállalkozásoknak nyújtott ad hoc támogatás.

Nem minősül állami támogatásnak az uniós finanszírozás, amely sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozik tagállami ellenőrzés alá.

Az olyan ágazatok támogatásai esetén is él a korlátozás, melyek nagyrészt a Széchenyi Pályázatok pályázhatósági körén kívül esnek (gépjárműipar szintetikusszálipar, hajóépítő-ipar, acélipar, feketeszén-bányászat (szénipar), szállítási ágazat, az energiatermelési és -elosztási, valamint az energetikai infrastruktúrával kapcsolatos), mivel ezen támogatások az ágazati támogatás hatáskörébe esnek. A kedvezményes konstrukcióra kezdő vállalkozók is jogosultak, viszont a halászati, akvakultúra ágazat ebből főszabály szerint ki van zárva.

A legkülső régiókban előállított áruk szállítási költségeit ellentételező programok formájában mezőgazdasági termékek előállítására, feldolgozására és forgalmazására irányuló tevékenységek; vagy erdőgazdálkodás kőfejtés, villamosenergia-, gáz-, gőzellátás és légkondicionálás tevékenységeire; vagy csővezetékes szállításra; állati, vagy növényi eredetű termékekkel kapcsolatos gazdasági tevékenységekre vonatkozik korlátozás.

Olyan vállalkozások számára nyújtott regionális működési támogatás korlátozás alá esik, amelyek elsődleges tevékenységei pénzügyi, biztosítási tevékenység tartoznak, vagy olyan vállalkozások számára nyújtott regionális működési támogatás, amelyek csoporton belüli tevékenységeket folytatnak és amelyek főtevékenysége üzletvezetés vagy üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás tartozik.

Nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatás szintén tilos e mentesíthető tevékenységként számon tartani, melyek olyan vállalkozások, amelyek meghatározott működési forma esetén a jegyzett tőkéjének több mint a fele elveszett a felhalmozott veszteségek miatt (ez abban az esetben fordul elő, ha a felhalmozott veszteségeknek a tartalékokból való levonásával a jegyzett törzstőke felét meghaladó negatív halmozott összeg keletkezik és a „jegyzett tőke” adott esetben magában foglal minden részvénytőkét).

Amennyiben a vállalkozás ellen kollektív fizetéseképtelenségi eljárás indult vagy a hazai jog alapján indulhatna, vagy megmentési támogatásban részesült és még nem fizette vissza a kölcsönt vagy szüntette meg a kezességvállalást, érvényben a belsőpiaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatás nyomán. Esetleg az ilyen eljárás alatt álló vállalkozástól beszerzett tárgyi eszköz és támogatható immateriális javak költsége sem számolható el.

Aki a regionális beruházási támogatási kérelem benyújtását megelőző, vagy terveit szerint követő két évben azonos vagy hasonló tevékenységet szüntetett meg az Európai Gazdasági Térség területén,

Olyan vállalkozás esetében, amely nem kkv, és az elmúlt két évben a vállalkozás könyv szerinti adósság-saját tőke aránya 7,5-nél magasabb volt; és a vállalkozás kamatok, adózás és értékcsökkenési leírás előtti eredménnyel számolt kamatfedezeti rátája nem érte el az 1,0 értéket.

Alacsony életszínvonalú, alulfoglalkoztatott támogatott területeken a támogatás a kedvezményezett méretétől függetlenül induló beruházásokhoz nyújtható. Kereskedelmi érdekekkel nem ellentétes, közös célokat szolgáló gazdasági tevékenységeknek megfelelő támogatott területeken a támogatás KKV-knak bármilyen formában megvalósuló induló beruházáshoz nyújtható. Nagyvállalkozásoknak kizárólag az érintett területen új gazdasági tevékenység végzésére irányuló induló beruházáshoz nyújtható támogatás.

3.2. Kockázatfinanszírozási támogatás

A kockázatfinanszírozási támogatás magyarországi megjelenését már taglaltam. Ennek komoly szabályozási feltételei vannak, a mikrohiteltek szempontjából pedig a közvetítőre nézve találtam érdekesebbnek ezzel foglalkozni, néhány feltételt pedig már a JEREMIE programmal kapcsolatban is említettem érintőlegesen.

3.2.1. A támogatottak

A támogatható vállalkozások szintjén a kockázatfinanszírozási támogatás formája lehet tőkebefektetés, kvázisajáttőke-befektetés, kölcsön, kezességvállalás vagy ezek ötvöze, és nem haladhatja meg vállalkozásonként a 15 millió EUR-t. Nagyságának megállapítása során a kölcsön névértékét kell figyelembe venni; a kezességvállalás nem haladhatja meg az alapul szolgáló kölcsön 80 %-át.

651. uniós és 255. magyar rendelet szerint a tőkebefektetés közvetlen vagy közvetett tőkejuttatás egy vállalkozás számára a vállalkozásban lévő megfelelő arányú részesedés megszerzése ellenében, ezen belül a kvázisajáttőke-befektetés a saját tőke és a hitelfinanszírozás közé besorolt finanszírozási forma, amely az első helyi adósságnál magasabb, de a törzsrésznél alacsonyabb kockázattal jár, nemfizetéssel szemben nincs biztosítva, és amelynek hozama a tulajdonos számára elsősorban a célvállalkozás nyereségétől vagy veszteségétől függ.

Ez a meghatározás vonatkozik arra a független magánbefektetőként eljáró természetes személyre is adóösztönző formájában, amely a KKV-kra szakosodott alternatív kereskedési platformoknak nyújtott támogatható vállalkozásokba szeretne kockázatfinanszírozási céllal befektetni. Illetve igénybe vehető magánbefektetőknek nyújtott adóösztönző is.

A kockázatfinanszírozási célú intézkedés keretében **kiváltási tőkéhez** támogatás valamennyi fordulójában legalább 50 %-nak megfelelő új tőke bevonása esetén nyújtható, ami egy vállalkozás létező részvényeinek megvásárlása egy korábbi befektetőtől vagy tulajdonostól. Kiegészítő befektetésként tartjuk számon, ha egy vállalkozásba történő egyszeri vagy ismételt kockázatfinanszírozási célú befektetést követő további kockázatfinanszírozási célú befektetéseket eszközölnek.

Ezen felül több kritérium is létezik, többek közt a **pénzügyi közvetítőn** keresztül végrehajtott kockázatfinanszírozási támogatás **nem ír elő magántőke-résztételt**, a pénzügyi közvetítőnek ezzel szemben van előírt minimum magántőke részvételi aránya.

Itt említeném a tőzsdén nem jegyzett KKV-t, mely olyan KKV, amely nem szerepel a tőzsde hivatalos jegyzékében, kivéve az alternatív kereskedési platformokat;

3.2.2. Pénzügyi közvetítők

A pénzügyi közvetítő az alapok alapja, a magántőke-befektetési alapok, a nyilvános befektetési alapok, a bankok, a mikrofinanszírozási intézmények és a garanciatársaságok. Ezek az alapok a megbízott felektől, azaz az Európai Beruházási Bank által és az Európai Beruházási Alap által, tehát olyan nemzetközi pénzügyi szervezettől kapják a támogatást, amelyben valamely tagállam birtokol részesedést, vagy valamely tagállamban letelepedett közhatóság, közjogi szervezet vagy közfeladatot ellátó magánjogi szerv ellenőrzése alatt álló, közérdeket megvalósító pénzügyi szervezet.

A közvetítők tagállam alapján egyenlőnek tekinthetők.

A pénzügyi közvetítőnek igazolnia kell, hogy olyan mechanizmust működtet, amely biztosítja a végső kedvezményezetteknek, hogy a finanszírozási volumen növekedése, a portfóliók kockázatának emelkedése, illetve a fedezeti követelmények, a kezességvállalási díjak vagy a kamatlábak csökkentése révén a legnagyobb mértékben részesülnek valamennyi előnyből, kölcsön esetében.

Hitel és kezességvállalás esetén a meghatározott kockázatfinanszírozási támogatások esetén a legmagasabb befektetési összeg.

A pénzügyi közvetítőket kereskedelmi alapon kell irányítani. A pénzügyi közvetítő és az alapkezelő törvény vagy szerződés által vannak kötelezve, hogy a szakmai alapkezelők gondosságával, jóhiszeműen és az összeférhetetlenség elkerülésével járjanak el. Az alapkezelés a **legjobb gyakorlatok** alkalmazásával és szabályozói felügyelet mellett zajlik; javadalmazásuk megfelel a piaci gyakorlatnak. Az alapkezelőt, mint alkalmazottat tapasztalathoz, szakértelemhez kötve választják, teljesítményhez kötött javadalmazásban részesülnek, vagy saját forrásaik társbefektetése útján maguk is részt vállalnak a befektetési kockázatból. A befektetők számára lehetővé kell tenni a befektetési alap irányító testületeiben való képviseletet, és így érdekeik tartósan megegyeznek az állami befektető érdekeivel. Meghatározzák a befektetési stratégiát, a befektetések kritériumait és tervezett **ütemezését**.

A magyar szabályozás az Uniós rendelettel összhangban úgy határoz, hogy a **kockázatfinanszírozási célú intézkedésre vonatkozóan** egy vagy több pénzügyi közvetítőn keresztül kell végrehajtani (kivéve a magánbefektetőknek a nyújtott adóösztönzők vonatkozásában). A pénzügyi közvetítőket, a befektetőket és az alapkezelőket olyan nyílt, átlátható és megkülönböztetés-mentes eljárás útján kell kiválasztani, amelynek célja a magánbefektetői veszteség minimalizálásával szemben az aszimmetrikus nyereségmegosztást előnyben részesítő, megfelelő kockázat/nyereség megosztási rendszerek létrehozása.

4. Táblázat: Aszimmetrikus veszteségmegosztás kockázatai

A befektetés	Korlátozás
Az állami befektetőt terhelő első veszteséget aszimmetrikus elosztás esetén	< 25 %
Kockázatfinanszírozási célú befektetés	< 80 %
Portfóliót terhelő teljes veszteség	< 25 %

Forrás: 255/2014. (X.10.) kormányrendelet 41.§-a alapján saját készítés

Díjmentesen kizárólag a biztosított portfólió várt veszteségét fedező kezességvállalások nyújthatók. Amennyiben a kezességvállalás ezt is magában foglalja, úgy a pénzügyi közvetítő piackonform kezességvállalási díjat fizet.

A megbízott jogalany átvilágítási folyamatról rendelkezik a kockázat diverzifikációs politika, célja a gazdasági megvalósíthatóság és a hatékonyság elérése.

4. A Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

4.1. Az alapítványra vonatkozó jogszabályok

A magyarországi törvények az alapítványt a 2013. évi V. törvény, (Polgári törvénykönyvben határozzák meg, továbbá

- az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil törvény)
- a civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről szóló 350/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet (Civil szervezetek gazdálkodásáról szóló rendelet)
- a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
- a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet (Egyéb szervezetekről szóló rendelet)
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény a végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelettel egységes szerkezetben (Államháztartási törvény)
- a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény
- a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (Szftv.)
- a személyi jövedelemadó meghatározott részében az adózó rendelkezése szerint részesített kedvezményezetteknek átutalt összeg felhasználásáról szóló közlemény formai és tartalmi követelményeiről szóló 9/2008. (IV. 10.) PM–SZMM együttes rendelet
- a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (Szja. tv.)
- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.)
- az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény
- az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény

- a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény.⁴⁵ szabályozza.

A Polgári törvénykönyvben meghatározott, hogy az alapítvány az alapító által az alapító okiratban meghatározott tartós cél folyamatos megvalósítására létrehozott jogi személy. Civil szervezet, ezzel az alapítvány sem gazdasági alapcél szerint jön létre. **A civil törvény 18. § (1)** szerint a civil szervezet alapcél szerinti (közhasznú), és gazdasági-vállalkozási tevékenységet folytathat. Céljának megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult, alapcélját nem veszélyeztetheti.

Nem lehet korlátlan felelősségű tagja más jogalanynak, nem létesíthet alapítványt és nem csatlakozhat alapítványhoz.

4.1.1. Alapítói okirat speciális kötelező tartalmi elemei

A létesítő okiratának általános kötelező tartalmi elemein kívül az alapítvány alapító okiratában meg kell határozni létrejöttének időbeni korlátját, vagyonkezelésének és felhasználásának szabályait, valamint az ezzel is kapcsolatos megszűnésére vonatkozó szabályokat. Az alapítvány megszűnik, ha célját megvalósította, és az alapító új célt nem határozott meg, vagy céljának megvalósítása lehetetlenné vált, és a cél módosítására vagy más alapítvánnyal való egyesülésre nincs mód, így három éven át nem folytatja cél szerinti tevékenységét.

A kuratórium az alapítvány ügyvezető szerve. Tagjai az alapítvány vezető tisztségviselői. Tagságuk keletkezésére és megszűnésére vonatkozó szabályokat, időbeni hatályát, továbbá a kizáró és összeférhetlenségi szabályokat is meg kell határozni az Alapítói okiratban.

4.1.2. Az alapítvány elszámolásai, mint civil szervezet, egyéb szervezet, és adóalany

Egyéb szervezetekről szóló rendeletben az egyéb szervezet, így az alapítvány könyvvézetése is a beszámolója típusának a függvénye. Végezhet egyszeres, vagy kettős könyvvézetést is, ha beszámolója egyszerűsített, vagy egyszerűsített éves beszámoló. Ez árbevételétől (50 millió forint kettő egymást követő évben) függ, illetve attól, hogy csak alapcél szerinti tevékenységet végez-e.

---

45 <http://civil.info.hu/gazdalkodas> letöltés dátuma: 2014.12.31.

A civil szervezet vagyonát az alapcél feltételeinek biztosítása érdekében folytatott gazdasági-vállalkozási tevékenység eredménye is gyarapíthatja, amennyiben ez az alapcél szerinti tevékenységét nem veszélyezteti.

Civil szervezetek bevételei lehetnek a Civil törvény 19. § (1) alapján:

- Alapítvány esetében alapítótól kapott befizetés, az alapítvány rendelkezésére bocsátott vagyon;
- gazdasági-vállalkozási tevékenységből (szolgáltatás nyújtásából) származó bevétel;
- a költségvetési támogatás:
  - a pályázat útján, valamint egyedi döntéssel kapott költségvetési támogatás;
  - az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból származó, a költségvetésből juttatott támogatás
  - az Európai Unió költségvetéséből vagy más államtól, nemzetközi szervezettől származó támogatás;
  - a személyi jövedelemadó törvény szerint az adózó rendelkezése szerint kiutalt összege;
- az államháztartás alrendszereiből szerzett bevétel;
- más szervezettől, illetve magánszemélytől kapott adomány;
- befektetési tevékenységből származó bevétel;
- egyéb bevétel.

A civil szervezet költségei, ráfordításai (kiadásai) a Civil törvény 19. § (2) alapján

- alapcél szerinti (közhasznú) tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó költségek;
- gazdasági vállalkozási tevékenységhez (szolgáltatás nyújtásához) közvetlenül kapcsolódó költségek;
- a civil szervezet szerveinek, szervezetének működési költségei, valamint immateriális javak és tárgyi eszközök értékcsökkenési leírása;
- egyéb költség.

A költségeit, ráfordításait (kiadásait) alapcél szerinti tevékenység és a gazdasági-vállalkozási tevékenység szerint kell vezetnie, **mivel egyszerűsített éves beszámolót készít**. Év végén pedig, ezzel alátámasztva kell kimutatnia is, mint ahogy árbevételeit is. Ez képezi az Eredménykimutatás (Eredménylevezetés) részletezésének szempontjait.

Ezen kívül a beszámolójához csatolnia kell **Közhasznúsági mellékletét** is, mely a civil szervezetek gazdálkodásáról szóló rendelet szerint a szervezet által végzett közhasznú tevékenységeket, ezen tevékenységek fő célcsoportjait és eredményeit, valamint a közhasznúság feltételeinek való megfelelés megállapításához szükséges adatokat, mutatókat, vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatást, a közhasznú cél szerinti juttatások kimutatását, a vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatások összegét és a juttatásban részesülő vezető tisztségviselők felsorolását tartalmazza. Ezen kívül letétbe kell helyeznie, ha van adományozásról szóló beszámolót. Civil szervezeteknek továbbá az 1%-os felajánlásokról szóló beszámolót is. A letétbe helyezett beszámolót, valamint közhasznúsági mellékletet a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló törvényben meghatározott módon kell közzétenni, valamint adatainak lekérdezését a Civil Információs Portál számára lehetővé kell tenni.

A közhasznú szervezetté minősíthető szervezet közhasznú jogállását a közhasznú szervezetként való nyilvántartásba vétellel szerzi meg. A beszámoló adatai alapján minden letétbe helyezés alkalmával a közhasznú jogállás nyilvántartásba vételére illetékes szerv megvizsgálja a feltételek teljesülését. Ha nem teljesülnek, a szervezet közhasznú jogállását a bíróság megszünteti és az erre vonatkozó adatot a nyilvántartásból törli. Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett közhasznú tevékenységet végző szervezet, amely a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez megfelelő erőforrásokkal rendelkezik, továbbá amelynek megfelelő társadalmi támogatottsága kimutatható, és civil szervezet, vagy olyan egyéb szervezet, mely a közhasznú jogállás megszerzését törvény lehetővé teszi.

A megfelelő erőforrás azt jelenti, hogy az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában vagy az átlagos éves bevétele meghaladja az egymillió forintot, vagy a két év egybeszámított adózott eredménye (tárgyévi eredménye) nem negatív, vagy a személyi jellegű ráfordításai eléri az összes ráfordítás (kiadás) egynegyedét.

A megfelelő társadalmi támogatottság kimutatható, ha az előző két lezárt üzleti éve vonatkozásában a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerint a szervezetnek felajánlott összegből kiutalt összeg eléri bizonyos bevétel nélkül számított összes bevétel kettő százalékát, vagy a közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások eléri az összes ráfordítás felét átlagban,

vagy közhasznú tevékenységének ellátását meghatározott számú önkéntes tevékenységet végző személy segíti.

Az egyéb szervezet az egyszerűsített mérleg, a mérleg, továbbá az eredménylevezetés, az eredménykimutatás tételeit saját igényei szerint továbbtagolhatja. Mivel projektek teljesítésekor az alapítvány, mint Partner köteles az általa megvalósított projektrész összes költségére és a folyósított támogatásra vonatkozóan tételes és elkülönített számviteli nyilvántartást vezetni, ennek mind könyvvitelileg, mind elektronikusan meg kell valósulnia. Így a partner szervezet számlatükreben a 6-os 7-es számlaosztályban kerül elkülönítésre. Az elkülönítésből egyértelműen ki kell derülnie, hogy melyik projektre vonatkozik, ezért ezzel a lehetőséggel élve az alapítvány számviteli politikájában leszabályozásra került ez a lehetőség. Az alapítvány a 7-es számlaosztályt használja ennek a követelménynek a következtében.

Törvény mondja ki, hogy kötelező a könyvvizsgálat minden közalapítványnál, továbbá annál az egyéb szervezetnél, amelynél a vállalkozási tevékenységből elért éves (ár)bevétel az üzleti évet megelőző két üzleti év átlagában meghaladja a 300 millió forintot. Minden olyan esetben, amikor a könyvvizsgálat e rendelet vagy más jogszabály előírásai szerint nem kötelező, az egyéb szervezet dönthet arról, hogy a beszámoló felülvizsgálatával könyvvizsgálót bíz meg. A civil szervezet a beszámolót, kötelező könyvvizsgálat esetén a könyvvizsgálói záradékot vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentéssel együtt az Eszkr. szerint hozza nyilvánosságra.

Az a cégbíróságon be nem jegyzett egyéb szervezet, amely más jogszabály alapján fontosabb adatait köteles nyilvánosságra hozni, továbbá amely beszámolóját saját elhatározásából nyilvánosságra hozza, a közzétételnek a Magyar Közlöny Hivatalos Értesítőjében való megjelentetésével, a székhelyén történő betekinthezőséggel vagy egyéb más, a számviteli politikájában rögzített módon tehet eleget. A közzététel határideje - ha jogszabály másként nem rendelkezik - az adott üzleti év mérlegfordulónapját követő ötödik hónap utolsó napja.

Továbbá törvény szabályozza a szervezet a gazdasági-vállalkozási tevékenységgel összefüggő immateriális javak és a tárgyi eszközök értékcsökkenési leírását társasági

adó alapjának meghatározásakor, ezt a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint veheti figyelembe.⁴⁶

A társasági adóról és osztalékadóról szóló törvény hatálya alá tartozik az alapítvány is, tehát bevallási kötelezettsége van az adóhatóság felé a könyvviteli zárata alapján. A vállalkozási tevékenység adózás előtti eredményének elkülönítetten történő bemutatása alapján adóalapja a vállalkozási tevékenység adózás előtti eredménye, illetve a TAO törvényben meghatározott módszerrel kiszámított összeg, a következő ábra képlet szerint.

6. ábra: TAO törvény szerint számított alapítványi adó alap

$$\text{kedvezményezett vállalkozási tevékenység bevétele} = \frac{\text{vállalkozási tevékenységből származó bevétel}}{\text{összes bevétel}} = 0,15$$

Forrás: 1996. LXXXI tv. TAO törvény 9.§ (7) szerint saját szerkesztés

Természetesen érvényes az 500 millió forintos határ alapítványokra is, azonban mentesül a társasági adó alól, ha a vállalkozási tevékenységből származó bevétele legfeljebb 10 millió forint, de az összes bevételének a 15%-át éri csak el. Ha meghaladja, a 15%-on felüli rész után kell megfizetni a társasági adót.

Abban az adóévben, amelyben az alapítvány, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény szerint elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenységű szervezetnek minősül, a társasági adó alapja gazdasági társaságokéra vonatkozóan módosul.

4.2. Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány tevékenységei

A Kuratórium, mint az alapítvány ügyvezető szerve, tagjai közt képviseltet célja szerinti tevékenységhez kötődő szereplőket. Hatásköre kiterjed az alapítvány működéssel és szervezeti szabályokkal kapcsolatos döntésekre, éves tervre, a Vállalkozásfejlesztési iroda működtetésére, költségvetésére, működésére, beszámoltatására, ügyvezető igazgatója kinevezésére pályázat útján, nyújtható támogatásokra vállalkozásoknak.

---

46 2011. CLXXV Civil tv. 2014.10.25-i állapot

Az Iroda készíti el a szervezeti működési szabályzatot, ügyrendet, éves tervet, költségvetést, és a Kuratórium elé terjeszti. Gondoskodik az alapítvány cél szerinti működéséről, számviteli teendőiről, médiában való tájékoztatásról, gazdálkodik, adminisztratív feladatokat lát el.

Ha a közhasznú szervezet éves bevétele meghaladja az ötvenmillió forintot, a vezető szervtől elkülönült felügyelő szerv létrehozása kötelező. Az alapító az alapítvány kezelő szervének ellenőrzésére három tagú Felügyelő Bizottságot (FÜB) hoz létre, melynek tagjait négy évre jelölik ki, újra megválaszthatók, és maguk közül választanak elnököt. Meghatározott az összeférhetlenségi kritérium az elnök személyéről. A Bizottság évente egy alkalommal átfogóan átvilágítja az Iroda tevékenységét. Jogában áll a Kuratóriumot összehívni a szervezet működése során észlelt problémák esetén. Tevékenységét az Alapító részére végzi, neki tartozik beszámolóval.

Az alapítvány célja a megye vállalkozásfejlesztési programjának elősegítése, azaz a 2004. évi XXXIV tv. szerinti KKV-k támogatása

Céljai közt közhasznú tevékenységek sorolhatók fel, mint a munkaerőpiaci hátrányos helyzetűek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése, környezet- és természetvédelem, tudományos tevékenység, kutatás. Továbbá fontos feladatának találja az euroatlanti integráció elősegítését, kedvező feltételek teremtését a vállalkozások tőkeerejének növeléséhez, a lakossági magánbefektetések ösztönzéséhez, valamint a működő tőke idevonzásához. Az alapítványi célra rendelkezésre álló hazai és külföldi pénzügyi források feltárását látja el és kezelésükhöz szabályozott keretet biztosít. Fokozatosan kidolgozza és működteti a mikrohitel rendszert. Megszervezi az induló vállalkozások tanácsadási és konzultációs támogatását, specifikus és kistérségi tanácsadó központokat állít fel a megyében. A kis- és középvállalkozás részére tanácsadáshoz nyújtott támogatás pénzügyi forráshoz juttatása érdekében a pénzügyi közvetítő, illetve annak kezelője, független magánbefektető és végső kedvezményezett részére kockázatfinanszírozási támogatás nyújtható.

A ZMVA biztosítja egy üzleti központ működését, ahol a vállalkozók különböző szolgáltatásokat vehetnek igénybe, inkubátorház kiépítésével, szakértői-, üzleti tanácsadás biztosításával különböző témakörökben, illetve annak összekapcsolása a MVA adatbázisával és a hasonló jellegű nemzetközi információs rendszerekkel. Ezeket az éves tervekben megfogalmazott prioritásokat esetenként kedvezményesen nyújtja.

Az Euroatlanti integrációt segíti elő, hazai és külföldi üzletember találkozók, vásárok és kiállítások szervezésével és támogatásával közreműködik a termékfejlesztés elősegítésében.

Régi új szerepvállalása az alapítványnak a Pannon Fa- és Bútoripari Klaszter regionális és helyi megszervezése, működtetése és fejlesztése az S3 innovációs stratégia alkalmazásával.⁴⁷

4.2.1. Pályázatok teljesítése

A gyakorlati helyemen a következő pályázatokkal foglalkoztak:

➤ IRIS: Ausztria-Magyarország Határon Átnyúló Együtműködési Program A projekt célja a határrégióban rejlő innovatív vonatkozású növekedési potenciálok támogatása egy közös, nemzetek közti innovációs rendszer felépítésével, amely az innováció különböző területein megerősödött együtműködést segíti elő. Célja a klaszterek és vállalkozások összehozása.

➤ ID:WOOD: A projekt fő célja a szervezeti és műszaki szakmai tapasztalatok megosztásával elősegítse az innovációt és a kis- és középvállalkozások versenyképességét a faipari szektorban főleg a Dél-Kelet Európai területen.

➤ SUCCEED: A projekt célja az osztrák-magyar határ menti családi kisvállalkozások tulajdonos és/vagy vezetőváltásának gördülékennyé tétele, az előregedett vállalkozások esetén, az utódok felkészítése az átvételre, biztosítva ezzel a vállalkozás fenntartható működését. A projekt célja, hogy feltárja az innovációs potenciálokat, a nemzetközivé válást és a fenntartható növekedést a KKV-k számára Európában. A részt vevő régiók szövetkeztek a tapasztalatok és a good-practice (jó gyakorlat) cseréjére.

➤ LAMAPROM: Szlovénia-Magyarország Határon Átnyúló Együtműködési Program projekt célkitűzése határon átnyúló munkaügyi szolgáltatások, képzési programok nyújtása a célcsoportok részére.

➤ EU-COMPASS 2 Magyarország-Horvátország Határon Átnyúló Együtműködési Program. Célja az integrált gazdaságfejlesztés elősegítése, amely a közös tudásra, mint erőforrásra támaszkodva, hosszútávon megteremti a térség felzárkózásának gazdasági fedezetét.

---

47 Alapító okirat

Ez utóbbi két projekt az Unió által nyújtott területfejlesztési prioritás programjai, NUTS 3. térségből, általában kettő országból álló közös projektek. ⁴⁸

Ezekkel a projektekkel kapcsolatban fontosak bizonyos tevékenységek, és fogalmak, mint például **„együtműködéshez kötődő tanácsadás”**, mely a tudás- és tapasztalatcsere elősegítése, valamint az együtműködés javítása érdekében folytatott konzultáció, segítségnyújtás és képzés; emellett az **„innovációs tanácsadás”** a tudástranszfer, az immateriális javak megszerzése, védelme és kiaknázása és az ezeket magában foglaló szabványok és szabályozások alkalmazása terén történő tanácsadás, segítségnyújtás és képzés. A **„szervezeti együtműködés”** pedig közös üzleti stratégia vagy menedzsmentstruktúra kialakítása, az együtműködést könnyítő szolgáltatások nyújtása, a kutatási, marketing- vagy egyéb tevékenységek összehangolása, hálózatok és klaszterek támogatása, a hozzáférhetőség és kommunikáció javítása, közös eszközök használata a vállalkozói szellem és a kkv-kkal való kereskedelem ösztönzése érdekében.

4.2.2. Inkubátor házak fenntartási vállalkozási tevékenységként

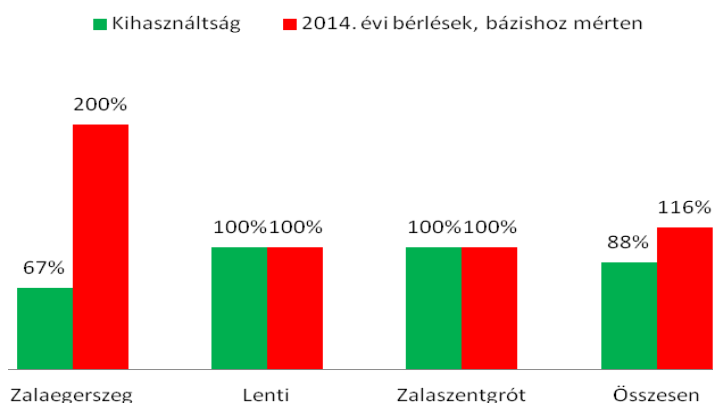
A ZMVA mikro- és kisvállalkozások fejlődését inkubátorházakkal is elősegíti. Az inkubátorok olyan szereplők, akik kevésbé pénzt, inkább üzletfejlesztési tudást, infrastruktúrát és kapcsolati tőkét, bemutatkozási lehetőséget tudnak biztosítani vállalkozásoknak. Hozzájuk köthető az **„együtműködéshez kötődő támogató szolgáltatások”** fogalma, mely irodahelyiségek, webhely, adatbank, könyvtár, piackutatás, kézikönyvek, munka- és mintadokumentumok biztosítását foglalja magába. Ezekhez a kedvezményekhez is meg kell felelnie a kisvállalkozásoknak, mivel kezdő, startup vállalkozásoknak jár ez, az alapítvány vállalkozói tevékenység keretében biztosítja ezeket a lehetőségeket.

A startup vállalkozásokra több meghatározás, körülírás született, ezek közül meghatározónak tekintem Gino Zahnd alap gondolatát, mely szerint iroda, alkalmazotti és igazgatósági létszám, bevétel függő a startup lét, kiegészítve Kádasi Péter gondolatával, mely szerint a gyors növekedés lehetősége választja el a startupokat a többi induló vállalkozástól. A legkockázatosabb vállalkozások közé tartoznak Fehér Gyula szerint.

---

48 Lambertné Katona Mónika Közösségi pénzügyek Regionális politika előadás

7. ábr:a Inkubátorházak kihasználtsága

Forrás: ZMVA Kuratóriumának jelentéséből szerkesztett diagram

4.2.3. Tanácsadás

Az állami fejlesztéspolitika fő célja a kkv-k teljesítményének, élet- és versenyképességének hatékonyságának javítása. Fontos ezért a szabályozás felhasználóbarátabbá tétele, a finanszírozáshoz jutás elősegítése, valamint a vállalkozói tudás, illetve a vállalkozói infrastruktúra fejlesztése. 1993-tól a kezdő és kényszervállalkozások segítése volt a legfontosabb, majd lassan átalakult a célkitűzés a vállalkozások növekedését, megerősödését szolgáló tevékenységgé, a prioritások változásával összhangban. Tanácsadás a központi irodában és az alirodákban folyik. Legfőbb tanácsadó szerv az előzőek mellett az Enterprise Europe Network hálózat munkatársai.

A hálózatok többek között az uniós piacon való aktív részvételt elősegítő információszolgáltatással, képzésekkel, üzleti- és innovációs partnerkereső szolgáltatásokkal, cégre szabott tanácsadással, belföldi, külföldi üzletember-találkozók szervezésével áll rendelkezésre. Tanácsadási területek a hitelintézetek által nyújtott hitelek és garanciák; nem hitelintézetek által nyújtott pénzügyi szolgáltatások, finanszírozás, „business angels” – üzleti angyalok; kockázati tőkekezelő alapok szolgáltatásainak ismertetése.

4.2.4. Vállalkozók és Munkavállalók Országos Szövetsége - VOSZ

A ZMVA 2014. szeptember 1-vel nyitotta meg a mikrohitel mellett VOSZ pontjukat is, mely a mikrohitel programmal karöltve támogatja a KKV-kat.

A Széchenyi Kártya Programjával üzleti kapcsolatok kiépítését és ápolását támogatják. Leglényegesebb tevékenysége a vállalkozói érdekképviselés. Helyi szintű érdekegyeztetésekben is hallatja szavát. Ez a szervezet is a KKV-k piacképességének növeléséhez járul hozzá.

4.2.5. Mikrohitelzés

A cégek számára nyújtott, jellemzően 10 millió forint összeg alatti hiteleket takar a mikrohitelzés fogalma. Lehet államilag támogatott forrás, EU-s pályázathoz kapcsolódó, esetleg vissza nem térítendő támogatás, és banki forrás.

A ZMVA a GOP4 Mikrohitel Programra 2008-ban kötött közvetítói szerződést, mely pénzügyi eszköz a negyedik prioritás keretében, ez később kibővült, a ZMVA négy mikrohitelprogramot kezel. A ZMVA hiteltermékei az Új Széchenyi Hitel (USZT) beruházási és forgóeszköz hitele, a Helyi Mikrohitel Alap (HMA), melynek köszönhető a GOP 4 mikrohitel közvetítése is. 2013. februárjáig élt a kombinált mikrohitel, mely 10% önerő esetén biztosítja 45%-ban a támogatást, így a maradék 45% számított kamattal, díjakkal terhelt kölcsönnek.

4.3. Mikrohitel közreműködői szerződés tartalma

A ZMVA a GOP4 Mikrohitel Programra 2008-ban kötött közvetítói szerződést, mely pénzügyi eszköz a negyedik prioritás keretében, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, Magyar Vállalkozásfinanszírozási Zrt. (MV Zrt.) és Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (ZMVA) közt kötött.

Megbízott szervezet főszabály szerint az Európai Beruházási Bank (EBB) és az Európai Beruházási Alap (EBA) vagy olyan nemzetközi pénzügyi intézmény, amelynek a tagállam a részvényese, vagy valamely tagállamban letelepedett, valamely hatóság, közjogi szervezet vagy közfeladatot ellátó magánjogi szervezet ellenőrzése alatt álló, közérdeket megvalósító pénzügyi intézmény, melyet meghatározott módon választottak vagy jelöltek ki, és amelyet a tagállam bízott meg kockázatfinanszírozási célú intézkedés végrehajtásával. Amennyiben ezeket a műveleteket a partnerségbe befektető alapokon, azaz holdingalapokon történő befektetés céljából szervezik, a tagállam vagy az irányító hatóság hajtja végre ezeket közbeszerzési jogszabályoknak megfelelően, egyéb esetekben, adomány formájában közvetlen pénzügyi hozzájárulásként

meghatározott támogatás nyújtásaként az EBB és az EBA részére; vagy jogszabály alkalmazásával pénzügyi intézmény részére pályázat kiírása nélkül.

A forrás biztosítás nyilvános pályáztatás útján történik, Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének engedélyéhez kötött tevékenység kötődik hozzá.

A mikrohitel keretek nagysága megegyezett régióként, de elnyert pályázattól függött, hogy mekkora támogatást ítélték oda adott közvetítőnek. Ennek következtében a nyújtott hitelkondíciók (pl. hitel maximális összege, kamat, és díjfeltételek) jelentősen eltérőek lehetnek a pénzügyi közvetítőknél. A későbbi években aktivitástól és eredményességtől függően szűkült a támogatottak, és a közvetítők köre.

A strukturális alapok az operatív program részeként finanszírozhatják kis- és középvállalkozások számára pénzügyi támogatásához hozzájárulásból felmerülő költségeket, az állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló 37/2011. (III. 22.) Kormány rendelet által meghatározott alapokból. A program prioritásai közé gazdasági, társadalmi, területi egyenlőtlenségek következtében konvergencia, versenyképesség, foglalkoztatást célzó intézkedés a Közösségben.

4.3.1. Pénzügyi konstrukció szerződéseiről való rendelkezések a GOP 4 programon keresztül

A 1828/2006/EK 44. cikke foglalja össze a holdingalapra, az MV Zrt.-re vonatkozó intézkedéseket.

A Strukturális Alapok holdingalapok útján szervezett pénzügyi konstrukciói esetén a holdingalap állapítja meg a finanszírozási intézkedéseket és célkitűzéseket. 2007. október 2-től induló valamennyi pénzügyi konstrukcióra alkalmazandó általános rendelkezéseket a 1828/2006 Európai Közösségi rendelet 43. cikke tartalmazza, mely szerint a konstrukciók visszafizethető beruházások létrehozására vagy garanciák nyújtására irányulnak, vagy mindkettőre, ezek ERFA alapokból kerülnek kifizetésre.

A finanszírozási szerződésnek tekintetbe kell vennie a KKV-k hiteleszközeinek kereslete és kínálata közötti rés felmérésének következtetéseit. Ebben a finanszírozási szerződésben előírásoknak megfelelően szabályozni. A hozzájárulások feltételeit külön szerződésbe kell lefektetni a két fél közt, amelyet **a pénzügyi konstrukció képviselője és a tagállam vagy az irányító hatóság között kell megkötöni**. A finanszírozási szerződésben rendelkezni kell a pénzügyi közvetítők vagy városfejlesztési alapok számára történő és a szakpolitikák műveleteinek pályázati felhívásairól, az ellenőrzések

következményeiről. A beruházási politika tartalmazza legalább a megcélzott vállalkozásokat és a támogatandó tervezés termékeit.

A Strukturális Alapok konstrukcióihoz az üzleti tervben ismerteti a terméket, az értékesítés és a jövedelmezőség alakulását, előzetesen kimutatva az üzleti terv pénzügyi életképességét. Értékelni kell, a végrehajtását pedig a tagállamnak vagy az irányító hatóságnak figyelemmel kell kísérni, aminek a lehetősége szintén szerepel az üzleti tervben.

A finanszírozási szerződésnek tartalmaznia kell a közvetítő kötelezettségét az átvilágításra, mely biztosítja a beruházási stratégiát és tervezést, a végrehajtás monitoringját az alkalmazott szabályoknak és az üzleti tervnek megfelelően az operatív programból származó hozzájárulásnak a pénzügyi konstrukcióból való kilépésének politikáját, a pénzügyi konstrukció felszámolási rendelkezéseit, beleértve a visszajuttatott vagy megmaradt források újrafelhasználását. ahogy azt a magyar rendelet is előírja minden tőkebefektetésre és kvázisajáttőke-befektetésre.

Életképes üzleti tervre kell alapozni, melyet a társfinanszírozó partnerek nyújtanak be, és amely részletesen ismerteti a megcélzott vállalkozási piacot, azok finanszírozására vonatkozó kritériumokat és feltételeket, a pénzügyi operatív költségvetését, tulajdonjogait, szabályait, társfinanszírozó partnereket. Ki kell térnie a vezetőség szakértelmére, jártasságára, függetlenségére. Indokolni kell a a hozzájárulást és a tervezett felhasználást.

A támogatások felhasználását ellenőrző hatóságok és szervek vizsgálhatják, különösen ideértve a monitoring bizottságot, az Európai Unió Bizottságát és a Támogatásokat Vizsgáló Irodát. Ezen kívül az MV Zrt. vagy ZMVA tulajdonosi vagy államigazgatási irányítását illetve felügyeletét ellátó személyek és szervek a szerződéshez és azzal összefüggő minden adathoz hozzáférhetnek.

Az összeférhetlenség elleni biztosítás érdekében ilyen bizottság a pénzügyi konstrukciókban nem válhat társfinanszírozó partnerré vagy részvényessé, sem érdekeltté nem válhat, azaz nem részesülhet a program által biztosított hitelekben.

A finanszírozási döntéseket nyereségorientáltan kell meghozni, ami úgy valósulhat meg, ha a pénzügyi közvetítőt az alkalmazandó jogszabályoknak megfelelően hozzák létre, a tagállam vagy a megbízott szervezet átvilágítja a pénzügyi közvetítőt annak érdekében, hogy biztosítható legyen az üzleti szempontból megalapozott befektetési stratégia alkalmazása, gazdasági megvalósíthatóság céljából.

A tőkeberuházási vagy a hitelpiaci verseny torzulását minimálisra igyekeznek csökkenteni. A részvényberuházásokból és kölcsönökből származó nyereségeket, az irányítási költségek és a teljesítményösztönzők arányos részesedésének levonásával, preferenciálisan szét lehet osztani a piacgazdasági beruházási elv szerint működő beruházóknál, egészen a pénzügyi konstrukció szabályaiban lefektetett díjazás mértékéig, majd ezeket részarányosan szét kell osztani minden társfinanszírozó partner vagy részvényes között.

Nincs lehetőség több refinanszírozási igény benyújtására egyszerre. A Támogató szerv, az MV Zrt. áll egy refinanszírozási teljes összeget, mely szétosztásáról a Közvetítő gondoskodik, továbbá hitelkérelmek befogadásával és elbírálásával, szerződéskötéssel, folyósítással, hitelszámlák kezelésével, általuk folyósított hitelek kockázatával is foglalkoznak.⁴⁹ 2010. elején ez a refinanszírozás teljes összege 800 millió forintra emelkedett 500-ról, mindemellett az előfinanszírozási egység maximuma változatlan maradt.

Az általános szerződés feltételei szerint a kihelyezett hitelösszegek meghatározott hányadát állja a MV Zrt., de ez a ZMVA-nál nem jelenik meg. Meghatározott keret állt rendelkezésre, melyből előírt részeket lehetett egyszerre kiközvetíteni. Előfinanszírozás a támogatási összeg 25%-ig lehetséges.

A szerződés az MV Zrt. szavatossági nyilatkozatával is bővült, melyben a jogai és kötelességei olvashatók.

4.3.2. A pénzügyi közvetítő nyilvántartási és elszámolási kötelezettségei GOP4, Új Széchenyi Mikrohitel, Új Széchenyi Kombinált Mikrohitel esetén

A pénzügyi konstrukciókat külön pénzügyi egységként kell létrehozni, úgy, hogy a közvetítőn belül különleges végrehajtási szabályok vonatkozzanak rá. Különálló számlákat kell vezetni, amelyek megkülönböztetik a pénzügyi konstrukcióba beruházott új forrásokat, ideértve az operatív programhoz kapcsolódókat is. Ezt a Programszámlát a Szerződés aláírásáig kell legkésőbb megnyitni, illetve ezt követően belátható határidőn belül, addig pedig a MV Zrt. biztosít egy Átmeneti bankszámlát a Közvetítőnek. Ez az MV Zrt. és ZMVA közti pénzügyi tranzakciók lebonyolítására

---

49 http://vosz.hu/index.php?pid=4&c2_7_goarticle=2249 letöltés dátuma: 2014.09.24

szolgál. Ezekre a bankszámlákra szabályokat köt ki az Alapító okirat is, mely szerint aláírási jogot két személy együttesen gyakorolhat csak. Ez mikrohitel bankszámlák esetén a Kuratórium elnöke, Mikrohitel Bizottság elnöke, Iroda ügyvezető igazgatója és az Iroda hitelmenedzsere közül kerülhet ki.

A ZMVA olyan nyilvántartást köteles vezetni, melyben az egyéb tevékenységektől elkülönítetten kerülnek nyilvántartásra a Mikrohitel Program keretében végrehajtott ügyletek. Az Elszámolási tőkeszámlán a ZMVA fogadja a rendelkezésre bocsátott forrásokat, a saját forrásait, a mikrohitel tőketörlesztését, a számlavezető által fizetett betéti kamatokat, és az esetleges szabálytalanságok esetére a késedelmi kamatokat, novembertől még a behajtásból származó bevételeket, és beváltott kezességet is. Ezt a számlát terheli a mikrohitel kihelyezés, a Társaság részére történő kifizetések és novembertől a számlavezetéssel kapcsolatos költség is. Nem terhelheti hitelezési veszteség, saját költség. Az alapítvány vagyonával kapcsolatosan a törvényi feltételeken felül az Alapító okirat rendelkezései alapján meghatározott összeget elkülönítetten kell tartani a mikrohitel kockázata miatt.

A portfólió adatok **naponta** frissítésre kerülnek, alkalmas arra, hogy a MV Zrt. felé irányuló adatszolgáltatás feltételeinek meg tudjon felelni. 2008-ban a hitelportfólió lehetséges veszteségét maximalizálták. Ezt a napi kötelezettségű adatszolgáltatási határidőt a novemberi szerződés kiköti. Ezzel tudja értesíteni a ZMVA a MV Zrt.-t a kihelyezett új mikrohitelről, vagy a régebbiek felmondási, beváltási, illetve biztosítékmódosítási eseményekről, igényekről, továbbá a hitelekkel kapcsolatos esetleges (tárgynapi) szabálytalanságokról. A mikrohitel támogatást tartalmát a Kedvezményezett számára ki kell állítani és átadni.

A **tárgyhónapot** követő 10. napig kell a számlamozgásokat az IT rendszeren keresztül küldeni, ezen keresztül követi nyomon a MV Zrt. a ZMVA tevékenységét és üzleti aktivitását, a mikrohitel (MH) adatait. Ilyenkor kerül jelzésre, ha egy Kedvezményezett késedelembé esik, de jogcímenkénti összesített tranzakciókat is ekkor küldik, ezzel a portfólió állapota is látszik, illetve a novemberi módosításban szerepel még külön soron az aktuális kitétség, és a portfólió státuszán belül riport a késedelmes ügyletek megjelölésével. Ilyen módon ezt a nyilvántartási rendszert maga a MV Zrt. üzemelteti, és a 2008-as szerződésmódosítással a rendszerbeli státusz elnevezések is változtak

A Tőkeszámlán felmerülő betéti kamatok arányos része a MV Zrt.-t illeti meg, melyet **negyedévente** utalnak. Ekkor jelentik a mikrohitel-portfólió helyzetét is a MV Zrt.-nek. A tőketörlesztéseket maradéktalanul kell a Tőkeszámlára utalni, de a törlesztés kamat része a ZMVA-t illeti meg. (3.sz. Melléklet tartalmazza a kötelező formátumot.) Ilyen gyakorisággal kell portfólió minőségi alakulását, következő évben várható lehívásokat, és behajtás állapotát is jelezni kezességvállalás lehívását követően. A márciusi szerződésben csak a következő évi várható adatokat, új és visszautasított ügyleteket kellett jelezni.

A tőkeszámlának van egy „minimális készletszintje”, mely elérését az iroda dolgozói figyelik, észlelik, elérése esetén az IT (informatikai támogató) rendszeren keresztül igényelnek újabb Előfinanszírozási összeget, illetve kérhetik a keretösszeg növelését. Az igényelt egység megítéléséről az MV Zrt dönt a jóváhagyott szerződések alapján, megítélheti úgy is, hogy a portfólió alapján nem kapja meg az igényelt teljes összeget a közreműködő alapítvány. Ez a MV Zrt. és a ZMVA közti refinanszírozási viszony alapegysége. Az Előfinanszírozási keretösszeg igénylésével a hozzátartozó önerőt is köteles felmutatni a Tőkeszámlán. Két munkanapon belül kapnak visszajelzést, elfogadás esetén további 5 munkanapon belül kapják az igényelt összeget. Késedelmesség, vagy átütemezett ügyletek aránya meghatározott, ennek a túllépésekor befagyasztnak minden igény utalását, ugyanis ez a portfólió romlását jelenti. Ezen felül biztonságot növelő lépéseket tesz. Amennyiben ez az arány tovább romlik, Felmondási Esemény is bekövetkezhet. Felhasználás hiányában az Előfinanszírozási egységek száma csökkenthető, illetve az addigi törlesztések bizonyos hányada visszakövetelhető.

A jogtalanul felhasznált mikrohitel késedelmi kamattal növelt összegét az elszámolási Tőkeszámlára kell utalni, melyért a ZMVA felel.

4.3.3. Az alapítvány MV Zrt. irányába levő kötelezettségei és követelései

A Garantált Hitelrész a kihelyezett tőke még vissza nem fizetett része, melyre a ZMVA kérhetett kezességet a MV Zrt.-től 2009. márciusáig. Kezesség vállalás ettől függetlenül még létezik a támogatások közt, ez harmadik fél újonnan szerzett kölcsönügyleteiért való részleges vagy teljes felelősségvállalásra vonatkozó írásbeli kötelezettségvállalás. A kezességvállalási mérték a vonatkozó állami támogatási intézkedés keretében támogatható egyes ügyletek esetében az állami befektető által

vállalt százalékos veszteségfedezeti arány. Ez azt jelentette, hogy a MV Zrt. beszámította a ZMVA-val szembeni követelésekkel szemben. Csak meghatározott késedelmű, vagy egyéb okból felmondott szerződésekre kérhetett kezességvállalást a ZMVA meghatározott határidőn belül, IT rendszeren, majd formanyomtatványon. Meghatározott körülmények közt a MV Zrt. jogosult volt megtagadni a beváltási kérelem teljesítését mindaddig, míg a jogosultsági feltételek fennállnak. Létezett egy beváltási korlát, melyet meghatározott képlet alapján számoltak. E korlát értékének felénél pedig jogosult volt a MV Zrt. a refinanszírozás korlátozására, vagy a limit csökkentésére, illetve a Kezességvállalásokat meghatározott ideig szüntetni. A kezességvállalás beváltása esetén a MV Zrt.-nek Megtérítési Igénye keletkezett, mely esetben a Társaság bármikor ellenőrizhette a ZMVA-t. Az alapítvány köteles volt megtérülés esetén a MV Zrt.-nek utalni, illetve közösen bízhattak meg követeléskezelőt a behajtás, vagy a követelés értékesítése érdekében. **Ez utóbbi behajtással kapcsolatos rendelkezés** a kezességvállalás eltörlése után is érvényben van.

EU referencialábhoz kötött kamatfelszámítás van érvényben. Ez éves százalékos kamatláb, meghatározott módon számolva, később éves szinten megállapított kamatlábra módosították. A ZMVA által kihelyezett hitelek kamatláb alapján vannak refinanszírozva, mely kamatláb évente legfeljebb egyszer emelhető. Ugyanígy, a Kezességvállalási Díj is a Garantált Hitelrész hányada. Ilyen gyakorisággal van minősítve a Szabályzatban és a Pályázatban foglalt elvek betartása is. A kamatláb megállapításáról értesítést kap a ZMVA. 2008-ban az EU referencia kamatláb használata leszűkült a késedelmi kamattal kapcsolatos elszámolásokra. Ugyanis az EK rendelet a kamatláb fogalmát sokkal szélesebb körben határozta meg: a több részletben kifizetett támogatást a nyújtásának időpontjára számított jelenértékkel kapcsolatosan használta. A diszkontáláshoz és a vissza nem térítendő támogatástól eltérő formában nyújtott támogatás összegének kiszámításához használt kamatlábként a támogatás nyújtásakor alkalmazandó leszámítolási kamatlábat, illetve referencia-kamatlábat kell alkalmazni. 2009-ben a kamatok és díjak elszámolása változott, külön pontban részletezik az ezekkel kapcsolatos teendőket. A kamat elszámolásakor meghatározott arány helyett refinanszírozási kamatlábbal kell számolni.

Itt említenék meg néhány különbséget az egyes hitelprogramok közt. Az egyes hitelek kihelyezéséhez a ZMVA-nak önerőt kellett felmutatnia, és már említetten egy összeget le kellett kötnie egyrészt a kockázatok biztosítására, másrészt egyfajta

„pufferként” a hitelkihelyezésekhez. Ez az önerő a GOP 4 Mikrohitel Programhoz, a második megnyert programhoz a korábban elindult Helyi Mikrohitel Alap (HMA) adta az önerőt.

4.3.3.1. Helyi Mikrohitel Alap elszámolása

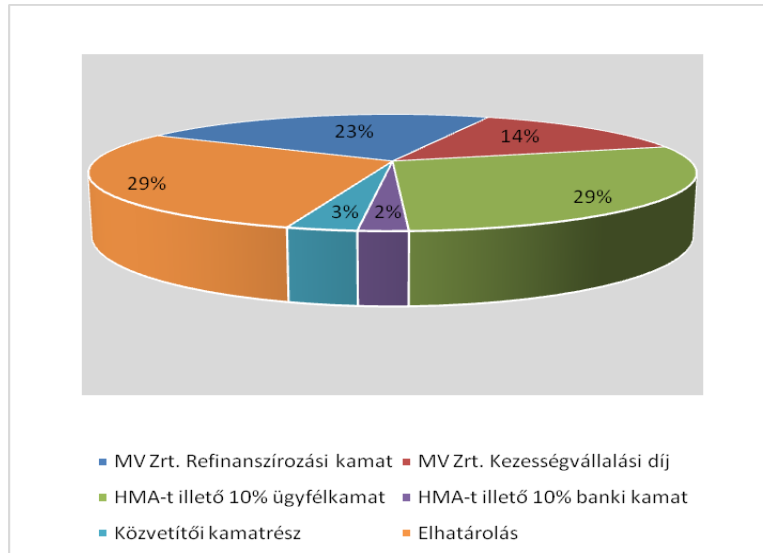
A régióban a helyi vállalkozói központok hálózata által működtetett, Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány biztosította HMA Mikrohitel Program olyan több elemből álló támogatási rendszert jelent, amely komplex pénzügyi és szakmai segítségnyújtást valósít meg a kis- és középvállalkozások számára. A program szerves részét képezi a Magyar Kormány gazdaságfejlesztési politikájának. Az MVA a megyei rendszerben szerveződött Helyi Vállalkozásfejlesztési Központokkal (HVK-kal) és más lebonyolítókkal, helyi bankfiókokkal együttműködve biztosítja a Mikrohitel Program országos elérhetőségét.⁵⁰

A HMA termék elsősorban kötelezettségjellegűek a ZMVA-ra nézve. A kihelyezett kölcsönök kamata és a tőkeszámla kamatai is a kölcsönt biztosító alapot illetik meg, ennek ellentételezésére fordíthatók a kölcsönökhöz köthető költségek, elsősorban bankköltségek. A HMA hitelkihelyezésekért a közvetítőnek meghatározott százalékos részesedése van. A kötelezettségek szépen lehatárolhatóan megjelennek az alapítvány könyveiben. A következő ábra mutatja ennek arányait.

8. ábra Ügyfélkamatból költségek, kiadások

---

50 <http://www.zmva.hu/cikk/szolgalatasok/Mikrohitel>

Forrás: ZMVA Kuratóriumának jelentéséből saját szerkesztés

4.3.3.2. GOP 4 program, Új Széchenyi Mikrohitel, Új Széchenyi Kombinált Mikrohitel elszámolása

A többi hitelkonstrukció esetében azonban az ügyfélkamatok teljes mértékben a közvetítő alapítványt illetik meg, az ügyféltőke pedig visszaforgatható volt, szigorú beszámolási kötelezettség mellett. Ez megszűnt, minden ügyféltőkét vissza kell utalni az MV Zrt.-nek, így az előfinanszírozási egységek kizárólag az MV Zrt.-től függenek. Ezen konstrukciók esetében szabadabban mozoghat az alapítvány, a számlakamatok és az ügyfélkamatok is a közvetítőt illetik, a számlával kapcsolatos költségeket is a szervezet állja, a behajtással kapcsolatos inkasszó, ügyvédi költségekkel együtt. Ezekben az esetekben már több folyószámlát kezel a szervezet, hiszen mindegyikhez tartozik egy ügynevezett tőkeszámla, és egy ügynevezett folyószámla, vagy kamatszámmla. A tőkeszámlára érkeznek a refinanszírozási egységek, innen történik a folyósítás az ügyfeleknek, míg a visszafizetés már a kamatszámmlára érkeznek. A kamatszámmláról kerül átvezetésre a tőkerész a tőkeszámlára, közvetetten a tőkeszámláról utalnak vissza az MV Zrt.-nek is.

4.3.3.3. Országos Mikrohitellel kapcsolatos elszámolások

Van azonban egy másik konstrukció is, mely szerepel az alapítvány honlapján, ebben a szerepe a ZMVA-nak jóval korlátozottabb, ezzel kapcsolatban nem vezetnek számlát. Ez pedig az Országos Mikrohitel Alap, mely közvetlenül a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvánnyal van kapcsolatban folyósítás és törlesztés

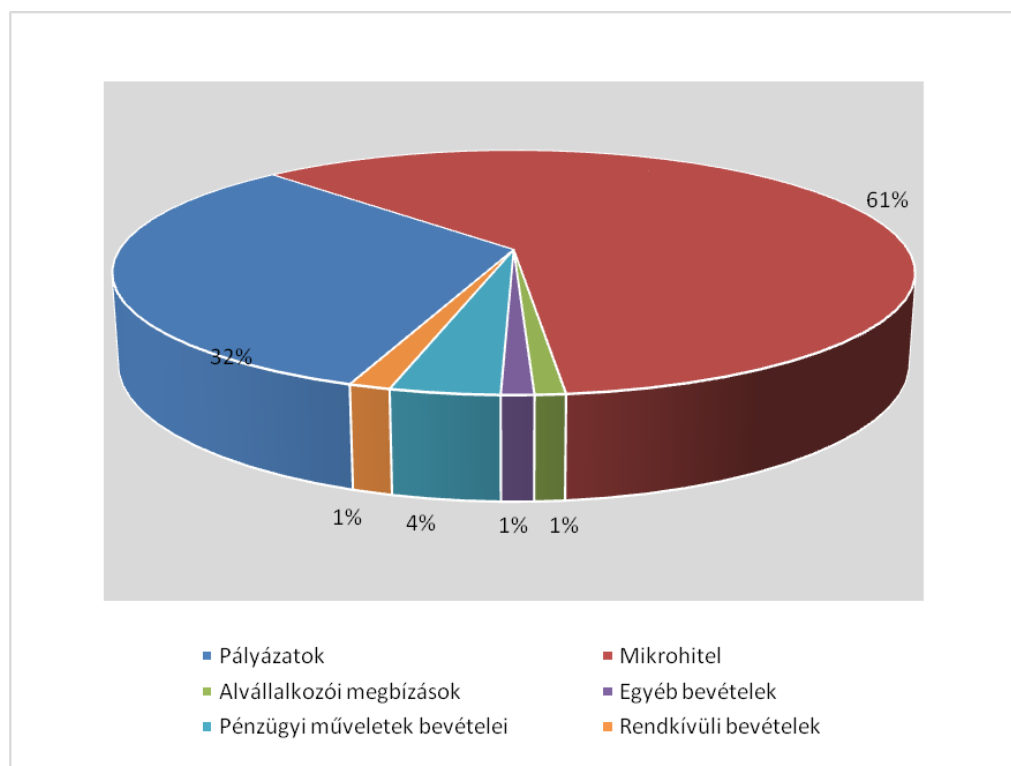

szempontjából, azonban az üzleti közvetítésért követelése van a ZMVA-nak, és ezzel bevételhez jut.

4.3.3.4. A Mikrohitelzés jövedelmezősége

A mikrohitelzés jövedelmező forráselosztási tevékenységet jelent az alapítványnak, melyet a következő diagrammal szemléltetnek.

9. ábra A ZMVA 2014. évi bevételeinek alakulása

Forrás: Saját szerkesztés a ZMVA előzetes beszámolója alapján

4.3.4. Nyilvánosság, arculati követelmények

A közvéleménnyel az Új Magyarország Vállalkozói Program termékét Új Magyarország Mikrohitel néven kell használni, az Arculati Kézikönyv utasításai szerint. Az elvégzett kommunikációs tevékenységről félévente, előre egyeztetett két alkalommal kell előírt formában beszámolni a MV Zrt.-nek. A 2014-ben hatályba lépő rendelet tisztázni szándékozik az ellenőrzési célú közzétételi, információszolgáltatási, jelentéstételi és nyilvántartási kötelezettségeket.

Az e cikk 500 000 EUR-t meghaladó egyedi támogatásokat bizonyos kivételekkel szabványos formában kell feltüntetni és hozzáférhetővé tenni, lehetővé téve hatékony keresési és letöltési funkciók használatát. A honlapon való közzététel a támogatás

nyújtásának napjától számított 6 hónapon belül, illetve adókedvezmény formájában megvalósuló támogatási programok esetében az adóbevallás esedékességének időpontjától számított 1 éven belül kell közzétenni, és az információknak a támogatás nyújtásának napjától számított legalább 10 évig elérhetőnek kell lenniük.

A Bizottság közzéteszi honlapján a közzétételére vonatkozó állami támogatási honlapok linkjeit; jelentéstételi kötelezettségben felsorolt összefoglaló adatokat.

4.3.5. További előírások, feltételek teljesítése

A Programban való részvételhez szükséges folyamatosan biztosítani a tárgyi-technikai-személyi feltételeket és alkalmazkodni azokhoz. Ez alá tartozik a Lebonyolítási Eljárásrend is, melyhez tartalmi és formai követelmények is tartoznak.

Az ellenőrzés hatásköre és biztosított időpontja kikötött.

Iratmegőrzési kötelezettségek járnak vele.

A ZMVA jogi státusza a Hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény hatálya alól kivett vállalkozásfejlesztési alapítvány. A ZMVA-nak meg kell felelnie jogszabályoknak, a Szerződés aláírásával felelősséget vállal annak teljesítéséért, és **képességéért a teljesítéshez a tevékenység folytatásának elvével összhangban.**

A felmondás különböző feltételek mellett többféle felmondási határidővel megtörténhet, illetve a Program lezártakor automatikusan hatályát veszti az ellenőrzési, jogellenesség következményei, megszüntetéssel, titoktartással járó kötelezettségek kivételével.

A refinanszírozás 2015. december 1-jével zárul az utolsó Előfinanszírozási egység igénylésével, 2016. január 1-jén rendelkezésre álló összeg már nem kihelyezhető, az utolsó részletet pedig 2021. december 1-ig köteles a ZMVA a Programszámlára elutalni.

Támogatástartalom igazolásával kapcsolatban kikötésre került a kedvezményezettek részére való adatszolgáltatás.

4.4. A Kedvezményezettekkel fenntartott kapcsolat

A Kedvezményezettekkel kötött szerződésnek tartalmaznia kell a terméket, az értékesítés és a jövedelmezőség alakulását, és előzetesen kimutatja a terv pénzügyi életképességét minden befektetésre világos és reális kilépési stratégiának kell léteznie. A kilépési stratégia 655/2014 EU rendelet 48. szerint adott részesedésre vonatkozó tulajdonviszony pénzügyi közvetítő vagy befektető általi megszüntetésére vonatkozó

terv. A magyar rendelet pedig a „kilépés”-ről rendelkezik, miszerint részesedésének megszüntetése. Az üzleti tervet értékelni kell, a végrehajtását pedig a tagállamnak vagy az irányító hatóságnak figyelemmel kell kísérni.

Néhány fogalom, amelyek a támogatásoknál használatosak:

Elbírálás lehet könnyített, vagy egyfordulós. Előbbinél a feltételeknek való megfelelés esetén automatikusan elnyeri a vállalkozás a pályázatot a beérkezés sorrendjétől függően a rendelkezésre álló forrásig, második esetében mérlegelés alá esik a Döntés-előkészítő Bizottság által, és objektív, számszerűsíthető adatok által állítják sorrendbe a pályázatokat.

Projekt: Támogatásban részesített Kedvezményezett által megvalósított befektetés, beruházás

A projekt **elszámolhatósági időszak** befejező dátuma a projekt (fizikai) megvalósításának dátuma. A projekt keretében a projekt (fizikai) megvalósítás befejezése napjáig felmerült költségek számolhatók el.

A projektben résztvevő KKV-nak követnie kell egy nyomonkövetési szabályzatot. Ebből adódóan a befejezett pályázat nem egyezik a lezárt pályázattal. Megfelelően le kell kommunikálnia a támogatást, mellyel saját marketing lehetőséget is kap.

Kizárások A ZMVA Hitelkonstrukcióiból összhangban állnak a korábban már említett rendeletek kizárásaival és el nem ismerhető költségeivel, illetve ha a vállalkozás közvetlen tulajdonosai közt off-shore cég van.

A ZMVA kötelessége ellenőrizni, hogy a kedvezményezett átlépte-e a de minimis támogatási korlátot a megelőző 5 év tekintetében.

A megkötött kölcsönszerződések „kölcsön vagy hitel” kategóriába esnek, olyan megállapodások, amelyben a hitelező kötelezi magát, hogy meghatározott pénzüsszeget meghatározott időre a kölcsönfelvevő rendelkezésére bocsát. A kölcsönfelvevőt arra kötelezi, hogy a meghatározott időszakon belül visszafizesse az összeget. Formáját tekintve lehet kölcsön vagy egyéb finanszírozási eszköz, ideértve a lízinget is, amely a hitelező számára elsősorban minimumhozamot nyújt. Már meglévő kölcsönök refinanszírozása nem támogatható kölcsön.

A hitelfelvevők szempontjából fontos momentum a hitel futamidejének meghatározása. Beruházási hitelcéllal maximum 10 éves, forgóeszköz hitelcéllal legfeljebb 3 éves futamidő lehetséges. A hiteligenylés feltételeinek való megfelelés sarkalatos pontja az elbírálásnak - kezdő vagy működő társas vagy egyéni vállalkozások

igényelhetik, ebbe beletartozik az a rugalmassága a programnak, hogy adott gazdasági évben kezdő mikrovállalkozás is kaphat támogatást. Ezt nyomatékosítja a 6 évvel későbbi rendelet is, miszerint bizonyos feltételek mellett mentesíteni kell a bejelentési kötelezettség alól az induló kisvállalkozásoknak nyújtott támogatást, a kkv-kra szakosodott alternatív kereskedési platformoknak nyújtott támogatást, valamint a kkv-k felkutatási költségeihez kapcsolódó támogatást is. Forgóeszköz, és beruházási hitel esetén a kedvezményezettnek hat hónapos hitelmentességet kell felmutatnia, illetve hasonló programokban való részvétele esetén a tőketartozás sem haladhat meg egy felső korlátot. Fedezetet is kell biztosítani, melynek értékelésére is vonatkoznak szabályok. A Mirohitel Bizottság hatásköre a fedezet, mint hitelbiztosíték elfogadása, és ez alapján a hitel összegének meghatározása. A Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (MVA) a Mikrohitel Bizottság döntését felülbíráhatja a hitelbiztosíték elfogadásának, és a hitel összegének meghatározásának terén. Ez után következhet a hitelügyintézés folyamata.

A támogatást igénylő kisvállalkozásnak be kell nyújtani

- Üzleti tervet
- Tulajdonosi hozzájáruló nyilatkozatot,
- pénzforgalmi mérleg és eredménytervet,

melyeket meghatározott arculattal kell benyújtani.

A kedvezményezett köteles a támogatással kapcsolatos okiratokat és dokumentumokat tíz évig megőrizni.

Szerződéskötés pedig a Mikrohitel Bizottság jóváhagyása esetén történhet. A folyósítás feltételei a közjegyzői okiratba foglalt kölesön és biztosítéki szerződés(ek) hatályba lépése, ennek díja az ügyfél költsége. Az MVA jelzálogjogának érvényesítése során, azaz a jelzálogbejegyzés során az ügyfél jár el. Az ügyfél és kezesek számlavezető bankszámláira vonatkozó azonnali inkasszó jog engedményezésre került. A biztosítékként szolgáló ingatlanokra, illetve ingóságokra az ügyfél megkötötte a vagyonbiztosítást. A hitel folyósítása előtt a vállalkozónak be kell nyújtania a biztosítékhoz kapcsolódó valamennyi iratot. A folyósítás a hitel 100 %-ának előfinanszírozásával a későbbi elszámolás kötelezettsége mellett. A folyósítás a szerződéses Mikrohitel számláról történik.

Egyéb költségek, díjak közt egyösszegű tranzakciós díj kerül felszámításra, mely csak az esetleges behajtási díjat nem tartalmazza. Előtörlesztés mindenféle hátrány nélkül lehetséges.

A törlesztés türelmi idővel kezdődik, ez alatt „csak” kamatfizetés van. Havonta, a megküldött kamatértéssel alapján átutalással kell teljesíteni a szerződéses bankszámlára. Ez után a tőketörlesztési is esedékessé válik, a kölcsönszerződésben rögzített részletek szerint. A hitel futamideje alatt bármikor lehetséges az előtörlesztés és visszafizetés.

4.4.1. Hitelminősítés feladatai, szabályai

Problémamentes: megtérül, vagy veszteséggel nem kell számolni, ha kölcsönszerződést módosítani kellett, teljesíthetőség kérdésében vizsgálva maximum a külön figyelendő kategóriába tartozik, a kintlevőségek minősítésénél várható pénzügyi helyzetre és minden teljesíthetőségi körülményre tekintettel.

196/2007 (VII. 30.) kormány rendelet 11. § a) szerint egy kitétség a lakossággal szembeni kitétségi osztályba tartozik, ha mikro-, kis- vagy középvállalkozással szemben áll fenn.

5. táblázat: *Hitelminősítés hatása az értékvesztésre*

<i>Státusz</i>	<i>Veszteség/ értékvesztés %-ban</i>	<i>Késedelem</i>
Külön figyelendő	0-10%	31-60 nap
Átlag alatti	11-30%	61-90 nap
Kétes	31-70%	90 napot meghaladó, vagy rendszeres
Rossz	70%-ot meghaladó	

Forrás: Közreműködői szerződés alapján saját szerkesztés

A kétes elbírálású peresély alapján 31%-nál alacsonyabb veszteséget realizál, várható veszteség százalékában

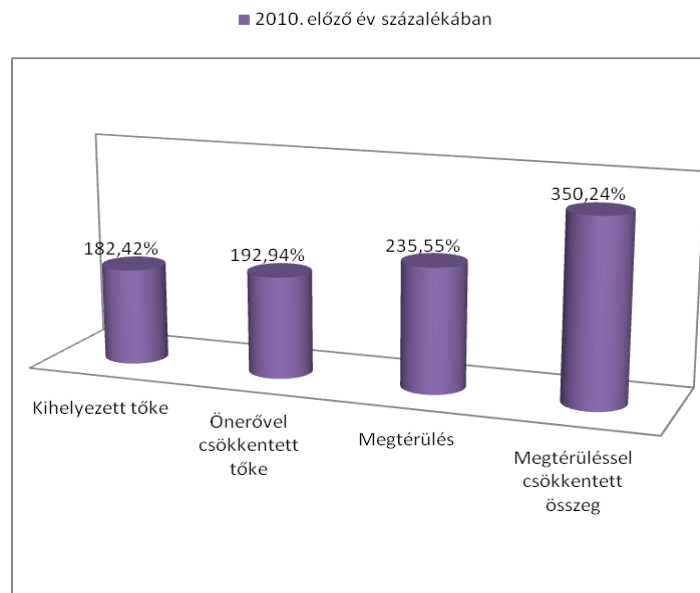
A rossz minősítés esetén felszólítás után sem törleszt, felszámolási eljárás indul meg.

Ezek után bizonyos minősítések után szabály szerint értékvesztést kell elszámolni. Ezen értékvesztések alakulása egy hosszabb folyamat eredményei (90 napos türelmi idő, minősítések elkészítése, bírósági határozat peresítés esetén, követeléskezelő tevékenysége), előre nem tervezhetőek, de bírósági végzés és hitelesítés szükséges mértékeinek megállapításához.

A 2010-es év értékvesztés szempontjából rosszul alakult, ezért szemléletes ábrát tudtam készíteni az arányok alakulásáról. A kihelyezett tőkéhez a fentiekben leírtak

szerint önerőt kellett biztosítani az ügyfélnek, így ez nem számolható el az értékvesztésben. A leírt, különböző módokon történhetett még behajtás, esetleg az ügyfél tudott valamennyit törleszteni, minden türelmi időn túl, ezek számítanak megtérülésnek. Ami igazán releváns az értékvesztés elszámolásánál az a megtérüléssel csökkentett összeg, adott évben kihelyezett tőkéhez képest. Ez 2009-ben 26%-os volt az önerővel csökkentett tőkéhez képest, míg 2010-ben már 48%-os. Ez alapján számolják az értékvesztést. Az alapítvány 2009-ben 90%-os értékvesztést számolt el, míg 2010-ben „csak” 74%-ot. Ez viszont a fentiek alapján nem jelent kisebb összeget, hiszen a kihelyezések tömege nagyobb volt, a megtérüléssel csökkentett tőke is, így maga az értékvesztés tömege majdnem az előző év háromszorosára rúgott.

10. ábra. *Értékvesztések elszámolásának alapja*

Forrás: ZMVA Kuratóriumának jelentéséből saját szerkesztés

5. Összefoglalás

Dolgozatom kimerítően áttekintette a kis- és középvállalkozások helyzetét Magyarországon, és az Európai Unióban. Nagyszerű elemzést és elemzési lehetőséget adott a Gazdasági Együttműködés és Fejlesztési Szervezet 2014-es Magyarországról szóló értekezése, illetve elgondolkodtató dolgokra hívta fel a figyelmet a „Vállalkozások egy pillantásra” című szintén kisvállalkozásokkal kapcsolatos elemzése több ország összehasonlításában.

Az kisvállalkozások fejlődéséhez szükséges pályázatrendszerének bemutatásával pedig a kínált megoldást mutatom be problémáik megoldására, de legalább enyhítésére. Külön kitérek a pályázatokon belül a legnagyobb támogatási arányt adó Strukturális alapok nyújtotta lehetőségekre az Unióban, ezen belül a magyar oldalon tovább részletezett Operatív Programok működésére, szabályozására, a célkitűzések és operatív megvalósulásuk összehangolására. Ehhez elengedhetetlenül szükséges az irányelvek, rendeletek ismerete, melyet legfőképpen a 651/2014. EK rendelet és a magyar 255/2014. kormányrendeleten keresztül igyekeztem előadni.

Mindezt a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány is átfogja, kézben tartja, mely elszámolási rendszeréhez szükség van az alapítványra vonatkozó szabályok kimerítő ismeretére a magyar törvénykezésen keresztül. Természetesen ehhez hozzátartozik a sajátos kialakítás igénye is, amit a pályázatokkal, projektekkel kapcsolatos szerződések irányítanak a rendeletekétől esetenként szigorúbb, sajátosabb előírásokkal. Ezen rendszereknek is meg kell felelni objektív, számszerűsíthető mutatókkal, melyekből szemléletes ábrák készülnek. Természetesen a pályázatokkal kapcsolatos rendeletek szabályozzák a pénzügyi közvetítéseket is, ezek figyelemmel kísérése és összehangolása a közreműködői szerződéssel több, teljes embert igénylő munka. Ez utóbbi szerződés szabályoz, és több teendőt ad, hiszen az irányító szerv felé is beszámolási, jelentési kötelezettségek akadnak, illetve az ügyfelek irányában is naprakésznek kell lenni, hiszen nap, mint nap új elbírálások születnek, és sajnos az ügyfelek körében figyelni kell a megbízhatóságot, melyre egyéni mutatók szolgálnak, illetve teljes portfóliót vizsgáló egyenletek.

Gyakorlatom során és a szakdolgozat készítése rengeteg tapasztalási lehetőséget adott a szakterületem és a pályázati rendszerekben, törvényekben való eligazodáshoz. Ez pedig segített, hogy a tankönyvektől elrugaszkodva, gyakorlatban lássak át teendőket, és a feladatok súlyait megfelelőbben ítéljem meg.

6. Irodalomjegyzék

Szakkönyvek

- Gyulai László Kis és középvállalkozások üzletfinanszírozása Saldo, 2011. ISBN 978 963 638 380 0
- Zeiler Júlia A kisvállalkozások, a középvállalkozások, és az Európai Unió Saldo, 2003 ISBN 963 638 073 2

Tudományos Közlemények

- Tudományos Közlemények Mészáros Tamás A kisvállalkozások és az információtechnológia 2002 ISSN 1585-8960
- Csapó Krisztián A kis- és középvállalkozások jellemzői és fejlesztési lehetőségei Magyarországon disszertáció Budapest, 2009.

Kiadványok, folyóiratok

- Kállay László (2002): Paradigmaváltás a kisvállalkozás-fejlesztésben. Közgazdasági Szemle, 49. évf., 7-8. sz., 557-573. o.
- Üzleti Tanácsok Fejlődő Vállalkozások Részére Start Up Guide 2014.
- Laky Teréz A kisvállalkozások növekedésének korlátai Szociológiai Szemle, 8. évf., 1. sz., 23-40. o., 1998
- Kállay László Paradigmaváltás a kisvállalkozásfejlesztésben Közgazdasági Szemle, XLIX. évf., 2002. július–augusztus (557–573. o.) 2002.
- Gregerman, A. (1998): Entrepreneurial High-Growth Companies. Washington DC: Congressional Research Service, U.S: Library of Congress, July 15, 98-608E
- Brown et al Who Needs Credit and Who Gets Credit in Eastern Europe? Economic Policy, Vol. 26, No. 65 Blackwell Publishing (2011)
- Gyulai László Kis- és Középvállalkozások üzletfinanszírozása Budapest, Saldo, 2011. ISBN 978 963 638 3800
- EUROSTAT forrású Structural business statistics – Industry trade and services 2014.
- Peat Marwick MacLintock, Venture Capital in Europe: 1990 EVCA Yearbook 307 p
- Hannan, M. T., Freeman, J. H. (1977): The population ecology of organizations. American Journal of Sociology, Vol. 82, No. 5, pp. 929-964.
- Levie, J. (1994): Can Governments Nurture Young Growing Firms? Qualitative Evidence from a Three-Nation Study. In: Bygrave, D. et al. (eds.): Frontiers of Entrepreneurship Research. Wellesley, MA: Arthur M. Blank Centre for Entrepreneurship, Babson College

Honlapok:

- Enterprises at a glance ISBN 978-92-64-21136-0 ; http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/industry-and-services/entrepreneurship-at-a-glance-2014_entrepreneur_aag-2014-en#page79 letöltés dátuma: 2014.11.20.
- A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet fő ajánlásai a pénzügyi politikához és stabilitáshoz (URL): http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-hungary-2014_eco_surveys-hun-2014-en#page24 letöltés dátuma: 2014.11.20.
- http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-hungary-2014_eco_surveys-hun-2014-en#page59 letöltés dátuma: 2014.11.20.
- <http://www.zmva.hu/kep/657> letöltés dátuma: 2014.09.24.
- <http://www.kkvhaz.hu/cikk/1299-kilatasok-a-kkv-k-szamara> letöltés dátuma: 2014.11.04. Hogyan hatott az EU országainak adópolitikája a kkv-kra? (Szodorai Melinda, BBTE KGTK Bordás Eszter, BBTE KGTK)
- http://hvg.hu/kkv/20111117_vosz_eva_emeles/ letöltés dátuma: 2014.12.06.
- http://www.ksh.hu/interaktiv_euterkepek_nuts2 letöltés dátuma: 2014.12.20.
- http://vosz.hu/index.php?pid=4&c2_7_goarticle=2249 letöltés dátuma: 2014.09.24
- http://en.wikipedia.org/wiki/NUTS_of_Hungary letöltés dátuma: 2014.12.31.
- http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm letöltés dátuma: 2014.12.31.
- <http://civil.info.hu/gazdalkodas> letöltés dátuma: 2014.12.31.
- http://www.evca.eu/media/259990/_evca_bro_sp_cee2013.pdf letöltés dátuma: 2014.12.31.
- <http://www.zmva.hu/cikk/szolgaltatasok/Mikrohitel> letöltés dátuma: 2014.09.25.

Előadások:

- Lambertné Katona Mónika Közösségi pénzügyek előadás
- Lambertné Katona Mónika Közösségi pénzügyek Regionális politika előadás

Rendeletek

- 651/2014 EK rendelet
- 2003/361/EK rendelet
- 37/2011 Kormány rendeletAtr.
- 255/2014. rendelet Magyar közlöny 2011. évi 139. szám
- az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil törvény)

- a civil szervezetek gazdálkodása, az adománygyűjtés és a közhasznúság egyes kérdéseiről szóló 350/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet (Civil szervezetek gazdálkodásáról szóló rendelet)
- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
- a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet (Egyéb szervezetekről szóló rendelet)
- a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény. szabályozza.

Belső anyagok:

- Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány Alapító okirat
- Kuratórium jelentéséből
- Közreműködői szerződés

7. Ábrajegyzék, táblázatjegyzék

1. Táblázat: Mikro- Kis- és középvállalkozások besorolása	13
2. Táblázat: NUTS rendszer osztályozása	15
3. Táblázat: Induló vállalkozások bejelentési kötelezettséggel terhelt hitelei	36
4. Táblázat: Aszimmetrikus veszteségmegosztás kockázatai	43
5. Táblázat: Hitelminősítés hatása az értékvesztésre	68
1. ábra: KKV-k helyzete 2013-ban	14
2. ábra: Strukturális támogatások értékei.....	17
3. ábra: Célitűzések támogatásának értékei	18
4. ábra Prioritások elosztása tevékenységek szerint	26
5. ábra Támogatási intenzitások régióként	35
6. ábra TAO törvény szerint számított alapítványi adó alap.....	50
7. ábra: Inkubátorházak kihasználtsága	54
8. ábra: Ügyfélkamatból költségek, kiadások.....	63
9. ábra: A ZMVA 2014. évi bevételeinek alakulása.....	64
10. ábra: Értékvesztés elszámolásának alapja	69

8. Mellékletek:

- I. Melléklet Támogatás igénylőlap
- II. Melléklet: A mentesülő állami támogatásokkal kapcsolatos információk
- III. Melléklet Információs szolgáltatás
- IV. Melléklet Az Európai Bizottság ellenőrzése
- V. Melléklet Támogatási intenzitások
- VI. Melléklet Bejelentési határértékek
- VII. Melléklet Ösztönző hatású támogatási projekt tartalma
- VIII. Melléklet Fogalom meghatározások
- IX. melléklet Kockázati tőkebefektetés vállalkozó számára előírt kritériumai
- X melléklet: Az egyszerűsített éves beszámoló mérlegének előírt tagolása az egyéb szervezetnél
- XI. melléklet: Az egyszerűsített éves beszámoló eredménykimutatásának előírt tagolása az egyéb szervezetnél
- XII. melléklet: Hitelportfólió
- XIII. melléklet Üzleti terv minta
- XIV. melléklet: Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány által kínált hitelek és kondícióik

I. Melléklet Támogatás igénylőlap

651/2014/EU bizottsági rendelet 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott tartalmi elemek támogatáshoz.

A 9. cikk (1) bekezdésének c) pontjában meghatározottak szerint a támogatás odaítélésére vonatkozó következőinformációkat kell közzétenni:

- A kedvezményezett neve
- A kedvezményezett azonosítója
- A vállalkozás típusa (kkv/nagyvállalkozás) a támogatás nyújtásának napján
- Annak a régiónak a megnevezése NUTS II szinten (1), ahol a kedvezményezett található
- Tevékenységi ágazat NACE csoport szinten (2)
- Támogatási elem, nemzeti pénznemben kifejezett teljes összeg (3)
- Támogatási eszköz (4) (Vissza nem térítendő támogatás/kamattámogatás, kölcsön/visszafizetendőelőlegek/visszatérítendő támogatás, kezességvállalás,

adókedvezmény vagy adómentesség, kockázatfinanszírozás, egyéb [kérjük nevezze meg])

— A támogatásnyújtás napja

— A támogatás célja

— A támogatást nyújtó hatóság

— A 16. és a 21. cikk szerinti programok esetében a megbízott fél neve és a kiválasztott pénzügyi közvetítők neve

— A támogatási intézkedés hivatkozása (5).

- mikrohitel program igénylőlap

II. Melléklet: A mentesülő állami támogatásokkal kapcsolatos információk

1) Az érintett tagállam nemzeti vagy regionális szintű átfogó állami támogatási

honlapon biztosítja a következőinformációk közzétételét:

Az irányító hatóságnak működik, eljuttatják a Bizottsághoz a következőket:

a) az e rendelettel mentesített minden egyes támogatási intézkedésre vonatkozó összefoglaló adatok a . mellékletben meghatározott szabványos formában, valamint a támogatási intézkedés teljes szövegéhez vezető link a Bizottság elektronikus bejelentési rendszerén keresztül, a támogatás hatálybalépését követő20 munkanapon belül;

b) minden olyan egész év, illetve az év minden olyan része tekintetében, amelyben e rendelet alkalmazandó, elektronikus formában a módosított, a mellékletben rögzített szabványos formában, vagy egy ahhoz vezető internetes link;

b) a 11. cikkben említettek szerint minden egyes támogatási intézkedés teljes szövege, vagy a teljes szöveghez vezető internetes link;

(7) A tagállamok ellenőrzési és visszakövetelési mechanizmust hoznak létre azon projektek esetében, amelyeknél a projektre nyújtott támogatás összege meghaladja a 10 millió EUR-t, az átlagos éves állami támogatási kiadás meghaladja a 150 millió EUR-t, a hatálybalépésüket követő hat hónaptól. A Bizottság – miután a program hatálybalépésétől számított 20 munkanapon belül megvizsgálta a vonatkozó értékelési tervet – határozhat úgy, hogy e rendelet hosszabb időszakra továbbra is alkalmazandó e támogatási programok bármelyikére; A 11. cikknek megfelelően a bizottsági számítógépes alkalmazásban megjelenítendő adatok

A tagállamok, illetve az európai területi együttműködés projektjeinek nyújtott támogatások tekintetében az a tagállam, amelyben az 1299/2013/EU európai parlamenti

és tanácsi rendelet 21. cikkében meghatározott érintett irányító hatóság működik, eljuttatják a Bizottsághoz a következőket:

a) az e rendelettel mentesített minden egyes támogatási intézkedésre vonatkozó összefoglaló adatok a II. mellékletben meghatározott szabványos formában, valamint a támogatási intézkedés teljes szövegéhez – a módosításokkal együtt – vezetőlink a Bizottság elektronikus bejelentési rendszerén keresztül, a támogatás hatálybalépését követő 20 munkanapon belül;

b) minden olyan egész év, illetve az év minden olyan része tekintetében, amelyben e rendelet alkalmazandó, elektronikus formában a módosított, az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendeletben végrehajtási rendeletben feltüntetett információk

III. Melléklet Információs szolgáltatás

A 11. cikknek megfelelően a bizottsági számítógépes alkalmazásban megjelenítendő adatok

Kérjük, adja meg, hogy a csoportmentességi rendelet melyik rendelkezése alapján valósul meg a támogatási intézkedés.

c) minden egyes, 500 000 EUR-t meghaladó egyedi támogatásra vonatkozó, a mellékletben említett információk.

Az információ közzétételére vonatkozóan a 9. cikk (1) bekezdésében meghatározott rendelkezések

A tagállamok az átfogó állami támogatási honlapjaikon egyszerűen hozzáférhető módon közzéteszik a 9. cikk (1) bekezdésében meghatározott információkat. Az információt adatokat tartalmazó táblázat formájában kell közzétenni, amely lehetővé teszi az adatok keresését, kivonatolását és könnyűinternetes közzétételét, például CSV vagy XML formátumban.

A honlaphoz bármely érdeklődőszámára korlátlan hozzáférést kell biztosítani. A honlaphoz való hozzáféréshez nincs szükség előzetes felhasználói regisztrációra.

(1) NUTS – a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája. A régiót jellemzően 2-es szinten kell meghatározni.

(2) A Tanács 1990. október 9-i, az Európai Közösségben a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozásáról szóló 3037/90/EGK rendelete, módosítva az 1993. március 24-i 761/93/EGK bizottsági rendelettel.

(3) Bruttó támogatási egyenérték, vagy kockázatfinanszírozási célú támogatási programok esetében a befektetés összege. Működési támogatás esetében megadható a kedvezményezettenkénti éves támogatási összeg. Adóintézkedés formájában megvalósuló támogatási programok és a 16. cikk (Regionális városfejlesztési támogatás) és a 21. cikk (Kockázatfinanszírozási támogatás) szerinti programok esetében ez az összeg megadható az ezen rendelet 9. cikkének (2) bekezdésében meghatározott sávokkal.

(4) Amennyiben a támogatást több támogatási eszközből nyújtják, a támogatási összeget eszközönként kell megadni.

(5) A Bizottság adja meg az e rendelet 11. cikkében meghatározott elektronikus eljárás keretében.

IV. Melléklet Az Európai Bizottság ellenőrzése

Annak érdekében, hogy a Bizottság ellenőrizhesse a bejelentés alól e rendelettel mentesített támogatásokat, a tagállamok, illetve az európai területi együttműködés projektjeinek nyújtott támogatások tekintetében az a tagállam, amelyben az érintett irányító hatóság működik, részletes nyilvántartást vezetnek azokról az információkról és igazoló dokumentumokról, amelyek alapján meg lehet állapítani, hogy az e rendeletben rögzített valamennyi feltétel teljesül-e. A nyilvántartást az ad hoc támogatás, illetve a támogatási program keretében nyújtott legutolsó támogatás nyújtásának napjától számított 10 évig kell megőrizni. Az érintett tagállam 20 munkanapon vagy a kérelemben meghatározott ennél hosszabb időtartamon belül megad a Bizottságnak minden olyan információt és átad minden olyan igazoló dokumentumot, amelyet a Bizottság szükségesnek tart e rendelet alkalmazásának ellenőrzéséhez.

V. Melléklet Támogatási intenzitások

Regionális beruházás legkülső régióiban 75% -ot meghaladó intenzitás lehetséges;)
A támogatási intenzitás nem haladhatja meg a regionális működési támogatásra vonatkozó elszámolható kiegészítőköltségek 100 %-át.

KKV-knak nyújtott beruházási támogatás legfeljebb

- kisvállalkozás esetében 20%
- középvállalkozás esetében 10%

Tanácsadáshoz, vásáron való részvételhez, EK területi együttműködéshez, felkutatási költségekhez, Kutatási infrastruktúrához nyújtott beruházási támogatás, Innovációs klaszterre nyújtott támogatás 50% 31.§

Kutatás-fejlesztési projektekhez nyújtott támogatás

a) alapkutatásnál az elszámolható költségek 100 %-a;

b) ipari kutatásnál az elszámolható költségek 50 %-a;

c) kísérleti fejlesztésnél az elszámolható költségek 25 %-a;

d) megvalósíthatósági tanulmánynál az elszámolható költségek 50 %-a.

Az alkalmazott kutatás és a kísérleti fejlesztés esetében a támogatási intenzitás az elszámolható költségek legfeljebb 80 %-át kitevőtámogatási intenzitásig növelhető a következőképpen: középvállalkozások esetében 10 százalékponttal, kisvállalkozások esetében pedig 20 százalékponttal; 15 százalékponttal, amennyiben a projekt hatékony együttműködést foglal magában olyan vállalkozások között, amelyek közül legalább egy kkv, vagy a projekt legalább két tagállamban, vagy egy tagállamban és az EGT-megállapodás egy szerződőfelénél zajlik, és egyik vállalkozás sem viseli az elszámolható költségek több mint 70 %-át, vagy egy vállalkozás és egy vagy több kutató-tudásközvetítő szervezet között, amennyiben ez utóbbi az elszámolható költségek legalább 10 %-át viseli, és jogosult közzétenni saját kutatási eredményeit; vagy ha a projekt eredményeit széles körben terjesztik konferenciák, publikációk, nyílt hozzáférésű adattárak vagy ingyenes vagy nyílt forráskódú szoftverek útján.

A megvalósíthatósági tanulmányokra vonatkozó támogatási intenzitás középvállalkozások esetében 10 százalékponttal, kisvállalkozások esetében pedig 20 százalékponttal növelhető.

Az innovációs klaszterre nyújtott támogatás intenzitása nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50 %-át. A támogatási intenzitás a gazdaságilag fejlesztendő területen megfelelő támogatott területeken található innovációs klaszter esetében 15 százalékponttal, alulfoglalkoztatott és alacsony életszínvonalú területeken található innovációs klaszter esetében pedig 5 százalékponttal növelhető.

A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50 %-át. Az innovációs tanácsadásra és támogató szolgáltatásokra nyújtott támogatás sajátos esetében a támogatási intenzitás az elszámolható költségek 100 %-ára növelhető feltéve, hogy bármely hároméves időszak alatt az innovációs tanácsadásra és támogató

szolgáltatásokra nyújtott támogatás teljes összege nem haladja meg vállalkozásonként a 200 000 EUR-t.

Halászati és akvakultúra-ágazatban az elszámolható költségek 100 %-át.

A támogatási intenzitás nagyvállalkozás esetében nem haladhatja meg az elszámolható költségek 15 %-át, kkv-k esetében pedig az elszámolható költségek 50 %-át.

A támogatási intenzitás legmagasabb mértéke az egyes régiókban az Atr. 25. § (1) mérték, figyelemmel a (2)–(6) bekezdésben foglaltakra. 14. cikk (12); 15.cikk

A támogatási intenzitás növelhető, ha a beruházó a kérelem benyújtásakor, valamint a döntés meghozatalakor is megfelel az adott vállalkozási méret feltételeinek.

A támogatási intenzitás legmagasabb mértéke nagyberuházás esetén az Atr. 25. § (3) bekezdésében meghatározott mérték.

Nagyberuházás esetén az odaítélhető összes állami támogatás összegéből le kell vonni a beruházás megkezdését megelőző háromszor háromszázhatvanöt napos időszakban a kedvezményezett által vagy a kedvezményezettől független harmadik félnek nem minősülő beruházó által azonos megyében megkezdett beruházáshoz vagy beruházásokhoz odaítélt állami támogatás jelenértéken meghatározott összegét.

Ha az összeszámitási szabály figyelembevétel nélkül az adott beruházáshoz nyújtható állami támogatás jelenértéken kisebb, mint a (4) bekezdés szerint meghatározott támogatási összeg, akkor ez a kisebb összeg az odaítélhető állami támogatás felső korlátja. Ellenkező esetben állami támogatás a (4) bekezdésben meghatározott összegig nyújtható.

Annak kiszámításakor, hogy egy nagyberuházás elszámolható költsége eléri-e a jelenértéken 50 millió eurónak megfelelő forintösszeget, a beruházás elszámolható költségeibe tartozó tételek vagy a létrehozott új munkahelyek személyi jellegű ráfordításai közül a nagyobb értékűt kell elszámolható költségként figyelembe venni.

A széles sávú infrastruktúra támogatási intenzitás nem haladhatja meg kisvállalkozás esetén az elszámolható költségek 20%-át, középvállalkozás esetén az elszámolható költségek 10%-át.

Ipari kutatás és kísérleti fejlesztés esetén az (1) bekezdés szerinti támogatási intenzitás legfeljebb az elszámolható költségek 80%-áig növelhető.

VI. Melléklet Bejelentési határértékek

Nem alkalmazható a bejelentési mentesség azokra a támogatásokra, amelyek meghaladják a következő határértékeket:

Regionális beruházás – kiigazított támogatási összeg	100 m EUR elszámolható költségű beruházás 2. cikk 20 pt
Regionális városfejlesztési támogatás	20 millió EUR 16 pt (3)
KKV-knak nyújtott beruházási	projektenként 7,5 millió EUR
Tanácsadáshoz	projektenként 2 millió EUR;
Vásárokon való részvételéhez	évente 2 millió EUR
Európai területi együttműködés	projektenként 2 millió EUR
Kockázatfinanszírozási támogatás	vállalkozásonként 15 millió EUR a 21. cikk (9) bek
Induló vállalkozásoknak	vállalkozásonként 1. következő táblázat 15-40 millió EUR, struktúra kialakításhoz megkésztethető, minderre visszafizethető előleg esetén 150%-os támogatás igényelhető
Kutatási fejlesztéshez	20 millió EUR
Kutatási infrastruktúrához	20 millió EUR
Innovációs klaszterre	7,5 millió EUR
KKV-knak nyújtott innovációs támogatás	Projektenként 5 millió EUR

A határértékek nem kerülhetők meg a támogatási programok vagy támogatási projektek mesterséges felosztásával.

(3) Az induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás formája a következő lehet:

	10 év	Gazdasági fejlődést elősegítő területen	Alacsony foglalkoztatottságú és életszínvonalú területeken	5 és 10 év közötti	< 5 év
Nem piaci kamatozás	< 1 millió €	< 1,5 millió €	< 2 millió €	1-2 millió € (10év/tényleges idő)	5 éves kölcsönök max összege
Piaci kamatozás kezességvállalása	< 1,5 millió €	< 2,25 millió €	< 3 millió €	1.5-3 millió €* (10év/tényleges idő)	5 éves kezességvállalás max összege
vissza nem térítendő támogatás	br. támogatási egyenérték < 0,4 millió €-t	< 0,6 millió €	< 0,8 millió €		

A kezességvállalás nem haladhatja meg az alapul szolgáló kölcsön 80 %-át;

Vissza nem térítendő támogatás – beleértve a tőkebefektetést és a kvázisajáttőkebefektetést, kamatlábcsökkenés és garanciadíj-csökkenés,

Innovatív vállalkozásnak minősülő kisvállalkozások esetében az összegek megkétszerezhetők

Nem piaci és piaci kamatozású támogatások ötvözete révén, feltéve, hogy az egyik támogatási eszközzel nyújtott összegnek az adott eszközre vonatkozóan megengedett maximális támogatási összeg alapján kiszámított hányadát figyelembe veszik az ötvözött eszköz részét képező másik eszközre vonatkozóan megengedett maximális támogatási összeg maradványhányadának meghatározásához.

Ezek a kedvezmények vonatkoznak arra a kisvállalkozásra is, amely a KKV-kra szakosodott alternatív kereskedési platformoknak nyújtott támogatás kedvezményezettje

VII. Melléklet Ösztönző hatású támogatási projekt tartalma

Akkor elismert, ha a kedvezményezett a projekttel vagy tevékenységgel kapcsolatos munka megkezdését megelőzően írásbeli támogatási kérelmet nyújtott be az érintett tagállamhoz.

A támogatási kérelemnek tartalmaznia kell legalább a következő információkat: a vállalkozás nevét és méretét; a projekt ismertetése, kezdetének és befejezésének időpontjával együtt; a projekt helyszíne; az elszámolható költségek jegyzéke; a támogatás típusa (vissza nem térítendő támogatás, kölcsön, kezességvállalás, visszafizetendő előleg, tőkeinjekció vagy egyéb) és a projekthez szükséges állami finanszírozás összege.

VIII. Melléklet Fogalom meghatározások

A kkv-k fogalom meghatározásának egységesnek kell lenni a tagállamok közt.

E rendelet alkalmazásában:

„tőkejuttatás”: pénzügyi közvetítőnek abból a célból biztosított, visszafizetendő állami befektetés, hogy kockázatfinanszírozási célú intézkedés keretében befektetéseket eszközöljön, melyek után az összes bevétel visszatérítendő az állami befektetőnek;

„egyedi támogatás”: ad hoc támogatás, azaz nem támogatási program keretében nyújtott támogatás, és támogatási program keretében egyéni kedvezményezetteknek odaítélt támogatás;

„támogatási program”: olyan intézkedés, amely alapján – anélkül, hogy további végrehajtási intézkedésekre lenne szükség vállalkozások számára egyedi támogatást

lehet odaítélni, valamint olyan intézkedések, amelyek alapján egy konkrét projekthez nem kapcsolódó támogatás egy vagy több vállalkozás számára határozatlan időre és/vagy összegre vonatkozóan nyújtható;

„értékelési terv”: olyan dokumentum, mely a program célkitűzései, az értékelési kérdések, az eredménymutatók, módszertan, az adatgyűjtési követelmények, az értékelés tervezett ütemezése, az értékelést végzőfüggetlen testület bemutatása nyilvánosságát biztosító szabályokat tartalmazza.

„nehéz helyzetben lévő vállalkozás”: egyéb intézkedés hiányában nem részesülhet állami támogatásban, nem tudja megállítani a veszteségek halmozódását, külső beavatkozás nélkül rövid- vagy középtávon feladja üzleti tevékenységét. Ha meghatározott tőkekritériumoknak nem felel meg (különböző társasági formánál különböző mértékben vett tőkekritérium, illetve annak meghatározott időn belül való elvesztése), vagy mérleg és eredménykimutatási arányoknak nem felel meg. Olyan esetekben, ha veszteségei nőnek, forgalma csökken, leltári készletei felhalmozódnak, azaz fölös kapacitása megemelkedik, megrendelés-állománya jelentős mértékben csökken, pénzforgalma csökken, adóssága nő, a nettó eszközérték leírása csökken vagy teljesen leírásra kerül. KKV-k esetében, a pénzügyi közvetítő átvilágítása alapján kockázatfinanszírozási befektetésre jogosult.

„területhez kötött ráfordítási kötelezettségek”: a támogatást nyújtó hatóság által a kedvezményezettekre kirótt kötelezettség, miszerint egy minimális összegnek vagy tevékenységnek egy adott területen történő elköltésére és/vagy folytatására irányul;

„visszafizetendő előleg”: projekthez nyújtott olyan kölcsön, amelyet egy vagy több részletben fizetnek ki, és amely kölcsön visszafizetésének feltételei a projekt eredményétől függenek;

„bruttó támogatási egyenérték”: a támogatás összege, mintha a támogatást vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtották volna a kedvezményezettnek, az adók és egyéb illetékek levonása előtt;

„munkák megkezdése”: első, jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalás, ami a projekt teljesítésére irányul. Nem tekintendő a munkák megkezdésének a földterület megvásárlása és az olyan előkészítő munkák, mint az engedélyek megszerzése és megvalósíthatósági tanulmányok készítése.

nagyvállalat (1) Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 2013/34/EU irányelve a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont

(konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről.

A támogatható induló vállalkozások azok a legfeljebb öt éve bejegyzett, tőzsdén nem jegyzett kisvállalkozások, amelyek még nem osztottak nyereséget és nem összefonódás útján jöttek létre. A még nem bejegyzettek esetén az ötéves támogathatósági időszak az, amikor a vállalkozás megkezdí gazdasági tevékenységét vagy ez alapján adóztathatóvá válik.

„adóintézkedés formájában megvalósuló módosított támogatási program”: adókedvezmény formájában megvalósuló korábbi létezőtámogatási programot módosító és felváltó, adókedvezmény formájában megvalósuló program;

„támogatott területek”: a 2014. július 1. és 2020. december 31. közötti időszakra jóváhagyott regionális támogatási térképen a Szerződés 107. cikke (3) bekezdésének a) és c) pontja alkalmazásában kijelölt területek;

„a támogatás nyújtásának napja”: az a nap, amelyen az alkalmazandó nemzeti jogrendszer értelmében a támogatás igénybevételének jogát a kedvezményezettre ruházzák;

„bérköltség”: az érintett munkahely vonatkozásában a támogatás kedvezményezettje által ténylegesen fizetendő teljes összeg, amely egy meghatározott időszakban magában foglalja az adózás előtti bruttó bért, a kötelező járulékokat, mint például a társadalombiztosítási járulékot, valamint a gyermekgondozás és a szülőgondozás költségét;

„a foglalkoztatottak számának nettó növekedése”: az érintett létesítmény álláshelyeinek számában egy adott időszak átlagához viszonyítva – a szóban forgó időszakban megszüntetett álláshelyeket levonva, valamint a teljes munkaidőben alkalmazott személyek, a részmunkaidősök és az idenymunkások számát az éves munkaerőegység törtrészeként számolva – bekövetkezett nettó növekedés;

„méltányos megtérülési ráta (FRR)”: az a várható megtérülési ráta, mely egyenlő egy olyan kockázattal kiigazított diszkontrátával, amely tükrözi valamely projekt kockázati szintjét, valamint a magánbefektetők által befektetni tervezett tőke jellegét és összegét;

„teljes finanszírozás”: e rendelet 3. szakasza, vagy 16. vagy 39. cikke szerinti támogatásra jogosult vállalkozásba vagy projektbe befektetett teljes összeg, a piaci

feltételek mellett nyújtott és a vonatkozó állami támogatási intézkedés hatályán kívül eső, teljes mértékben magánbefektetések kizárásával;

„versenyeztetési ajánlattételi eljárás”: olyan megkülönböztetésmentes ajánlattételi eljárás, amely elegendő számú vállalkozás részvételét írja elő és amelynél a támogatást vagy az ajánlattevő által benyújtott eredeti ajánlat, vagy elszámolóár alapján nyújtják. Ezenfelül az ajánlattételi eljárás költségvetése vagy volumene kötelezőerővel korlátot képez, amelynek eredményeképpen nem részesülhet minden ajánlattevő támogatásban;

„működési eredmény”: EK rendelet és magyar szabályozás szerint is a pozitív eredményű a beruházás adott időtartama alatti diszkontált bevételek és diszkontált működési költségek közötti különbség, a magyar szabályozás kiköti a pozitív előjelet, azonban nem tartoznak bele az értékcsökkenési és a finanszírozási költségek, ha azokat beruházási támogatásból fedezték;

A regionális támogatásra alkalmazandó fogalom meghatározások

„működési támogatásra jogosult területek”: a legkülső régió, vagy az érintett tagállam vonatkozásában a 2014. július 1. és 2020. december 31. közötti időszakra jóváhagyott regionális támogatási térkép alapján ritkán lakott területnek minősített terület;

A kkv-knak nyújtott támogatással kapcsolatos fogalom meghatározások

„alternatív kereskedési platform”: olyan "multilaterális kereskedési rendszer (MTF)": befektetési vállalkozás vagy piacműködtető által több harmadik fél vételi és eladási szándékát hozza össze amelynél a kereskedésre bevezetett pénzügyi eszközök többségét kkv-k bocsátják ki;

IX. melléklet Kockázati tőkebefektetés vállalkozó számára előírt kritériumai

Magánbefektetői részvételi arány támogatható vállalkozásonként

Azon támogatható vállalkozások, melyek	Összes magánbefektetés arány
a) még nem volt piaci értékesítés (tőzsdén nem jegyzett)	10 %-a
b) kevesebb, mint 7 éve működnek piacon	40 %-a
c) több, mint 7 év működés; üzleti terv árbevétele meghaladja a megelőző 5 év átlagának 50%-t, kiegészítő befektetés esetén	60 %-a.
d) nem teljesítő KKV-k de minimisre vonatkozó	Min. 60%

feltétel estén kockázatfinanszírozáskor

Saját szerkesztés a 255/2014. rendelet 53. végső kezdeményezett fogalma alapján

X melléklet: Az egyszerűsített éves beszámoló mérlegének előírt tagolása az egyéb szervezetnél

ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK)

- A. Befektetett eszközök
  - I. Immateriális javak
  - II. Tárgyi eszközök
  - III. Befektetett pénzügyi eszközök
- B. Forgóeszközök
  - I. Készletek
  - II. Követelések
  - III. Értékpapírok
  - IV. Pénzeszközök
- C. Aktív időbeli elhatárolások

Eszközök összesen

FORRÁSOK (PASSZÍVÁK)

- D. Saját tőke
  - I. Induló tőke/Jegyzett tőke
  - II. Tőkeváltozás/Eredmény
  - III. Lekötött tartalék
  - IV. Értékelési tartalék
  - V. Tárgyévi eredmény alaptevékenységből (közhasznú tevékenységből)
  - VI. Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből
- E. Céltartalékok
- F. Kötelezettségek
  - I. Hátrasorolt kötelezettségek
  - II. Hosszú lejáratú kötelezettségek
  - III. Rövid lejáratú kötelezettségek
- G. Passzív időbeli elhatárolások

Források összesen

XI. melléklet: Az egyszerűsített éves beszámoló eredménykimutatásának előírt tagolása az egyéb szervezetnél

Alaptevékenység Vállalkozási tevékenység Összesen

1. Értékesítés nettó árbevétele
2. Aktivált saját teljesítmények értéke
3. Egyéb bevételek
ebből:
  - tagdíj, alapítótól kapott befizetés
  - támogatások
4. Pénzügyi műveletek bevételei
5. Rendkívüli bevételek
ebből:
  - alapítótól kapott befizetés
  - támogatások
- A. Összes bevétel (1+2+3+4+5)
ebből: közhasznú tevékenység bevételei
6. Anyagjellegű ráfordítások
7. Személyi jellegű ráfordítások
ebből: vezető tisztségviselők juttatásai
8. Értékcsökkenési leírás
9. Egyéb ráfordítások
10. Pénzügyi műveletek ráfordításai
11. Rendkívüli ráfordítások
- B. Összes ráfordítás (6+7+8+9+10+11)
ebből: közhasznú tevékenység ráfordításai
- C. Adózás előtti eredmény (A-B)
12. Adófizetési kötelezettség
- D. Adózott eredmény (C-12)
13. Jóváhagyott osztalék
- E. Tárgyévi eredmény (D-13)

Tájékoztató adatok

- A. Központi költségvetési támogatás
- B. Helyi önkormányzati költségvetési támogatás
- C. Az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás
- D. Normatív támogatás
- E. A személyi jövedelamadó meghatározott részének adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény alapján kiutalt összeg
- F. Közszolgáltatási bevétel

Pályázó teljes aktuális hitelportfóliójának összefoglaló jellegű bemutatása

Évek (év végi állomány)	Vállalkozások részére folyósított (db)	Vállalkozások részére folyósított (összeg)	ebből mikro- és kisvállalkozások részére (db)	ebből mikro- és kisvállalkozások részére (összeg)	Lakossági hitelek (db)	Lakossági hitelek (összeg)	Egyéb hitelek (db)	Egyéb hitelek (összeg)	Összesen (db)	Összesen (összeg)
2010.12.31										
2011.12.31										
2012.12.31										

Késedelmes tételek aránya (30 napnál nagyobb késedelemmel rendelkező hitelek)

Évek (év végi állomány)	Teljes hitelportfólió (összeg)	Teljes vállalati hitelportfólió (összeg)	Késedelmes hitelek (db)	Késedelmes hitelek (folyósított összeg)	Tőke kitettség (teljes késedelmes portfólió)	Tőke kitettség (késedelmes vállalati hitelportfólió)	Arány (Késedelmes/Összes)	Megképzett értékvesztés
2010.12.31								
2011.12.31								
2012.12.31								

XIII. melléklet *Üzleti terv minta*

Üzleti terv minta

		KIHELYEZÉSI TERV (ÖSSZES)	ÉVES TERV ADATOK			
			2013	2014	2015	2016
Hitelkihelyezések száma (db)						
Hitelkihelyezések összege (Ft)						
ebből beruházási hitel (db)						
ebből beruházási hitel (Ft)						
ebből forgóeszközhitel (db)						
ebből forgóeszközhitel (Ft)						
Átlagos kamat (%)						
Átlagos hitelösszeg (Ft)						
Kihelyezett hitelállomány (Ft)						
Kihelyezett hitelek fedezete (Ft)						
Esedékes tőkevisszatérítés (Ft)						
Esedékes kamatfizetés (Ft)						
Esedékes egyéb kamatjellegű bevétel (Ft)						
Törlesztéssel csökkentett hitelállomány (Ft)						
			ÉVES TERV ADATOK			
			2013	2014	2015	2016
Szerződéskötési/egység díj bevétel						
Kapott kamatok (Ft)						
Értévesztés és célhatárok elszámolása (Ft)						
Értékesítési költségek (Ft)						
			ÉVES TERV ADATOK			
			2013	2014	2015	2016
		Indulási fix kg.				
		Havi fix kg.				
Beruházási költségek (Ft)						
Általános működési költségek (Ft)						
Bér és személyi jellegű költség (Ft)						
Összes működési költség (Ft)						
			ÉVES TERV ADATOK			
			2013	2014	2015	2016
Adózás előtti eredmény						
Adófizetés						
Adózott eredmény						
Cash-Flow						

XIV. melléklet: Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány által kínált hitelek és kondícióik

		Széchenyi Kártya Program (ZMVA-VOSZ Pont)						Új Széchenyi Hitel Program - ZMVA		Országos Mikrohitel Alap - ZMVA	
Támogatás	Vállalkozási műt	Széchenyi Forgóeszköz hitel	Széchenyi Beruházási hitel	Széchenyi Önerő Kiegészítő Hitel	Széchenyi Támogatást Megelőlegező Hitel	Széchenyi Folyószámlahitel	Agrár-Széchenyi Kártya	Forgóeszköz hitel	Beruházási hitel	Forgóeszköz hitel	Beruházási hitel
		Magyar Állam						Európai Unió		Európai Unió	
	10 mFt-összegeig egy lezárt üzleti év, 10 mFt feletti két lezárt üzleti év	2 év	10 mFt-összegeig egy lezárt üzleti év, 10 mFt feletti két lezárt üzleti év	15 mFt-összegeig egy, 15 mFt feletti két lezárt naplári éves gazdálkodási múlt	akár kezdő vállalkozás is (mogosabb fedezeti szorzó mellett)	akár kezdő vállalkozás is (mogosabb fedezeti szorzó mellett)	akár kezdő vállalkozás is (mogosabb fedezeti szorzó mellett)				
Összeg	maximálisan 25 Mft, 100 eFt-onként emelkedő	maximálisan 50 Mft, 100 eFt-onként emelkedő	500 eFt - 50 Mft, 100 eFt-onként emelkedő - maximum a projekt nettó vagy bruttó értékéből (arbitráriummal) az ügyfél AFÁ-levonásra jogosult-e a saját forrás és az elnyert támogatás különbözete	500 eFt - 50 Mft, 100 eFt-onként emelkedő - maximum az elnyert támogatás összegéig (igényelhető)	500 eFt - 25 Mft, 1 Mft-onként emelkedő	500 eFt - 25 mFt, 500 eFt-onként emelkedő - egy teljes lezárt évet nem rendelkező fiatal mezőgazdálkodó, termelő max. 10 mFt-	maximálisan 6 Mft Mft	maximálisan 10 Mft	1 - 10 Mft	1 - 10 Mft	1 - 10 Mft
Futamidő	13 hónaptól 3 évig (13 - 96 hónap)	13 hónaptól 10 évig (13 - 120 hónap)	13 hónaptól 10 évig (max. 120 hónap)	12-60 hónap, de nem haladhatja meg a pályázati pénzügyi elszámolás benyújtásának határidejét követő 6 hónapot	1 + 1 év	1-3 év	3-36 hónap (max. 3 év)	12-120 hónap (max. 10 év)	6 hónaptól 3 évig 6 hónaptól 10 évig	6 hónaptól 3 évig 6 hónaptól 10 évig	6 hónaptól 10 évig 6 hónaptól 10 évig
Türelmi idő	maximum 8 hónap	maximum 2 év (24 hónap)	2 hónaptól 2 évig (max. 24 hónap)	—	—	—	nincs	maximum 24 hónap (max. 2 év)	1 hónaptól 1 évig 1 hónaptól 1 évig	1 hónaptól 1 évig 1 hónaptól 1 évig	1 hónaptól 1 évig 1 hónaptól 1 évig
Szájait erő	nincs	minimum a beruházási öszköltség 20%-a	a beruházás tervezett költsége legalább 20%-nak megfelelő saját forrás	nincs, azonban a pályázatban kiírt projekt saját forrás elvárásainak meg kell felelni	—	—	nincs	minimum a beruházási költségek 10%-a	nincs	nincs	nincs
Fedezeti/ biztosítékok	Garantíció kezességvállalás, továbbá 10 Mft feletti összegnél előítható egyéb biztosíték	Garantíció kezességvállalás, valamint nt 1-10 Mft között a beruházás tárgya (de a Bank előírt) egyéb biztosítékot), 10-50 Mft feletti plusz ingatlan, ingóság, illetve készített kezesség vállalás	Garantíció kezességvállalás, készített kezesség vállalás, illetve a beruházás tárgya (Bank egyedi döntését követően plusz ingatlan/ingóság) vállalás	készített kezesség vállalás, Bank egyedi döntése szerint plusz ingatlan/ingóság is bevonható	Garantíció kezességvállalás, készített kezesség vállalás, illetve Bank egyedi döntését követően plusz ingatlan/ingóság)	Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készített kezesség vállalása, készített kezesség vállalás, 15 mFt feletti Bank egyedi döntése alapján ingatlan/ingóság	ingatlanfedezet szükséges, illetve készített kezesség vállalás tényszerűen esetében	ingatlanfedezet szükséges, illetve készített kezesség vállalás tényszerűen esetében	ingatlanfedezet szükséges, illetve készített kezesség vállalás	ingatlanfedezet szükséges, illetve készített kezesség vállalás	ingatlanfedezet szükséges, illetve készített kezesség vállalás
További feltételek	küreljáró számlaforgalom igazolás az igényelt hitel 3x, 10 mFt feletti 5x	nincs külön előírás a számlaforgalomra vonatkozóan	nincs külön előírás a számlaforgalomra vonatkozóan	nincs külön előírás a számlaforgalomra vonatkozóan	küreljáró számlaforgalom igazolás az igényelt hitel 3x, 10 mFt feletti 5x	—	—	—	—	—	—
Kamat (éves)	5,9%	2,4%* az első 3 évre	2,4%* az első 3 évre	1,9%* az első 3 évre	5,9%* az első 1 évre (10 Mft hitelösszegeig 5,9% 10Mft felett 6,9%)	2,9%	3,9% azon ügyfeleknek, akiknek korábban volt mikrohitelük a ZMVA-nál és 30 nappal nagyobb kéredelemben nem estek; 4,5% a többi esetben	—	—	3,9%	3,9%

*Kamatbázis+kamatfelár-kezelési költség/állami támogatás)

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, **Tóth Georgina** büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2015.01.05.

__Tóth Georgina s.k._____
hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány számviteli sajátosságai a mikrohitelzés elszámolásának tükrében

Tóth Georigna

nappali tagozat/III. csoport/pénzügy számvitel szak/számvitel szakirány

Szakdolgozatom fő felvetését a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítványnál töltött gyakorlatom keretében a GOP pályázatban elszámolandó és könyvelendő hitelek kiközvetítése és visszafolyt törlesztőrészletek adták.

A könyveléssel töltött órák folyamán felvetődött bennem ennek a miéértje. Hitelekkel eddig bankokkal kapcsolatban találkoztam, érdekes volt látnom, hogy egy alapítvány foglalkozik ezzel. Csakhogy ezen hitelek kedvezményesek, az EU támogatja őket, bizonyos feltételekkel. A legfőbb feltétel maga a kölcsönt felvevő adottsága, mely szerint kis- és középvállalkozásnak, vagy KKV-nak hívják őket. Kik ők? Miért van erre szükségük? Mi ennek a története? Erre adok választ rögtön a bevezető után a második fejezetben, sőt, tovább is árnyalom mibenlétüket, és azt, hogyan támogatja, vagy hogyan támogatta őket ez a bizonyos Unió, programjai keretébe helyezem ezeket a támogatásokat.

Ezután rátérek ennek a szabályozására, hiszen vannak így is bőven szabályok alól kibúvók, a támogatás nyújtó, pénzek kezelőjének pedig az a feladata, hogy az általa elképzelt célok megvalósuljanak. Részletezem ezeket a szabályozásokat, pontosabban,

hogy mik azok a prioritások, amelyeket külön bejelentés nélkül támogat az általa folyósított keretből. A legfontosabb maga az arány, melyet a költségekből ellentételez, rátérek a költségekre is, amiket a célokon belül támogat, illetve egyáltalán, mi az, amit nem, vagy nem ezek között a keretek között segít. Külön kitérek az addig regionális támogatások kifejtése mellett a kockázatfinanszírozásra, hiszen ezen kisvállalkozások működése, így támogatása is kockázatos, ahogy a jellemzésükben leírtam. Éppen ezért külön, szigorúbb a megfeleltetési politikájuk. A fentiekből látszik, hogy ezek a mikrohiteltek elég széles szabályozási, megfeleltetési igényeknek felelnek meg nap, mint nap. Mindezt egy nem gazdasági célú szervezet hajtja végre, ahol a munkatársak is szívükön viselik ezeknek a vállalkozásoknak a sorsát.

Természetesen az alapítvány dolgozóit is szabályok kötik. A ZMVA-nak elsősorban meg kell felelnie a magyar viszonyok közt, mint alapítvány, ezen felül, mint közvetítő, Uniós szabályozás alá is esnek. Ennek az összehangolását szeretném leírni a soron következő fejezetben. Kitérek az alapítványra vonatkozó szabályozásokra, mint magyar közegben helytálló entitás, illetve a hitelekkel kapcsolatos szerződésnek megfelelő, közvetítőre vonatkozó megkötésekre.

Befejezésül megköszönöm a szíves figyelmet, és csodálattal adózom ennek a kialakult rendszernek, mely több szálon is megfelel az indokolt, szigorú rendszernek. Mégis olajozottan folyik a munka, és helytállnak a mindennapokban, és az ellenőrzésekkor is. Reményemet szeretném kifejezni a támogatások további, gyümölcsöző eredményekkel járó elosztásában, kihelyezésében és felosztásában.